

1972 - 7

naša luč

Poletje se poslavlja...

Na ovitku: ...in jesen prihaja.

Do kdaj še bodo šole v Sloveniji protiverske?

Zadnje čase je prišlo vprašanje idejne vzgoje otrok po šolah v Sloveniji spet na dnevni red, ker so nekateri politični funkcionarji zahtevali, da mora biti učitelj, če naj sploh sme učiti, marksist.

Proti marksističnemu pouku na obveznih šolah se je oglasil najprej mariborski pomožni škoft dr. Grmič s krajšim razmišljanjem v celjski Novi Mladiki (1972/3). Zapisal je, da pomeni vsako vsiljevanje enega svetovnega nazona na račun drugega ustvarjanje razločkov in torej neenakopravnost.

Daljši članek o istem predmetu je napisal v reviji Znamenje (1972/3) docent na teološki fakulteti v Ljubljani dr. Franc Perko. Glavne misli članka so:

Določene pristojne oblasti, v katerih so le neverni ljudje, zastopajo stališče, naj bi šola vzgajala tudi verno mladino v protiverskem duhu. To stališče pa je nesprejemljivo, ker pomeni

- kršenje temeljnih človeških pravic: le starši imajo pravico, da izberejo svetovnonazorsko vzgojo svojih otrok;

- duhovno nasilje in suženjstvo nad vernimi starši otrok: otroke morajo pošiljati v državno šolo, ker druge ni;

- vsiljevanje mnenja manjšine večini: v Sloveniji je večina ljudi vernih, večkrat pa se neverni enačijo s slovensko družbo, kot da vernih sploh ni.

Vsiljevanja marksizma otrokom ne opravičuje niti trditev, da je marksizem edini znanstveni svetovni nazor. Ta trditev je — milo rečeno — smešna.

Verni se morajo z vsemi razpoložljivimi sredstvi upreti takemu duhovnemu zaslužjevanju. „Nam vernikom ne gre v tem primeru za vprašanje, ali nas davijo v rokavicah ali brez njih, ampak se upiramo davljenju samemu.“

Tudi je bilo zadnje čase slišati glasove celo iz ust visokih funkcionarjev, da veren človek, ki ne more sprejeti marksizma za svoj svetovni nazor, ne more biti učitelj. To postavlja verne v neenakopravni položaj in pomeni grobo kršenje človeških, ekonomskih in socialnih pravic. Naše šole niso šole Zveze komunistov, ampak šole vsega ljudstva, vernih in nevernih.

Verski štirinajstdnevnik Družina (1972/13) je o Perkovem članku poročal in ga komentiral. Svoje razmišljanje je komentator povzel v tale zaključek: „Ko bi, denimo, Cerkev zahtevala v šolah prednost za svoj pogled na svet, bi ji mogli upravičeno očitati klerikalizem. Prav tako pa bi mogli očitati klerikalizem ZKJ, ko bi dosledno vztrajala pri protiverski naravnosti šole.“

Na ta mnenja katoliškega tabora se je oglasil s partijske strani v ljubljanskem štirinajstdnevniku Naši razgledi (1972/14) Marko Kerševan s „komentarjem o komentarju v Družini“. Kerševan se sicer na kratko sooči z najbolj udarnimi gesli uredniškega komentarja Družine in „nekaterimi nerodnimi formulacijami“ Perka, a jedra vprašanja se sploh ne dotakne. Ko proti koncu članka pove, da pomeni marksizem izraz marksistična ideologija prvenstveno politične nazore, ne pa verskih ali moralnih načel, zapiše dobesedno:

„Zahtevati od marksistov, da pristanejo na ideološko nevtralnost šole ali države v socialistični družbi, ali da vzamejo za suho zlato (ideološko) govorjenje o ideološki nevtralnosti šole ali države v kapitalistični družbi, je toliko kot zahtevati od njih, naj se odpovedo samemu sebi. To komentarju v Družini ne bi smelo biti neznano, torej tudi ne, kakšno izzivanje je njegovo pisanje.“

Vsak komentar k temu je odveč.

naša
luč
1972

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 21
september 1972

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	0,95 angl. f.
Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih pošttnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt

Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

7

ali je sploh vredno živeti?

Ni dolgo tega. Pri vratih se je znašel mlad človek. Prenočil bi rad pri nas. Povabil sem ga noter. Ni bilo še pozno, pa sva se zapletla v klepet.

„Ne, življenje ni vredno življenja,“ je modroval in zdelo se mi je, da ne govori tako samo zaradi mode, ampak da je o tem prepričan.

„Ne verujete v Boga?“ sem ga vprašal.

„Pravzaprav se o tem niti ne sprašujem, ali Bog je ali ga ni. Zame je lahko, lahko jih je tudi več, lahko ga tudi ni. To mene kratko malo ne zanima.“

„A življenje le mora imeti neki smisel.“

„Prav tega jaz ne vidim. Ko bi me moji starši vprašali, ali hočem živeti, preden so me spočeli, bi jim rekel, da ne. Kaj pa je v življenju lepega?“

„Ni samo to, da bi bilo lepo, smisel življenja. Smisel je globlji, mora biti globlji. Seveda brez Boga tudi jaz ne vidim življenju smisla.“

Govorila sva naprej, a v to smer ne več, ker bi bilo brez pomena. A mladi človek mi ni šel iz glave. Le kaj je doživel, da je tako grenak?

Ko sem bil potem sam, sem vzel v roke sveto pismo. Bral sem pri apostolu Petru: „Prav ravnote, če pazite na preroško besedo kakor na svetilko, ki sveti na temnem kraju, dokler ne zasveti dan in ne vzide danica v vaših srcih.“

Na temnem kraju smo. Na tej zemlji. V tem življenju. Kraj je temen, ker nam stvari zakrivajo resnično podobo sveta. Boga ne vidimo. Tudi božjega življenja ne.

Na tem temnem kraju nam je dana svetilka. Kakor rudarjem v rovu. To je preroška beseda. Božja beseda. Sama v sebi sicer polna luči, a mi jo sprejemamo z vero. Vera pa je temna. Verjamemo, da je to res božja beseda, verjamemo, da je vse tako, kakor nam božja beseda govori. A naši čuti nam pri tem nič ne povedo. O barvah, oblikah, melodijah, vo-

njih, okusih nam čuti govoré. O Bogu molčé.

Kljub temu je ta svetilka odločilne važnosti. Apostol Peter nas opozarja, naj pazimo nanjo. To pomeni, da ta lučka lahko ugasne. Pa še, da se potem utegne zgoditi nesreča. Kakor rudarju v rovu. Kakor gorniku med skalami ponoči.

Saj bo zasvetil dan. Saj bo vzšla danica v naših srcih. Saj bomo videli Boga. Saj bomo v polni luči gledali skrivnosti. A do tedaj smo „obsojeni“ na vero. Na vero Boga, ki ne more varati in ki se ne more varati.

Tako torej! Ta neznatna svetilka nam nudi na pot največ svetlobe.

Potem sem mislil naprej, kot da se pogovarjam z mladim človekom, ki je že globoko spal v sosednji sobi.

Iskal sem po spominu kakšno Gospodovo podobo. In sem se ustavil pri tisti o človeku, ki je našel zaklad na njivi. Na tuji njivi. Po judovskem pravu je bil tisti zaklad last lastnika njive. Ta najditelj je zaklad na njivi zakopal. Potem je šel in prodal vse, kar je imel, in kupil tisto njivo in z njivo zaklad. Zaklad mu je moral pomeniti precej več kot vse, kar je imel, ker sicer ne bi bilo smiselno prodajati vsega in kupiti to. Kdo bi si nakopal na glavo nepotrebno delo!

Tako je z nebeškim kraljestvom, je rekel Gospod. Vse božje je mnogo več vredno kot vse človeško.

Tako govori Gospod. On, čigar besede ne bodo prešle. Pa naj ljudje to verujejo ali ne, se po tem ravna ali ne.

Bog je smisel stvari. To je zadnji odgovor.

V tej resnici, in samo v tej je mogoče vsaj v neki meri razumeti tisto, kar nas teži; kar teži tega mladega človeka v sosednji sobi.

Ali se bo on prikopal do tega spoznanja? Bo tako globok?

Molim zanj. Da bi prišel do svetilke. Do vere. Do božje besede. Do odgovora.

Tvoj župnik

Ali so tudi vaši otroci ptički brez gnezda?

Odhajanje naših ljudi na delo v tujino je odprlo poleg drugih tudi nova vprašanja na področju vzgoje in šole. Poseben problem so otroci, ki so ostali doma brez enega ali obeh roditeljev.

Kaj je s temi otroki?

Največ teh ima v tujini samo očeta, znatno manj očeta in mater, še manj samó mater. Nedvomno so otroci, ki imajo v tujini oba roditelja ali pa samó mater, najbolj prizadeti.

Za otroke, ki imajo oba roditelja v tujini, skrbijo v glavnem stari starši, za nekatere razni sorodniki, nekaj malega pa jih je v reji. Otroci, ki imajo v tujini samó mater, niso dosti na boljšem od tistih, ki so ostali sami, brez staršev. Očetje so preveč zaposleni, da bi vsestransko nadomestili mater in ustvarili otrokom toplo družinsko ozračje. Tri četrtine teh otrok ima v tujini samo očeta. Zanje skrbijo predvsem matere, a družini očeta le manjka.

Na splošno se učni uspehi otrok zdomcev ne razlikujejo dosti od

uspehov drugih otrok. Velike razlike v učnih uspehih pa so po posameznih občinah in šolah: te postajajo že zaskrbljujoče.

Zakaj se otroci zdomcev slabše uče, kjer je pač ta primer?

Učitelji ugotavljajo, da so mnogi preobremenjeni s telesnim, domačim delom. Pol teh otrok je zaposlenih z lažjimi deli: z varovanjem mlajših bratov in sestra, nabavljanjem hrane, pospravljanjem stanovanja, pašnjo živine itd. Razumljivo je, da jim postane vsako domače opravilo, pa čeprav ni prezahtevno, veliko breme, če jim jemlje čas za počitek, šolsko delo in razvedrilo. Četrtnina teh otrok se mora zaradi odsotnosti staršev spoprijemati tudi s težjimi deli, ki so za njihovo starost n telesno razvitost docela nesprejemljiva: z deli na polju, v gozdu, pri živini i. pd.

Nekateri otroci živijo zaradi odsotnosti staršev v slabih življenjskih razmerah: starši ne pošiljajo iz tujine dovolj denarja za hrano, obleko, stanovanje, šolske in dru-

ge potrebščine. Majhen odstotek otrok ima za varuhe zelo stare osebe ali pa alkoholike, ki jih niso sposobni vzgajati. Nekaj otrok trpi zaradi odtujenosti med starši.

Zelo veliko teh otrok je čustveno prizadetih. Pogosto so nerazpoloženi, negotovi in plašni pred drugimi ljudmi, loteva se jih občutek osamelosti in čustvo manjvrednosti. Prav gotovo je vzrok teh motenj v prešibkem stiku s starši, saj prihaja skoraj polovica staršev na obisk v domovino le poredkoma, nekaj jih pa sploh nikdar ne pride.

Ti otroci so pogosto tudi preobčutljivi, razdražljivi, nesposobni, da bi se za dalj časa zbrali, in pogosto imajo nekontrolirano vedenje. Maloštevilni med njimi so neprilagojivi in napadalni.

Vse to vpliva na učenje teh otrok: često so ravnodušni, brez posebnega zanimanja za šolo, čutijo odpor do dela in do učiteljev, neredno obiskujejo pouk in zanj so slabo pripravljeni.

Po „Naših razgledih“

sredi pohabljenih, bolnih, bednih

Jezusova nadnaravna sila je izžarevala iz njegovih čudežev. Rekli bi, da hoče Jezus z njimi podpreti svoje besede in pomnožiti vero svojih zvestih, saj je moral v njih tudi najbolj neverni priznati nadnaravno moč.

Razlikujemo dve vrsti čudežev: nekateri imajo samo ta cilj, da olajšajo človeške nadloge in pričajo o neskončnem Jezusovem sočutju do narave, izročene na milost in nemilost vsakršnemu trpljenju, drugi od njih pa poudarjajo njegovo odrešeniško nalogo, ko dajejo skozi umrljivo meso videti živega Boga.

Jezusa si moramo predstavljati sredi trume bolnikov, pohabljenec, bezgavčnih in hromih. Komaj pride iz shodnice ali stopi iz čolna, od koder je govoril, že ga željno obda ta bedna družčina revežev. Slepci ga iščejo s slepimi očmi, gluhi topo strme vanj: nobena rana ni tako odvrtna, da bi se mu je ne upali pokazati, on pa neumorno odgovarja njihovim prošnjam. Dovolj je, da začuti samo malo zaupanja, da odkrije samo klico vere, pa že pomaga.

Gobavec, hromi, mož s suho roko, na smrt bolni suženj

Nekoč se kljub Mojzesovi prepovedi pritihotapi v množico grozo vzbujajoči gobavec. Kristusu pokaže strahotno rdečo liso, podobno žrelu, posejano z belimi dlakami:

„Gospod, če hočeš, me moreš ozdraviti!“

Bolnik veruje v njegovo nadnaravno moč in pričakuje rešitve.

Kaj je pravzaprav bila gobavost? S to besedo so imenovali različne kožne bolezni, od luskavice, ki je lahko ozdravljiva, do kostne tuberkuloze v gnojni obliki, pri kateri še danes na Vzhodu odpadajo prsti in je težko ozdravljiva, pa do prave gobavosti, za katero ni človeškega zdravila.

Kakršnokoli bolezen je imel bolnik, beseda, kretnja je zadostovala, da je bil ozdravljen. Jezus je stegnil roko: „Hočem. Bodi zdrav!“ Rana je v trenutku izginila.

Čudežno ozdravljeni je, nor od

veselja, krenil v Kades, levitsko mesto v Galileji, da tam duhovniki ugotovijo, kakor je ukazano v tretji Mojzesovi knjigi, ozdravitev in se zahvalijo Bogu.

Prav tako vidimo Jezusa, kako ozdravi hrome, ki so mu ga prinesli, vrne prožnost suhi roki, ki mu jo proži bolnik, in ozdravi na stotnikovo prošnjo na smrt bolnega sužnja.

Gluhonemi slepec in Kananejkina hči

Kdo so bili ljudje, ki so bili deležni Jezusovega usmiljenja?

Jezus ni delal razlike med njimi. Ni šlo samo za njegove brate po narodnosti in veri. Celo na svojem potu po Feniciji, to je po deželi, katere prebivalci so mrzeli Jude, vidimo, kako ga prosijo „tujci“, pogani, on pa uslišuje njihovo zaupanje.

Tako je z gluhonemim slepcem, katerega ušesa se dotakne s prsti in mu položi na jezik slino, ta pa

takoj, ko zasliši besedo „Efeta, odpri se!“, čuti, kako se mu razveže jezik in ožive punčice njegovih oči.

Tako je s Kananejko, ki ga pride prosit za bolno hčer. Najprej se zdi, da jo Jezus odbije, ona ga pa še naprej prosi s tako ganljivo ponižnostjo.

„Daj, da se nasitijo najprej otroci. Zakaj ne gre, da bi kruh vzeli otrokom in ga vrgli psom,“ je rekel Učenik.

Ona pa je odgovorila: „Da, Gospod, pa tudi psički pod mizo jedo od drobtinic otrok.“

Ena beseda je zadostovala Jezusu, da je rešil Kananejkino hčer.

Mrtvi fant iz Naima in mrtva Jairova hči

Moč, s katero razpolaga Jezus, uporablja v nasprotju s čarovniki vedno samo v dobro ljudi. Celo smrt mu je pokorna.

Nekoč, bilo je v majhni vasi Naim, čisto blizu Nazareta, so se Učenik in njegovi učenci vzpenjali po stezi, ki vodi vanjo in je še danes mogoče hoditi po njej. Po stezi navzdol se je spuščal sprevod proti grobovom, vsekanim v pobočje griča. Na nosilih je ležal mlad človek, čigar togo telo je bilo zavito v mrtvaški prt. Za nosili je jokala ženska. Nič ni rekla, nič prosila, bila je preveč potrta, da bi mogla misliti na kaj takega. Božje usmiljenje pa je prodrlo na dno njene obupane duše. Edini sin, edina opora — treba ga je vrniti vdovi.

„Fant, rečem ti, vstani!“

Drugič je bilo v Kafarnaumu ali prav blizu njega. Jezus se je bil izkrcal. Med množico ga je pričakoval Jair, predstojnik shodnice. Hčerka umira. Človek prosi. Ko mu pridejo povedat, da je otrok umrl, Jair še vedno prosi. Veruje v božjo moč.

Jezus odide z njim. V hiši so v znamenje žalosti že obrnili pohištvo k steni in slišati je bilo žalostinke, ki so jih igrali na flavto.

„Talita kumi!“ Dvoje besed, ki nam jih v aramejščini navaja evangelist Marko, ima takojšen učinek. „Deklica, vstani!“ Otrok je takoj ubogal. Starši so bili tako preseanečeni, da jih je moral Jezus, pozoren kot oče, opomniti, naj ji da jo jesti.

Silna je ta moč, pa vendar tako čudovito preprosta. Jezusova volja zadostuje, da se ji narava podvrže. Vse, kar vidimo na njem pri teh prizorih, diha najgloblje zaupanje v njegovo poslanstvo, vse razodeva Boga.

Vihar na jezeru, kruha za vse dovoli

Še bolj, se zdi, je cilj silnih prizorov, ki odsevajo iz tega dela evangelija, razodeti očem izvoljenec, v katerih je Jezus izbral svoje sodelavce, Jezusovo brezprimerno veličastvo.

Nekega večera, ko je Jezus, izčrpan od dolgega govora, zadremal na Petrovi ladjici, z glavo, naslonjeno na blazine, se je dvignil vihar.

Bilo je gotovo v decembru. Iz sotesk, ki režejo na vzhodu in na severu transjordansko planoto, potegne zrak v strašnem vrtincu proti jezeru, kot pravi neko rabinško besedilo. Voda se dvigne in pobesni v tuljenju razbesnelih sil. Ribiči na Tiberijskem jezeru se še danes boje teh udarcev vetra.

Učenci so zbudili Jezusa: „Učenik, potapljam se!“

On je odprl oči. Rekel je samo: „Kje je vaša vera?“

Nato je vstal, stegnil roko in s kretnjo ukazal vetru in morju: „Utihni, umiri se!“

Tedaj je stisnil srca apostolov drug, še večji strah: čeprav je bilo njihovo zaupanje vanj še tako

(Nadaljevanje na str. 17)

V severozahodnem delu Španije, v Galiciji, leži kraj Orense. Tu se nahaja „Mesto fantičev“. 2000 jih je, vsi so stari manj kot 18 let. Sem so se nabrali iz revnih četrti Španije, pa tudi iz Francije, Nemčije, Brazilije in Afrike.

„Mesto fantičev“ je ustanovil sedaj 36 let stari duhovnik Silva Méndez iz znane cirkuške družine. Leta 1956 je postavil na 250 tisoč kvadr. metrov velikem terenu mesto za zapuščene otroke. Tam žive in se pripravljajo na poklic.

Ker je manjkalo denarja, je duhovnik ustanovil cirkus. Izučil je mlade akrobate in žonglerje. Skupina si je počasi dobila sloves v Španiji. Sestavlja jo 120 mladih umetnikov in nudi program s 30 točkami. Izkupiček je namenjen vzdrževanju „Mesta fantičev“.

**jack
london**

kje si bova spletla gnezdo?

**roman o dveh
preprostih
in dobrih ljudeh**

Dosedanja vsebina:

Saša Brown, delavka v likalnici, in Billy Roberts, vozač, sta se spoznala na neki prirreditvi. Nekaj mesecev kasneje sta se poročila. Preselila sta se v najeto hišico.

Tudi Sašina in Billyjeva prijateljca Bert in Marija sta se poročila.

Skupno življenje Saše in Billyja pa so začeli kaj kmalu pretresati različni udarci: zmanjkalo je dela, delavci so stavkali, prijatelj Bert je bil v nekem spopadu s policijo ubit, Saša je pri tem izgubila še nerojeno deklico, Bertova vdova Marija se je odselila, izginila je tudi čudaška soseda Mercedes, na katero se je bila Saša zelo navezala.

Billyju je šla brezposelnost tako na živce, da se je predal

pijači. Zaradi nasilja v pijanosti je moral za en mesec v zapor. Ko se je vrnil, ga je Saša pregovorila, da zapusti mesto in se preseli kam na deželo.

Res sta odšla na pot. Po daljšem potovanju sta se ustavila ob majhnem potoku. Zakurila sta ogenj in pristavila vodo za kavo.

„Vidiš, Billy, nekaj, kar si morava že od kraja izbiti iz glave, je to, da bi se nama mudilo. Nič se nama ne mudi in nič nama ni mar, ali je petek ali svetek. Dobro se hočeva imeti in prigrad iščeva, takih pravih, kakor jih popisujejo v knjigah.“

„Ali veš,“ je pripomnil Billy, ko sta čakala, da bi voda zavrela, „ali veš, česa me to spominja?“

Saša je dobro vedela, a je zmajala z glavo. Hotela je, da bi sam povedal.

„No, tiste druge nedelje po tem, ko sem te bil spoznal, ko sva se s Princem in Kingom peljala venkaj v Moraško dolino. Tudi takrat si ti pripravljala zajtrk.“

„Samo da je bil dosti bolj izbran,“ je dodala s srečnim nasmehom.

„A rad bi vedel, zakaj takrat nisva pila kave,“ je nadaljeval.

„Morda bi se bilo zdelo preveč zakonsko,“ se je zasmejala. „Marija bi bila gotovo rekla, da je grdo.“

„Ali pa surovo,“ je vrnil Billy. „To besedo je imela zmerom na jeziku.“

„In zdaj poglej, kam je zašla.“

„Tako je z vsemi,“ je Billy mrko zagodrnjal. „Zmerom sem opažal, da se tiste, ki so najbolj sitne in spakljive, najhuje izpridijo. Takšne so kakor nekateri konji, ki se plašijo ravno tistega, česar jih je najmanj strah.“

Saša je molčala. Nedoločna, daljna tegoba, ki jo je bila zbudila v njej omemba Bertove vdove, ji je težila srce.

„Jaz vem še nekaj drugega, kar se je zgodilo tisti dan, a ti seveda ne uganeš,“ se je spomnil Billy. „Stavim, da ne.“

„Radovedna sem,“ je zamrmrala

Saša in v očeh ji je bilo zapisano, da je že uganila.

Billyjeve oči so ji odgovorile. Kar nehote je iztegnila roko, ujel je njeno desnico in si jo nežno pritisnil na lice.

„Majcena je, moj Bog, kako majcena!“ je dejal, govoreč z ujeto roko. Nato je pogledal Sašo, ki se je bila vsa ogrela ob njegovih besedah. „Videti je, da spet od kraja pričeneva svojo ljubezen, ali ne?“

S tekom sta se najedla.

„Veš kaj — ta kmečki zrak daje tek do jedi,“ je zamrmral, ko je zasadil zobe v peti kos kruha z maslom in mesom. „Celega konja bi pojedel, glavo bi pa v kavo namočil.“

Šele pozno popoldne sta Billy in Saša dospela v Niles.

Najprej sta morala skozi mestce Haywards. Spotoma sta si nekajkrat vzela časa in krenila z glavne ceste na stranske poti med skrbno obdelana polja, kjer je bila tik do kolovozov vsa zemlja izrabljena. Saša je začudeno gledala male, rjavopoltnne priseljence, ki so siromašni prihajali v ta kraj in vendar dosegli, da jim je zemlja donášala po dvesto, petsto in celo tisoč dolarjev na oralu.

Vse je delalo, kamorkoli si se ozrl. Ženske in otroci so bili prav tako na poljih kakor možje. Orali so zemljo in jo prevračali brez konca in kraja. Bilo je, kakor da ji ne bi nikoli privoščili počitka. In ona je poplačevala njihov trud. Morala jim ga je poplačati, drugače ne bi bili mogli njihovi otroci hoditi v šolo, niti se ne bi bili mogli tako mnogi izmed njih voziti z ropotavimi koleslji iz druge roke ali močnimi, lahкими vozički.

„Njihove obraze poglej,“ je rekla Saša. „Srečni so in zadovoljni. Čisto drugačni so videti kakor ljudje v najini sosesčini, odkar so se pričele stavke.“

„Seveda se jim dobro godi,“ je pritrldil Billy. „Sreča jim kar izpod kože sili.“

Sonce je že zahajalo, ko sta dospela v mestce Niles. Billy, ki je bil zadnje pol milje molče prehodil, je obotavljajoč se izrekel predlog.

„Čuj, za sobo v hotelu bi še vedno zmoget. Kaj meniš?“

Saša je odločno zmajala z glavo.

„Kako dolgo pa misliš, da bo trpelo najinih dvajset dolarjev, če bova tako delala z njimi? Poleg tega je edini pravi začetek ta, da začneva že prav od kraja. Nič govora ni bilo o tem, da bi prenočevala po gostilnah.“

„Kakor hočeš,“ je odnehal. „Meni ni nič do tega. Samo nate sem mislil.“

„Mar misliš, da ni meni tudi nič do tega?“ ga je odpustljivo zavrnila. „In zdaj glejva, da kupiva, kar je treba za večerjo.“

Kupila sta kos govedine, krompirja, čebule in ducat jabolk. Nato sta zapustila mesto in krenila proti pasu dreves in grmovja, ki je naznanjal, da teče ondi potok.

Na peščini blizu dreves sta se utaborila. Veliko suhega lesa je ležalo naokoli in Billy ga je veselo žvižgajoč pobiral in sekal.

Saša, ki je željno opazovala množeva razpoloženja, se je kar zabavala nad strahovitimi zlozvočji, ki so uhajala iz njegovih ust. Sama pri sebi se je smehljala, ko

je razgrinjala jadvino in po vrhu nje odeje na pesek, s katerega je bila prej pobrala vse suhe vejice.

V kuhanju na odprtem ognju je bila še začetnica, a napredovala je dobro in kmalu opazila, da je ravnanje z ognjem veliko važnejše od njegove velikosti.

Ko je bila kava skuhana, je curnila vanjo pol skodelice mrzle vode, da bi se usedla, in pristavila ročko k robu žerjavice, kjer je mogla ostati vroča, ne da bi vrela.

Nato je spekla na ploščice zrezanega krompirja in čebule v isti ponvi, a vsako zase, ter postavila oboje na svojem pločevinastem krožniku, ki ga je pokrila z obrnjenim Billyjevim krožnikom, na vrh ročke za kavo.

V suhi, vroči ponvi je zdaj spekla zrezek tako, kakor ga je imel Billy rad. Ko je bilo to opravljeno, je podala zrezek, medtem ko je Billy nalival kavo, ter za hipec stresla krompir in čebulo nazaj v ponev, da bi se oboje še enkrat dodobra segrelo.

„Kaj pa še hočeva?“ je izzivalno in z globokim zadovoljstvom vprašal Billy, ko si je med odmorom

po zadnji skodelici kave zvijal cigareto. Ležal je na strani in se zleknen naslanjal na komolec. Ogenj je svetlo gorel in plapolajoči odsev plamena je dajal Sašinemu obrazu še bolj svežo barvo.

Iz Oaklanda v San José je štiri-deset milj in Saša in Billy sta jih v treh dneh zlahkoma prehodila.

Drugo jutro sta zgodaj vstala in jela po sanjoseških predmestjih iskati ceste v San Juan in Monterey. Saša je še huje šepala nego prejšnji dan. Žulj na peti se ji je bil predrl in zdaj se je hotela vsa odreti.

Tik pred mestom je pustil Billy Sašo na cesti in krenil sam po dolgi vozni poti proti nečemu, kar je bilo podobno veliki farmi. Vrnil se je z žarečim obrazom.

„Vse v redu!“ je zaklical, ko se je približal. „Samo tja dol še pojdeva, k tisti gručici dreves ob potoku, pa se utaboriva. Jutri začnem delati, za dva dolarja na dan ob svoji hrani. Če bi me hranil on, bi bilo dolar in pol. Rekel sem mu, da mi je tako ljubše, ker imam svoje reči s seboj. Vreme je lepo, zato lahko ostaneva nekaj dni, dokler se tvoja noga ne popravi.“

Ravne
na Koroškem

kaj pravite?

SAMO SLAMA JE ZGORELA

PRED POL LETA SEM SPoznala mlaDEGA moŠKEGA, ki GA JE NJEGOVO PODJETJE POSLALO ZA ŠEST TEDNOV NA STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE. VELIKOKRAT SVA SE VIDELA IN VEDNO MI JE ZATRJEVAL, DA ME IMA RAD. NISEM MU MOGLA PRAV VERJETI IN SEM MU TO TUDI POVEDALA. DA BI MI DOKAZAL SVOJO NAKLONJENOST, SE JE TRUDIL, DA BI BIL PRESTAVLJEN V MOJE MESTO, A MU TO NI USPELO.

MEDTEM SVA IZMENJALA MNOGO PISEM IN, KO SEM MU PISALA, DA GA IMAM TUDI JAZ RADA, MI JE POSLAL ZAROČNI PRSTAN. TO ME JE ZELO PRESENETILO. ODPISALA SEM MU, DA SE PO TAKO KRATKEM ČASU POZNANSTVA ŠE NE MOREM ODLOČITI. BIL JE UŽALJEN, Vendar MI JE KLJUB TEMU POGOOTO PISAL.

V ZADNJEM PISMU MI JE OMENIL, DA ODDALJENOST ZELO ODTUJUJE IN DA NI VEČ GOTOV, ALI ME IMA RES RAD. SE-

Pojdiva. Utaborila se bova spodobno, po vseh pravilih."

"Kako si dobil delo?" je vprašala Saša, ko sta se ozirala po pripravnem kraju za taborišče.

"Počakaj, da vse urediva, pa ti povem, kako je bilo. Tako gladko je šlo kakor v sanjah."

Šele ko je bila postelj pognjena in zakurjen ogenj, ob katerem je vrel lonec fižola, je Billy vrgel poslednje naročje drv na tla in pričel.

"Predvsem: Benson ni starokopitni bedak. Če ga pogledaš, ne bi verjela, da je farmar. Napreden je, oster kakor žebelj, govori in dela pa kakor pravi poslovni človek. To sem takoj spoznal, kakor hitro sem pogledal kmetijo — še preden sem videl njega samega. Petnajst sekund ni trajalo pa sva bila zmenjena.

"Ali znate orati?" pravi.

"Seveda znam," rečem jaz.

"Konje poznate?"

"V konjskem hlevu sem se izlegel!" pravim.

"Kako pa s štirimi?" vpraša on, kakor po naključju.

"Prava reč. Vodim jih, naj bodo vpreženi v plug, v sejalnico ali v vrtljak."

"Tedaj skočite na voz in primite za vajeti," reče naglo in ostro, ne da bi le trenutek izgubil. "Poglejte onile skedenj. Zapeljite okrog njega na desno in spet nazaj, da bomo lahko skladali."

In povem ti, to, kar je zahteval od mene, je bilo prebito fina vožnja. Po kolovozih sem videl, da so vsi vozovi zavijali na levo okoli skednja. Za to, kar je on hotel, je bilo pretesno, da bi mu bilo lahko ustreči — dvojni zavinek, kakor črka S, med vogalom konjske ograde in vogalom hleva. In da bi se tisti bore prostor, ki sem ga imel, še bolj skrčil, je bilo pred hlevom na kupe sveže skidanega gnoja, ki še ni bil pospravljen. A jaz, kakopak, se nisem zmenil za take malenkosti. Voznik mi je dal vajeti in videl sem ga, kako se je režal, misleč, da bo polom. Prepričan sem, da on tega ne bi bil zmogel. Jaz pa poženem, kakor da ni nič, in šli smo, ko

niti konj nisem poznal — oh, da si me videla, kako sem krenil s sprednjima dvema naravnost proti tistemu gnoju, tako da se je eden podrgnil ob steno hleva. To je bila edina možnost, a konji so bili res imenitni. Storili so, kar sem hotel, in ustavil sem jih natanko na predpisanem mestu.

"Dobro," pravi Benson. "To ste lepo naredili."

"Eh, kaj bi," rečem jaz kar moči ravnodušno. "Dajte mi kaj takega, da bo res težko."

Nasmehne se, vedoč, kaj mislim.

"Lepo ste napravili," reče. "Drugače sem zelo natančen z vsakim. Najbrž ste vrl človek, ki je zašel v stisko. To pa ne brani, da ne bi orali z mojimi konji; jutri zjutraj lahko začnete."

To kaže, da vendar ni čisto pameten. Saj mu nisem bil pokazal, da znam orati."

Ko je Saša podala fižol, Billy pa kavo, je za trenutek obstala in se ozrla po kosilu, ki je bilo razloženo na odejah: škatla s sladkorjem, kondenzirano mleko v pločevinasti konzervi, tenko zrezano nasoljeno meso, solata z narezanimi paradižniki, sveži beli kruh, kadeči se fižol na krožnikih in skodelici s kavo.

Billy je delal tri dni. Čeprav je trdil, da se izvrstno počuti, je vendar odkrito priznaval, da je oranje težje, nego je mislil. Tiho zadovolčenje je navdajalo Sašo, ko je slišala, da mu to delo prija.

"Nikoli nisem mislil, da mi bo oranje bogve kako ugajalo," je menil. "Pa je lepo. In tudi za mišice na nogah je dobro. Pri vožnji se ne vadijo dovolj. In veš, zemlja ima tak neznansko dober duh, ko jo spet in spet obračaš in obračaš. Kar jedel bi jo, tako diši. In tako gre kar naprej, ves božji dan jo obračaš, to svežo, mastno, dobro zemljo. In konji so dečki! Oni znajo svojo reč, da je človek boljše ne zna. Kar je res, je res, Benson nima niti ene slabe kljuse na svoji farmi."

Ko je Billy zadnji dan delal, se je nebo zaoblačilo, zrak je postal vlažen, močan veter je zapihal z

jugovzhoda in vse je kazalo, da se bliža prvi zimski dež.

Billy se je zvečer vrnil z majhnim zvrtkom stare jadrovine, ki so mu jo bili posodili, in napravil nad posteljo nekakšno ogrodje, kamor jo je pritrdil, da bi ju varovala dežja. Nekajkrat je tudi potožil zaradi mezinca na levici. Rekel je Saši, da mu je že ves dan nagajal. Najbrž je tičala v njem kaka iver, a kje, tega ni mogel določiti.

Hitel je s pripravami za nevihto in vzdignil posteljo na nekaj starih deska, ki jih je privlekel iz zapuščenega, razpadajočega skednja na onem bregu potoka. Na deske je naložil suhega listja namesto slamnice. Nazadnje je jadrovino še okrepil z najdenimi kosci vrvi in žice.

Ko so jele padati prve kaplje, je bila Saša vsa navdušena. Billy ni kazal bogvekak zanimanja. Rekel je, da ga prst prehudo boli. Sašo je skrbelo, in ko je zadremala, je vedela, da on bedi in od bolečin ne more zaspati.

Ko jo je čez nekaj minut predramil silovit sunek vetra in pljusk dežja po jadrovini, je čula Billyja, kako je tiho stokal. Vzdignila se je na komolce, mu jela s prosto roko božati čelo in oči, kakor sta bila navajena, in ga tako pomirila, da je zaspal.

Spet je spala. In spet se je zbudila, to pot ne zaradi viharja, ampak zaradi Billyja. Videti ga ni mogla, a njena tipajoča roka ga je našla v čudni legi. Zlezal je bil izpod odeje; klečal je, s čelom naslonjen na deske, in ramena so mu drgetala od pritajene muke.

„Znoreti mi je, tako kljuje,“ je dejal, ko ga je ogovorila. „To je huje kakor sto zobobolov. A vendar ni vse to nič — da nama le platna ne bi podrlo!“

Strahovit sunek vetra je utrgal več vrvi, podrlo ogrodje in ju za trenutek pokopal pod jadrovino. V naslednjem trenutku je odneslo jadrovino, ogrodje in vrvi v temo in ploha se je kakor val ulila na Sašo in Billyja.

„Samo nekaj nama ostane,“ ji je zakričal na uho. „Poberiva vse, kar imava, in sprava se v tisti stari skedenj.“

V temi in nalivu sta to napravila; a sta morala dvakrat po kamnih prebresti plitki potok in se zmočiti do kolen.

Stari skedenj je puščal kakor rešeto in le komaj sta našla suh prostorček, da sta lahko razgrnila posteljnino, ki je bila vse drugo, le suha ne. Billyjeva muka je trgala Saši srce. Eno uro je trajalo, preden ga je spet uspavala, in le s tem, da ga je neprestano božala po čelu, mu je ubranila, da se ni zbudil. Čeprav zmrzujoča in revna, je bila z veseljem pripravljena prebdeti noč, samo da se on ne bi zavedel najhujše bolečine.

Ko je moralo biti po njeni sodbi že polnoč, ju je spet nekaj zmotilo. Skozi odprta vrata je kakor majhen žaromet blisknila električna luč in njen pramen je begal po skednju, dokler se ni ustavil na njej in na Billyju.

„Aha, zdaj vaju imam!“ se je osorno oglasilo tam, odkoder je izviral žarek. „Spravita se venkaj!“

Billy je sédel pokonci, žarek ga je slepil. Glas izza luči se je približal in ponovil zahtevo, naj se spravita ven.

„Kaj pa je?“ je vprašal Billy.

„Jaz sem,“ je bil odgovor, „in dosti bolj zbujen kakor vidva, verjemita mi.“

Glas je bil zdaj tik zraven, komaj vatel od njiju, a videla nista ničesar, zaradi nestalne luči, ki je zdaj pa zdaj za trenutek ugasnila, kadar se je palec njenega lastnika naveličal tiščati na gumb.

„No, zganita se!“ je glas nadaljeval. „Povijta odeje in z menoj! Čakam vaju.“

„Kdo vraga ste?“ je vprašal Billy.

„Policaј sem. Pojdita.“

„Kaj pa hočete?“

„Nič drugega kakor vaju dva!“

„Zakaj?“

„Zaradi potepuštva. Podvizajta se že! Ne mislita, da bom vso noč čakal!“

„Kar sebe lovite!“ mu je svetoval Billy. „Jaz nisem potepuh, delavec sem.“

(Se bo nadaljevalo)

ZNANIL SE JE MEDTEM TUDI Z DRUGIM DEKLETOM.

NE ZAMERIM MU, A ŠELE ZDAJ OPAŽAM, KAKO ZELO MI MANJKA IN DA GA IMAM RADA. KAJ ZDAJ?

Vedno je v življenju tako, da mislimo, da smo najbolj ljubili tisto, kar smo izgubili. Vprašanje navezanosti na tisto in časa je, kako izgubo prebolimo.

Za Vas to ne bo pretežko, ker ste si bili od vsega začetka na jasnem, da prenačljena odločitev ne more biti dobra. Vaše čustvo Vas je prav vodilo. Po tako kratkem poznanstvu človek res ne more narediti tako važne odločitve in se kar zaročiti, toliko manj, če oba partnerja loči skoraj 1.000 km. Saj vidite, kako malo je ostalo od te „navezanosti“.

Moški, ki začasne ločitve ne more prenašati, že vnaprej ni dober partner. Možno bi bilo, da se morata dva zakonca iz službenih razlogov začasno ločiti. Kaj naj potem počne mlada žena, če bi morala iz dneva v dan živeti v strahu, da bo njen mož zaradi tega začel s kako drugo žensko?

Poskusite vse skupaj pozabiti! Česa drugega Vam ne morem reči!

med Bistrico in Razkrižjem

brod na muri

Vsako pomlad, ko je začelo drevje in trsje poganjati, so morali ne samo pri Ifkovih, temveč tudi pri drugih kmetih misliti in preudarjati, koga bodo v vasi naprosili, da bo šel v vinske gorice na Razkrižje okapat in obrezovat trsje.

Na predvečer takih dni je imel naš oče navado, da je opral petlirsko pletenko in še eno slatinsko steklenico, katero bo napolnil z vinom za brodarja, da mu drug večer, ko se bo vračal, ne bo treba plačati prevoznine za brod. Stari kmet Kolenko, ki je tudi imel vinske gorice na drugi strani Mure, ni bil tako radodaren: za prevoz je ponudil brodarju le nekaj požirkov vina iz že na pol prazne steklenice. Zato pa ni bilo brodarja na brodu na Muri, ki bi ne trdil: „Čim bolj je kdo bogat, tem bolj je skop.“

Jaz sam sem navadno oddal tudi polno steklenico vina, ko sem se vračal iz goric. Seveda se s tem nista strinjala ne moja mama ne moj oče. Čeprav je bil oče radodaren, je bil vendar kar se je tikalo vina, varčen. To pa najbrž zato, ker je sam osebno vino zelo cenil in ga je tudi rad pil. Toda kdo bi mu zaradi tega delal očitke, ko se je pa pri delu v vinogradu toliko znojil! In moja mama je vedno zatrjevala, da je vino, ki ga sami pridelamo, dražje kot tisto, ki ga kupujemo. Morda je pri tem imela vsaj deloma prav.

Že zvečer pred odhodom v vinske gorice so nam mama prinesli iz čebra kup zaseke, nekaj mastnega svinjskega mesa, pol kolača kruha in nekaj čebule: za okopače je bilo vse to nujno potrebno, če smo hoteli, da bo delo v redu opravljeno. Sicer pa še pred leti ni bilo težko dobiti delavce za vinograd, ker so vsi računali, da bodo pili dobro ljutomersko vino. In kdo izmed Bistričancev ga do današnjega dne rad ne pije? Drugo jutro navsezgodaj, ko se je komaj začel delati dan, je moj oče zapregel staro kobilu v koleselj, na katerem je bilo že pripravljena nekaj sena in ovska. Do broda na Muri ni bilo daleč. Brodaril pa je takrat stari Dominko in njegova lepa, postavna, ja, simpatična žena Ančka. Doma sta bila iz Dolnje Bistrice.

Kdorkoli je imel v tistem času brod na Muri, je dobro živel, vsekakor boljše kot ostali vaščani. Posebno poleti, meseca junija, ko je bilo na Razkrižju Ivanovo proščenje in so že dozorele prve češnje v razkriških gorica, je na drugi strani Mure kar mrgolelo Prekmurcev. Posebno mladi fantje in dekleta so radi hodili na proščenje. Ob takih nedeljah je bilo dovolj prilike, da so se mladi med seboj spoznavali in družili, če že ne takoj zgoraj pri cerkvi, potem prav gotovo spodaj v Rajnerjevi gostilni, ki še danes stoji. Brodar Dominko in njegova žena Ančka

ob takih proščenskih nedeljah nista vozila broda, temveč sta že zgodaj zjutraj postavila na prekmurski strani mizo s predalčkom za denar in sama pobirala prevoznino, medtem ko sta najela dva ali tri moške, ki so ta dan vozili brod.

Stari Dominko so bili zares ponosen in vnet brodar, saj do kake nesreče za časa njihovega brodarjenja ni prišlo. Če so Dominko zjutraj videli, da so se v gorice odpeljali Ifkov oče, so nanje čakali tudi do polnoči, saj to ni bilo nikdar zastoj. Polna slatinska steklenica vina je prišla ob takih večerih v raztrgani cekar, kjer so druge večere Dominko nosili domov svoji ženi Ančki ribe, ki so jih podnevi nalovili v Muri.

Ko so stari brodar Dominko umrli, je prevzel vožnjo z brodom čez Muro modri, vedno lepo oblečeni Magdič, za njim pa dobri, skromni in vrli Matjaž Kohek. Zdaj, najnazadnje pa vozi brod Ivan Šernek.

O brodarjih in mlinarjih na Muri ljudje niso vedno lepo in dobro govorili. Toda temu se ne smemo čuditi, saj so se čez Muro pogosto vozile tudi mlade, brhke in rdečelične ciganke iz vasi Črnelavci. Mladim cigankam brodovine ni bilo treba nikdar v dinarjih plačevati... Samo cigani koritarji so po navadi brodovino v redu plačevali: denarja jim ni nikdar manjkalo, bili so bogati cigani.

Enkrat ali dvakrat na leto se je z brodom peljala čez Muro v štrigovske gorice samska in takrat najbolj bogata grofica Marija Zichy. Ob takih prilikah sem bil tudi jaz na brodu. Magdičev stric so mi vedno še pravočasno o tem sporočili. Ob dnevu, ko se je čez brod peljala grofica, sta bila na brodu logar Krajič v lovski obleki in seveda brodar Magdič. Ko je grofičin kočijaž zapeljal z dvema hitrima belcema na brod, smo skočili h grofici po vrstnem redu: najprej logar, potem Magdič, nazadnje jaz. Vsi trije smo se globoko priklonili, poljubili grofici roko, ona pa je ponudila svojo

drobno, nežno roko in v moji roki se je že lesketal lep svetel dinar. Koliko sta ob taki priliki dobila logar Krajčič in brodar Magdič, nisem nikdar zvedel, nevoščljivo sem pa le slutil, da sta dobila več kot jaz. Kako tudi ne, jaz sem bil takrat še smrkavec, star komaj 14 let, onadva sta bila pa odrasla.

Z brodom na Muri se je večkrat vozil tudi mladi študent Halasov Štefan, ne sam, temveč z mladimi učiteljicami iz Črensovec ali Bistrice. Tudi Halasovi so imeli na drugi strani Mure lep, velik mlad vinograd in zraven vinograda, tik ob klancu, je stala lepa hiša, vila. O tej Halasovi hiši v goricah so sosedje viničarji hudobno pravili, da je „hiša ljubezni“. Kajti kadar koli se je zgodilo, da je prišel Štefan do broda pozno ponoči, ko je brodar že odšel domov, se je moral študent Štefan vrniti nazaj v samotno vilo v goricah. Seveda je slišala o tem pripovedovati dobra, vrla in verna sestra Ana, ki je bila pri bratu Daniju za kuharico v župnišću v Polani. Njej seveda to nikakor ni bilo prav.

Tudi moj oče se je rad vozil v gorice, saj je bilo njegovo srce za vinske gorice tako navdušeno, da bi rajši vse drugo prej prodal, nikdar in nikoli pa vinske gorice na Razkrižju. Koliko stokrat se je peljal z brodom na Muri! Ko je zjutraj odhajal, je bil ves zaskrbljen; ko se je zvečer vračal, je bil pa razigran, vesel in dobre volje. Kogarkoli je zvečer srečal, vsakemu je ponudil nekaj požirkov dobrega medmurskega vina.

Najboljši, najbolj vrl in najbolj skromen izmed vseh brodarjev, ki sem jih srečal na Muri, je bil pokojni Matjaž Kohek, čigar hiša je stala ob robu starega hrastovega gozda, čisto na koncu vasi, ne daleč od broda. Kadarkoli se je moj oče pozno ponoči vračal iz vinskih goric in Matjaža Koheka ni bilo več pri brodu, je na ves glas klical: „Matjas, Matjas!“ Po starih murskih strugah in po hrastovem gozdu je tako glasno odmevalo, da so se Matjasovi otroci, ki so ležali po klopih okrog krušne peči, prebudili eden za drugim in zbudili očeta s prošnjo, da naj vstane in prepelje čez Muro lfkovega očeta. Tej prošnji svo-

jih otrok je baje dobri in vrli brodar Matjaž Kohek vedno ugodil. Naj mu bo to zapisano v drag in nepozaben spomin. O tem bodo brali njegovi otroci, deset jih je bilo. Danes živijo po širnem svetu kot izseljenci, eni v Avstriji, drugi v Nemčiji, ostali nekje v Kanadi.

Meni v daljnem tujem svetu od žalosti srce poka, kajti ko se bom jaz vrnil, ne bo več romantike polnega broda na Muri, ki je prehranil ne samo Dominka, Magdiča, Koheka in Šerneka, temveč tudi njihove družine.

Razen Magdiča, ki ni imel otrok, so imele ostale družine po deset, ja, celo po dvanajst otrok. Od teh pa ne bo nikdar nobeden brodar na Muri. Ne zato, ker bo v kratkem stal tam novi most, ki bo povezoval Bistrico z Razkrižjem, temveč zato, ker si že danes ti brodarjevi otroci služijo vsakdanji kruh v daljnem, širnem svetu. Morda je ta prisluženi kruh bolj goren, kot je bil tisti, ki so ga jedli nekoč kot otroci iz zaslužka svojih očetov na brodu na Muri.

Ivan ltko

Werner
Berg:
Pogovor
o vremenu
in letini

slovinci

po evropi

anglija

BEDFORD — V nedeljo, 25. junija, smo imeli Slovenci na Angleškem izredno slovesnost *nove maše* p. Janeza Mlakarja DJ. Novomašnik, doma iz Srednje vasi v Bohinju, je brat Kristine Mlakar, ki

Dekle podaja novomašni križ g. Janezu Mlakarju.

se je v Angliji pripravljala na misijonsko delo v Afriki. Študiral je v Dublinu na Irskem in se je tudi on pripravil za delo v misijonih. Novomašno slovesnost so povečale narodne noše, petje — prav za to priliko so se pripravili pevci v Bedfordu, da so zapeli Tomčevo mašo v čast sv. Jožefu — križ je izročilo novomašniku dekle v narodni noši. Govoril mu je dr. Pavel Berden, provincial slovenske jezuitske province iz Maribora, stregla pa sta mu pri maši brat Martin Mlakar in slovenski župnik na Angleškem g. France Bergant. Nove maše se je udeležilo tudi več krajevnih duhovnikov. Slovesno kosilo so pripravili v bližnji dvorani po domačem okusu. Sledili so pozdravi in napitnice. Seveda smo slovesnost zaključili s petimi litanijami in z blagoslovom. Nova maša je bila za Slovence na Angleškem velik dogodek ter bo še dolgo ostala v lepem spominu.

S 1. avgustom se je vrnil na Angleško g. Ignacij Kunstelj, ki je bil tu župnik že od leta 1948 do 1968, ko je odšel v Rim. Želimo mu, da bi se dobro počutil med nami. G. France Bergant je odšel v Rim na nadaljnji študij, vendar pride še po slovo v septembru; takrat se mu bomo zahvalili za vse, kar je napravil dobrega med nami. O vsem bomo še posebej poročali.

avstrija

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na tretjo nedeljo v juniju smo se zbrali pred azilom v Salzburgu in se potem odpeljali v Niederalm, kjer smo imeli v farni cerkvi slovensko božjo službo. Med mašo so nam lepo prepevali koroški Slovenski bogoslovci. V molitvah smo se še posebej spomnili obeh novomašnikov: gosпода Vladimira Wakouniga in gosпода Marka Jerneja, ki sta 29. junija sprejela mašniško posvečenje v cerkvi sv. Terezije v Celovcu. Oba novomašnika sta vse leto živela med nami v Salzburgu in jima vsi rojaki želimo blagoslova pri delu in zadovoljstva v duhovniškem poklicu.

Po maši smo se zbrali na župnijskem vrtu, ki ga nam je dal na voljo naš rojak dr. Nace Lavrenčič, in smo tam pekli čevapčiče ter jih zalivali s pivom in vinom. G. Peter Zver in njegova žena Marija sta skrbela, da ni bil nihče lačen, če ni sam to hotel. Čim bolj se je dan nagibal k večeru, tem bolj je rastla dobra volja. Slovenska pesem je marsikoga, ki je šel po cesti mimo, ustavila, da je prisluhnil ter postal še sam vesel

Novomašnik g. Janez Mlakar pred oltarjem (na njegovi desni g. Franc Bergant, na levi brat Martin).

ob naši veselosti. Kljub temu, da je bila to nedeljo tradicionalna tombola v Salzburgu, so se rojaki v lepem številu udeležili našega „piknika“. Tudi rojaki iz Halleina so prišli v našo družbo. Šele tema nas je spravila domov.

TENNECK — Drugo nedeljo v juniju smo imeli sv. mašo na prostem in sicer pri družinski kapeli lastnika tovarne g. rudarskega svetnika Weinbergerja. Kapela je postavljena v gozdličku nad Tennecom. Lepo vreme je prijetno vzdušje še podprlo.

Po maši smo pa šli k teniškemu igrišču, kjer smo na ravnici ob muziki prepevali. G. Zver iz Salzburga je pripeljal s seboj čevapčiče in smo si z njimi tešili lakoto, žejo pa s pivom, ki so ga poskrbeli požrtvovalni rojaki iz Tenneca. Vsem rojakom, ki so pomagali, da je nedeljsko popoldne lepo uspelo, iskren Bog plačaj!

HALLEIN — Doslej smo se vsa leta zbirali k maši v pokopališki cerkvi. Sedaj pa nam je pokopališka uprava, ki je lastnik cerkve, prostor odpovedala. G. dekan je obljubil, da nam bo našel drug prostor, da bomo lahko še naprej obhajali svete skrivnosti v slovenskem jeziku. Tu smo spet nalahno začutili, da se v teoriji veliko govori in piše o enakopravnosti vseh

ljudi. Ko gre pa za dejanja, je pa povsod vsaj malo podobno kot v Južni Afriki.

OBERALM — V domovini sta se poročila naša pomurska rojaka gdč. Angela Sobočan in g. Anton Khrlec. Dom sta si zaenkrat ustanovila v Oberalm. Obema želimo vso srečo in božji blagoslov na skupni življenjski poti!

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Če je za Salzburško značilno, da so tam predvsem delavci, ki delajo v tovarnah in so precej stalni, je pa za Gornjo Avstrijo značilno, da je med Slovenci največ sezonskih delavcev, ki delajo pri gradbenih in cestnih podjetjih. Druga posebnost je, da so med njimi predvsem družinski očetje, ki imajo družine doma in ostanejo v Avstriji na delu prav za voljo tega, da gredo lahko večkrat domov v Pomurje, ki ni tako daleč. Mlade Pomurce pa pobere Nemčija, ker so tam plače višje.

Seveda se to potem pozna tudi pri nedeljski maši, ko je uršulinska cerkev eno nedeljo polna, drugo pa skoraj prazna. Če bi pa tisti, ki stalno prebivajo tu, bili bolj zavzeti za slovensko skupnost, bi bila cerkev tudi tedaj dosti polna. Prav to pa spravlja izseljenskega duhovnika v malodušje in skrb.

V junijski „Naši luči“ je bila napovedana počitniška kolonija za otroke, ki je pa zaradi nenadnih težav padla v vodo. Mnogo otrok je šlo domov v Slovenijo, kar je

gotovo dobro; med počitnicami otroci spoznajo domovino svojih staršev in se tudi utrdijo v slovenskem jeziku.

PREDARLSKA

Že nekaj let je pri nas navada, da gremo na majniško romanje. Letos smo se odločili, da gremo preko meje na romanje v največje Marijino svetišče v Švici, v Einsiedeln.

V jutru 1. junija smo se v dveh avtobusih odpravili na pot. Prišli so še drugi rojaki z lastnimi vozili in posebno lepo je bilo, da so številne družine pripeljale tudi svoje otroke s seboj.

V prijetni družbi in po lepi cesti smo kar kmalu dospeli v romarsko središče in stali pred močnim pročeljem baročne cerkve in benediktinskega samostana.

Po glavni maši se je pričela teľovska procesija. V procesiji smo videli stare zastave obrtniških ceľov in verskih organizacij. Posebno pozornost so vzbujali dolgolasi študentje samostanske gimnazije in menihi, ki so v velikem številu spremljali Najsvetejše in prepevali latinske hvalnice. Tudi mi smo se uvrstili v procesijo ter prisostvovali blagoslovu pri prelepem Marijinem kipu, ki stoji v sre-

Skupina predarlskih Slovencev na romanju v švicarskem Einsiedelnu

Lilijana Pal je bila krščena v Rankweilu.

dišču velikega, v več teras razdeljenega trga pred cerkvijo.

Po procesiji smo imeli v študentovski kapeli mašo, ki jo je daroval naš dušni pastir p. Štefan Kržišnik. V svojem nagovoru je poudaril pomen romanj.

Preden smo se po kosilu odpravili naprej, smo se zbrali ob milostnem oltarju Matere božje, ter tam iz vsega srca zapeli lavretanske litanije. Ko smo pobožnost zaključili, so nas številni verniki spraševali, odkod smo, in so občudovali lepo petje.

Od Einsiedelna se kar nismo mogli posloviti. Neizbrisen vtis so odnesli s seboj tisti, ki so bili prvič tu, pa tudi tisti, ki so že večkrat obiskali to svetišče in ga bodo najbrž še. Obiskali smo tudi znano prekocelinsko letališče v Zürich-Kloten ter renske slapove pri Schaffhausnu, ki padajo preko skal 25 do 30 metrov globoko. Razgledne terase so smelo zgrajene in segajo daleč nad padajoče vode. Zadovoljni smo se vrnili domov.

Pred poročnim oltarjem sta si obljubila zvestobo Bela Ferko iz Zgornjih Slavečev, župnija Sv. Jurij v Prekmurju, in Ida, roj. Vogrinčič, iz Ropče.

V krstni vodi so bili prerojeni: Lilijana Pal, hči Franca iz Beltincev, in Kristine, roj. Pasinjek, iz Očinja pri Rogaševcih; Stanislav-Stanko Horvat, sin Jožeta iz Črenšovcev, in Gizele, roj. Drvarič, iz

Radovcev; Mihael Pavlič, sin Mihaela iz Kraljevca, in Rozine, roj. Virag, iz Odrancev; Andreja Sever, hči Štefana iz Ljutomera, in Terezije, roj. Vodušek, od Sv. Lovrenca na Dravskem polju; Miran Gašpar, sin Štefana iz Čepincev, in Jolanke, roj. Mrak, iz Kustanovcev; Slavko Fridl, sin Slavka iz Zgornje Hajdine pri Ptuj, in Silve, roj. Cafuta iz Ptuja; Romana Horvat, hči Mirka iz Jalšovca, in Magde, roj. Trkaj, iz Hlaponcev.

NIŽJA AVSTRIJA

TRAISKIRCHEN — Kakor cvet v pomladanskih dneh se je razvijalo življenje dvajsetletnega Vinka in devetnajstletnega Antona Dolinarja. Oba sta bila že izučena specializirana delavca, prvi mehanik, drugi pleskar. Pridna, vesela, pri vseh izredno priljubljena sta se pripravljala na bodoče naloge, ko je *smrtna kosa* nenadoma prerezala njuno obetajoče življenje. Zgodilo se je v enem samem trenutku, ko je njun avto trčil s tovornjakom.

V Traiskirchnu pri Dunaju, kjer že več let živi in dela ugledna slovenska družina Dolinar, smo ju spremili k zadnjemu počitku. Slovo je bilo težko za vse, neizmerno težko predvsem za starše. Vseeno pa je bilo opaziti neko veličastno vzdušje, neko zavest, ki nam je pravila: Nista živela za stonj! V svojem kratkem, prekipe-

vajočem življenju sta izpolnjevala svoje dolžnosti, bila sta zgled svojim vrstnikom in v veselje svojih staršev. Izpolnila sta nalogo, ki sta jo prejela od Stvarnika in Gospodarja vsakega življenja, in sta v uri, ki jima je bila določena, odšla v novo, lepše, neminljivo življenje. Košček domače slovenske zemlje krije njune zemeljske ostanke, medtem ko gremo ostali večnemu snidenju naproti.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Novi člani Cerkve: V družini dr. Milana Roexa in njegove soproge ge. I. Limbourg v Bruslju se je rodila ljubka hčerka, ki je ob krstni vodi dobila ime Ana. V družini g. Alberta Humolka v Maasmechelenu se je rodil sin Roni. V družini g. Viktorja Janič-Virant se že leto dni veselijo bistro hčerke Marjane.

Toplo čestitamo k sreči v naših družinah in želimo obilje božjega blagoslova.

Naši bolniki: Ga. Pepca Simončič, ki se je dalj časa zdravila v Leutu, je že spet na svojem domu. Nismo še poročali o Jožetu Novaku, očetu številne družine iz Waterscheja, ki je že dolge mesece preživel v rudarskem zdravilišču v Lanakenu. Pošiljamo mu posebne pozdrave. Prav tam so se zdravili tudi g. Alif in g. Planina iz Eisdena.

Naši pokojniki: V Lanakenu je v visoki starosti umrl g. Blaž Muc iz Eisdena. Dočakal je 83 let. V Genku je v Gospodu zaspala dobra mama ga. Ivana Planinšek iz Maasmechelena. Dočakala je blizu 90 let. Bila je tiha in ljubezniva žena. V La Calamine je po dolgih letih rudarske bolezni mirno izdihnil g. Franc Šulin iz Bovca. Pokojnik je bil edini Slovec v tem kraju. Bil nam je v čast. Vsi so ga cenili kot izredno delavnega, ljubeznivega in plemenit

Brata Anton in Vinko Dolinar sta se smrtno ponesrečila z avtom.

tega človeka. Hudo rudarsko bolezen je dolga leta prenašal z izredno potrpežljivostjo. Precej mlajša žena mu je umrla, ko bi najbolj potreboval njene postrežbe. Ljudje so ga ganjeni opazovali, kako je že v skrajnih mukah za zrak pogosto hodil na grob svoje drage žene. Na njegovi zadnji zemeljski poti ga je spremljala vsa farna skupnost, katere zvest član je bil. Naj ta plemenita duša z onega sveta podpira vse, ki trpijo in so osamljeni. Nismo še poročali o smrtni prometni nesreči, katere žrtev je postal Lipovškov zet g. Peter Wolter iz Maasmichelena. Mladi vdovi Lipovškovi najmlajši hčerki, in vsem Lipovškovim izrekamo toplo sožalje.

Vseh štirih pokojnikov se spominjamo v molitvi.

Že sedaj toplo vabimo na že tradicionalni SLOVENSKI DAN, ki bo tudi letos drugo nedeljo v oktobru popoldne v Mariaheide, Limburg.

Točna obvestila glejte v prihodnji številki „Naše luči“!

Dolgujemo še poročilo o prireditvi za Slovence in Hrvate iz okolice Liègea, ki je bila drugo nedeljo v maju v Jempepu. Nasto-

pili so: naša mladina s pesmijo in zorno deklamacijo v počastitev naših mamic ob materinskem dnevu, trije pevski zbori, folklorna plesna skupina in veseli muzikantje. Našim kulturnim delavcem iz belgijskega in holandskega Limburga se toplo zahvaljujemo za požrtvovalnost. Razveselili so naše rojake, pred tujci pa so bili odlični predstavljalci naše kulture.

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Najprej naj sporočimo „staro“ novico: Dne 25. januarja t. l. sta obhajala v Bučki (Sloveniji) zlato poroko g. Alojzij Pungaršič in njegova zvesta soproga ga. Ivana, roj. Novak. Ob tej priliki so se zbrali okoli njiju vsi njuni otroci, tudi ga. Tončka Slamar iz Wanfercée-Baulet (Belgija), kateri želijo očetu in materi še dolgo let skupnega življenja. Zlatoporočencema tudi naše čestitke!

V župni cerkvi Ste. Marie v Lodelinsart sta se poročila gdč. Marija Kulczar in g. Georges Camby, v župni cerkvi v Cuesmes pa g. Andrej Bajc iz Flénu z gdč. Patricijo Cancelliere, po rodu Italijanko.

Obema mladima paroma tudi naše dobre želje in božji blagoslov na skupni življenjski poti!

S skupnim avtobusom smo 15. avgusta, na praznik Marijinega vnebovzeta, poromali letos v Notre-Dame de Lorette (Lens, Francija).

Letošnji prvoobhajanci iz Pariza. Michel Bratina (prvi na levi) je bil 10. julija žrtev tragične nesreče.

Srebrna maša g. Čretnika — V nedeljo, 2. julija, smo Slovenci iz Pariza in okolice proslavili srebrno mašo našega župnika. Napolnili smo do zadnjega kotička prostorno cerkev in tako pokazali, da je bil to tudi naš praznik. Pri oltarju je somaševalo 9 duhovnikov, med njimi pariški pomožni škof msgr. Pezeril, ki je v začetku svoje pridige prebral pismo pariškega kardinala, katero se glasi:

„Z vsem srcem se pridružujem duhovniškemu jubileju dragega Naceta Čretnika, direktorja Slovenske misije.

Poznam njegovo močno vero, njegovo veliko požrtvovalnost in njegovo globoko navezanost na

(Dalje na str. 17 v sredini)

Lojze Vidmar in Angela Zabukovnik ob poroki v Parizu.

Zlatoporočenca v Bučki (Slovenija): Alojz in Ivana Pungaršič, sredi svojih otrok (druga na levi je ga. Tončka Slamar iz Wanfercée-Baulet).

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo spet ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje - levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, druge dneve telefonirajte g. Čretniku, 636-80-68.

Slovensko romanje v Lurd 1972

Letošnje slovensko romanje v Lurd je bilo od 6. do 11. julija. Iz domovine je prišlo — z vlakom in z avtobusi — okrog 300 romarjev, čez 50 pa je bilo izseljencev (Pariz in pariška okolica, severna Francija, Posarje v Nemčiji, Kanada, Severna Amerika, Avstralija).

Slovesni začetek romanja je bil 7. julija, ko so romarji prišli z zastavami, v narodnih nošah in z veliko svečo, ki so jo prinesli v dar Lurški Materi, v procesiji k votlini. Dvanajst slovenskih duhovnikov je somaševalo pri votlini, kjer je odmevala slovenska pesem in slovenska molitev. G. Čretnik je v svojem govoru poudaril, kako smo vsi potrebni Kristusovega odrešenja in kako nam šele ta zavest omogoča, da z vso ponižnostjo, pa tudi s ponosom, sprejmemo Marijin dar — Kristusa.

V soboto, 8. julija, so romarji

opravili križev pot, ki vsakemu lurškemu romarju ostane v najglobljem spominu, nato pa so šli v naselje Katoliške pomoči (Sé-cours Catholique), kjer so imeli na prostem v tako imenovani „zeleni katedrali“ sveto mašo. Popoldne je bilo Slovencem zaupano vodstvo procesije Rešnjega Tele-sa in tudi večerna procesija. Obakrat, kakor seveda tudi pri procesijah druge dni, so slovenski pevci pod vodstvom g. Rueha sodelovali z našo pesmijo in molitvijo.

V nedeljo, 9. julija, so slovenski romarji imeli svojo mašo v rožnovenski baziliki, kjer so po naročilu ljubljanskega nadškofa molili zlasti za svetost duhovnikov in za duhovniške in redovniške poklice, nato pa so se udeležili maše narodov v Pijevi baziliki. Somaševalo je nad sto duhovnikov, somaševanje pa je vodil kardinal iz Škotske. Skupna evharistična

daritev romarjev iz vseh dežel je gotovo eno najglobljih doživetij v Lurdu. Evangelij je bil tokrat v celoti prebran v angleškem, flamskem in slovenskem jeziku.

V ponedeljek, 10. julija, so se slovenski romarji zopet zbrali pri skupni maši v rožnovenski baziliki, nato pa je bila zanje posebna predstava filma o Bernardki.

Zvečer istega dne so imeli zaključno romarsko pobožnost pri votlini, kjer je p. Hilarij še enkrat poudaril namene in skupne prošnje slovenskega romanja. V torek, 11. julija, pa so slovenski romarji izjemoma mogli še enkrat k votlini, kjer so imeli pred odhodom še skupno mašo, preden so se spet vrnili v domovino ali v kraje, kjer živijo.

Vodstvo romanja je poskrbelo, da so si vsi udeleženci lahko ogledali lurške zanimivosti, dve predavanji (g. Čretnik in zdravnik Čolakovič) pa sta jim osvetlila pomen Lurda in lurških čudežev s teološkega in medicinskega vidika.

Vsi slovenski romarji so iz Lurda odšli z globljim spoznanjem o

Clugnat (Creuse) po maši, pri kateri je bil krščen Bernard Pajot.

SREDI POHABLJENIH...

(Nadaljevanje s 5. strani)

veliko, kako bi si mogli misliti, da ukazuje vetru in morju?

Nobeden od čudežev ni bil pomembnejši kot dvakratna pomnožitev kruha, ko je samo zato, da dá jesti nekaj tisočim lačnih, ustvaril hrano, ki se zdi, da vnaprej napoveduje nadnaravne gostije duše.

Veliko navdušenje, ki so ga povzročili Jezusovi govori, ni bilo nič v primeri z onim, ki so ga zbudili njegovi čudeži. „Bolj ko jim je branil govoriti, bolj so raznašali te stvari,“ ker njihovo občudovanje ni poznalo mej. Ta in podobni stavki se neprestano ponavljajo v evangeliju.

Daniel Rops

(Nadaljevanje s 15. strani)

rojake. Vem, da imajo vsi njegovo sobratje zaupanje vanj.

Sam vem ceniti njegovo sodelovanje in njegovo delo v škofijem duhovniškem svetu.

Zato se moja molitev pridružuje molitvi vseh slovenskih vernikov v zahvalo Bogu in Mariji za tako plodovito duhovniško delo.

Naj Gospod blagoslovi njega in vse njegove vernike.

Duhovno povezan z Vami kardinal Francois Marty, pariški nadškof.“

G. Vinko Žakelj iz Liègea v Belgiji je v globoko in široko zasnovani slovenski pridigi orisal lik duhovnika, kot stopa pred nas po 2. vatikanskem cerkvenem zboru.

V kratkem slovenskem in francoskem nagovoru se je g. Čretnik zahvalil vsem, ki so mu pomagali in ga spremljali na duhovniški poti, vsem, ki so se slovesnosti udeležili, in vsem, ki so prispevali

„Oj, ta lepa mlada leta...“ (Filip in Francois Gerič iz Chateaurouxja, Nathalie Horvat iz Bligny, Majda Šalik iz Bellegarde, Vladimir Pal iz Bligny).

k daru, ki mu ga je župnija poklonila: kelih in liturgično obleko, kakor tudi vsem drugim, ki so se ga ob tej priliki spomnili. Posebej se je zahvalil še g. Tonetu Stresu, ki je šest let pomagal pri delu v slovenski župniji v Parizu in ki po končanih študijah odhaja v domovino, njegov odhod pa pušča v Parizu veliko vrzel.

Izvorne srebrnomašniške podobice nam bodo dragocen spomin

Viljem Žilavec in Jožica Sukič, oba iz Cankove, stanujoča v La Ferté Chèvrésis (Aisne), ob poroki v Parizu.

svojem krščanskem poslanstvu v današnjem svetu. Romarji, ki so prispeli od doma z vlakom, pa so vdano prenesli tudi posebno žrtev, ki jim jo je ta pot naložila. Po novih partijskih navodilih so jim namreč jugoslovanske železnice nekaj dni pred odhodom odrekle železniške vozove. Do Trsta so jih potem prepeljali v najslabših vozovih, v Trstu so pa dale italijan-

ske železnice na razpolago štiri vozove za pot v Lurd in nazaj v Ljubljano.

Zunanji svet, ki je za ta grobi postopek takoj zvedel, se upravičeno sprašuje, komu naj to koristi. Kaj ni to zgovoren dokaz o tem, kakšna je enakopravnost v današnji Jugoslaviji? Upamo, da je bil to le enkratni spodrsrljaj stalinističnih prenapetežev.

Ob krstu Marie Elise Dorthée Jerance iz St. Dizier (11. junija v Chalons-sur-Marne).

na lepo slovesnost, kjer je prišla do izraza naša medsebojna povezanost.

Iz farne kronike. — Na binkoštno nedeljo so pristopili k prvemu obhajilu: Michel Bratina, Viktor Bizjan, Emil Kocjančič in Biserka Margerita.

Naslednjo nedeljo smo se pri maši poslovili od g. Franja Pavalca, ki se je po končani službeni dobi v Parizu vrnil v domačo škofijo.

V nedeljo, 18. junija, je bil slovesen zaključek nedeljskega verouka in nedeljske slovenske šole. Sestre, ki z veliko požrtvovalnostjo in s spretno roko sodelujejo pri tem delu, so podale kratek pregled, otroci so zapeli nekaj pesmi, vsi pa smo sklenili, da bomo z novim šolskim letom še aktivneje sodelovali pri tem versko in narodno nenadomestljivem delu.

V nedeljo, 25. junija se je številno zastopstvo v narodnih nošah in z društveno zastavo udeležilo srebrne maše g. Kavalerja v Méricourt (Pas-de-Calais).

11. julija nas je pretresla vest o tragični nesreči, katere žrtev je bil desetletni Michel Bratina. Ubilo ga je namreč dvigalo v hiši, kjer so bili njegovi starši hišniki. Michel je bil na binkoštno nedeljo pri prvem obhajilu in pri vero-

uku v šoli je bil med najbolj zvestimi. Z velikim veseljem se je pripravljaj, da bo 3. julija odšel s sestrico Majo na počitnice v Slovenijo, pa se je odhod zakasnil in božja Previdnost ga je poklicala v večno domovino. Zaradi policijske preiskave o vzrokih nesreče je bil pogreb šele 20. julija. Čeprav so mnogi rojaki že odšli na počitnice, drugi pa niso pravočasno zvedeli za dan pogreba, so se ga vendar udeležili v lepem številu in tako pokazali sočutje s težko prizadeto Bratinovo družino, ki ji tudi na tem mestu izrekamo naše globoko sožalje.

Krščeni sta bili Ana Hadzi in Silvija Horvat, poročila pa sta se Ciril Valant iz Št. Danijela pri Prevaljah in Thérèse Erika Ehster.

Med počitnicami smo imeli med sabo večje število bogoslovcev in študentov iz domovine, ki so s svojim sodelovanjem pri naši nedeljski maši vsem dajali lep zgled.

Verouk in nedeljska šola. — Seestanek družin, katerih otroci pridejo v pošteev za verouk in slovensko nedeljsko šolo, bo v nedeljo, 24. septembra, točno ob pol štirih v dvorani na 97 rue de Sèvres. Starši in otroci so prijazno vabljeni, da se pogovorimo o delu v bodočem šolskem letu. Vsak in vsi pokažimo, da nam je to res pri srcu!

LOIRET

Natalija Klanfar je bila krščena v Darvoy v nedeljo, 25. junija.

K skupni sveti maši se bomo zbrali v nedeljo, 1. oktobra, ob desetih v Chilleurs-aux-Bois.

LYON-MORESTEL

V župnijski cerkvi v Morestelu sta v zakramentu svetega zakona povezala svoji življenjski poti Lojze Ivanc, doma iz Velikih Poljan, šef agencije Waastels v Clermond-Ferrandu, in Nada Baša iz Melincev. Vsi prijatelji in znanci jima želimo obilo božjega blagoslova na njuni skupni poti!

PAS-DE-CALAIS

Počitnice so pri kraju. Okrepčani in spočiti bomo zopet začeli šolo in novo veroučno leto. Od prvega tedna v oktobru bomo na prosti dan, ki ga bo odločila šolska oblast, imeli verouk po dogovorjenem redu. Točen urnik bo svoje poklicno delo, mladina pa objavljen v prihodnji številki „Naše luči“. Vpišite in pošiljajte otroke v slovenski tečaj in k slovenskemu verouku!

Romanje v Dadizel in Banneux v Belgiji je zelo lepo uspelo. Zahvaljujemo se gospodu Vinku Žaklju za njegov prekrasni govor in slovenskim bogoslovcem, za vodstvo petja.

Romanje v Lurd bo od 14. do 20. septembra.

Po krstu so postali božji otroci: Oliver Malik Kededra in Marija Jožefa Rapuč v Méricourt-sous-Lens, Ludovik Dhainaut v Bruay-en-Artois, Mirjama Protulipac v Tourcoing. Naj jih spremlja božje varstvo in milost!

Zakrament sv. zakona so si dali v Méricourt-sous-Lens: Alojzij Kurent in Jeanne Marie Thérèse Castelain, Jean Luc Loboda in Danijela Koder, Francois Lefevre in Gabrijela Vresk. Na srečna in mnogo leta!

Po dolgi in težki bolezni nas je zapustila 16. maja v svojem 67. letu Neža Slivšek, roj. Dolar. Kot dolgoletna prednica bratovščine Živega rožnega venca je bila desna roka pri pastoralnem delu pokojnega msgr. Zupančiča. Odlikovala jo je neizmerna ljubezen in zvestoba do vere in slovenskih izročil. Koliko rojakov je prav ona navdušila za naš materni jezik, saj so prav ob vajah za proslave in za petje, katerega je leta in leta vodila, imeli priliko naučiti se in vzljubiti materinščino! Rada je pomagala, kjerkoli je mogla, zlasti obhajancem; mladoporočencem je kot odlična kuharica rada pripravila slavnostni obed. Njena velika ljubezen do cvetic ji je prinesla vzdevek, ki so ji ga dali domačini: „Madame Krizanteme“. Ob

Pokojna Neža Slivšek, roj. Dular, iz Sallaumines

pogrebu so rojaki in domačini popolnili prostorno cerkev v Sallaumines, kjer so se poslovili od pokojne blage gospe. Združeni pevski zbori so ji peli pri sv. daritvi. Zapušča moža in sinova z družinami. Naj ji bo Gospod veliko plačilo!

V Bruay-en Artois je 6. junija vse pretresla novica, da 20-letnega Franca Glapjaka ni več med nami. V daljnem Bordeauxu, kjer je služil vojaški rok, je umrl na posledicah nesrečnega padca. S svojo dobroto in veselostjo je Francè ogreval vse, ki so bili v njegovi okolici. Kako rad je govoril slovensko, kadarkoli je imel priliko, saj je bil to jezik njegovih starih staršev in njegove matere! K pogrebu smo se zbrali v cerkvi sv. Jožefa na Fosse 6 in ga od tam spremili na pokopališče. Morje belega cvetja je zakrilo njegov prerani grob. Naj nas tolaži krščansko upanje, da se bomo z njim sešli v boljši domovini!

Pripravljen na pot v večnost je po dolgi bolezni, katero je bil potrpežljivo prenašal, v Liévinu zatisnil svoje trudne oči 67 let stari Leopold Jager. S svojimi starši, z bratom in sestro je prišel po prvi svetovni vojni iz Vestfalije kot mnogi rojaki. Do 21. leta je delal, nato pa je odprl trgovino. Po poroki, je nadaljeval svojo aktivnost kot trgovec in je uredil zelo lepo

samopostrežbo, ki je v okolici najboljše in najbolj obiskana trgovina. Zadnjih deset let je bolehal, a se je vendar živo zanimal za delo, ki so ga za njim prevzeli žena in sinova. 10. junija smo se poslovili od dobrega pokojnika v cerkvi Ste. Aimé in ga spremili na pokopališče v Liévinu. Naj se spočije v Gospodu!

Vsem domačim in svojcem naših dragih umrlih naše krščansko sožalje!

Pokojni Leopold Jager iz Liévina

HAUT-RHIN

Slovenci se bomo zbrali k naši 'jesenski' maši zopet na tretjo nedeljo v septembru, to je 17. 9., ob 3 uri popoldne v kapelici Notre-Dame du Chene. Pridite!

*Ob priliki
srebrne maše
Stanislava
Kavalarja
25. junija v
Mericourt-Mines
v severni
Franciji.
Vsem, ki so
pomagali, da je
slavje lepo
uspelo,
Bog plačaj!*

VZHODNA LOTARINGIJA

Dva meseca sta kar hitro pretekla. V pisarni se počitnice niso poznale; poleg običajnih pisarniških opravkov so se vrstili pogosti obiski ob pripravljanju na pot v domovino ali obisku iz domovine. Vsi časopisi so bili polni vabil na prireditve ali izlete.

Cerkveni zbor „Slomšek“ je odhitel na binkošno nedeljo v Göppingen pri Stuttgartu.

Med štirimi novomašniki, ki so bili posvečeni v katedrali v Metzu 29. junija, je bil tudi sin slovenskih staršev: Rudi Drenovec, dolgoletni misijonar v Novi Kaledoniji. Želimo mu vse najboljše in ga z veseljem pričakujemo eno izmed nedelj v Merlebachu.

V soboto, 1. julija, je pohitel cerkveni zbor iz Habsterdicka na izlet v Luksemburg, kjer smo si ogledali vse večje zanimivosti te dežele.

V Creutzwaldu-Cité Maroc sta sklenila cerkveni zakon Nicole Hočevar, učiteljica in Jean, roj. Gapski. Želimo jima vso srečo!

Kruta smrt pa tudi v tem času ni prizanašala. V Farébersviller Cité je 9. 6. nenadoma umrl Ivan Štucin, 36 let star. Po sveti maši v istem kraju je bil pokopan v Creutzwaldu, kjer leži že njegova mati. 17. 6. je umrl Alojzij Mlekuš, star 63 let, ki je vdano prenašal dolgo let rudarsko bolezen, kamen na pljučih. Cerkveno je bil po-

kopan 26. 6. v Merlebachu. Istega dne je bila cerkveno pokopana Marija Rugelj, por. Schuler, stara 50 let. Po dolgi bolezni je bila 16. 6. odšla v lepšo bodočnost. 26. 6. se je poslovil od tega sveta Leopold Sušnik, 67 let star, cerkveno pokopan na Hochwaldu 28. junija. Na domu v Habsterdicku je 13. 7. zadela kap Ano Vrhovšek, 73 let staro vdovo po Alojziju Vrhovšek, cerkveno pokopana 17. julija v Stiring-Wendel.

Smrt nam je ugrabila tudi dva duhovnika, ki sta silno lepo skrbela za naše rojake, dasi nista bila Slovenci: Naš blagi Božidar Tensundern, nemškega rodu — pa je skrbel kot oče za naše rojake, je umrl 22. 7. v Recklinghausnu; 4. 8. pa se je z avtom ponesrečil naš dobri prijatelj pater Ivan Dauphin, francoskega rodu — ki je krasno skrbel tudi za naše rojake v bolnišnici Ste. Barbe v Forbachu, kjer je deloval, odkar je prišel bolan iz Toga v Afriki.

Polni hvaležnosti želimo božje plačilo obema duhovnikom in vsem našim rajnim!

Sv. maše: V Merlebachu vsako nedeljo ob 10. uri v Hospice Ste Elisabeth,

3. septembra: Cité des Chenes ob 16. uri,

5. septembra: Creutzwald-Cité Neuland ob 8. uri,

10. septembra: Behren Cité Sud ob 16. uri,

17. septembra: Cité la Chapelle ob 16. uri,

19. septembra: Cité Maroc-Creutzwald.

Vljudno vas vabi:

Stanko iz Merlebacha

Pokojni Ivan Zupan, umrl v Tucquegnieuxu, 71 let star.

ski izseljenski duhovniki, ki so delovali in še delujejo v Franciji, dobro poznajo pokojnega in njegovo gostoljubno družino, ker tudi na verskem polju ni držal rok križem. Dobro je vedel, da pri vzgoji ni lahko najti primerneга nadomestila za vero. Njegova hči je bila dalj časa pomožna slovenska in francoska učiteljica. Vnuk Janko bo v nekaj letih pel novo mašo. Ker zna slovenski, bo mogel pomagati tudi v slovenskih naselbinah v Franciji.

Lani je pokojni Ivan Zupan še poromal na božjo pot v Habsterdick k Mariji Pomagaj, katero je vpeljal msgr. Stanko. Letos smo ga prav na dan romanja, to je prvega maja, spremili k večnemu počitku.

Njegovi povsod priljubljeni ženi, hčeri, zetu, vnuku Janku in vnukinji Bernadetki naj velja naše sočustvovanje; pokojnemu pa naj vsemogočni podeli obilno plačilo!

NICE

Dve veseli novici sporočamo iz Nice: „Slovenski dan“ v prostorih cerkve v St. Barthelemy 2. julija je lepo uspel in sedež našega misijona ostane še naprej na 6 rue de France.

Naši možje so bili sklenili: Za šestdesetletnico našega neumornega izseljenskega duhovnika p.

Jakoba je treba „sklicati“ vse Slovence jugovzhodne Francije k velikemu prazniku.

Pater Jakob se je rodil 15. avgusta 1912 v Sovjaku, fara Videm ob Ščavnici. V duhovnika je bil posvečen v mariborski stolnici leta 1936. V Ljubljani je med vojno gradil novo poslopje kapucinskega samostana. Štiri leta je bil v službi pri msgr. Jagodicu, papeževem narodnem delegatu za izseljence v Avstriji in Nemčiji. Obiskal je Južno in Severno Ameriko. Osem let je deloval v Celovcu na Koroškem. Leta 1959 je prišel med nas v Nico, kjer je storil vse, kar je mogel, v prid Slovincem in deset let tudi za Hrvate. Je rodoljub, da se mu čudimo, odkod jemlje to „korajžo“. Kako prav bi bilo, da bi ostal še dolgo med nami!

2. julija, ko je bil sklican ves „zbor“ slovenskega življa v St. Barthelemy, so bile tudi volitve novega „slovenskega odbora“. Izvoljeni so bili: predsednik Tone Petrič, podpredsednik France Škrlič, tajnik Valerij Ipavec, blagajnik Štefan Furlan in odbornica za ženska vprašanja gospa Genija Raspor. „Naša luč“ se priključuje čestitkam novoizvoljenemu odboru.

Iz lastnega nagiba so sklenili Slovenci tudi odločitev, da bodo prevzeli obstoj slovenskega središča v lastne roke z lastnimi žrtvami. Sedaj prihajajo dan za dnem na naslov misijona pismene izjave, da hoče ta in ta in ta posameznik mesečno prispevati toliko in toliko. Res posnemanja vredno!

italija

RIM — Po odhodu msgr. Ignacija Kunstlja iz Rima je imenovan za njegovega tajnika v Rimu g. Franc Bergant, ki stanuje na istem naslovu, kot je živel prej msgr. Kunstelj. Če boste iskali v Vatikanu ulico Via della Sagrestia, je ne boste več našli: prekrstili so jo v Piazza dei protomartiri romani. Poštni naslov je pa še ostal dose-

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Kar je bil rudar Ribič v Merlebachu, to je bil rudar Ivan Zupan na Marini in okolici, namreč zmožen in zvest sodelavec vseh, ki so se trudili, da bi izboljšali socialni položaj delavcev. Enako velike zasluge ima v narodno-kulturnem življenju slovenskih izseljencev. Bil je prvi in dolgoletni predsednik Društva jugoslovanskih delavcev v Tucquegnieuxu. Vsi sloven-

GORETI HOČEM SEBI NOVIM DNEVOM

FRANCE BALANTIČ

VELIČASTNO
BINKOŠTNO
SREČANJE
SLOVENCEV V ZR NEMČIJI

GÖPPINGEN
31. MAJA 1972

2100 Slovencev in Slovenk na šestem binškošnem srečanju v Göppingenu!

Med temi večina mladih!

Kot ena družina pred oltarjem!

V ogromni dvorani je zaživela Slovenija v malem!

Narodne noše, slovensko petje, slovenska družba, slovenska dobra volja!

S takimi in podobnimi naslovi bi poročal marsikdo o letošnjem binškošnem srečanju Slovencev v Nemčiji v Göppingenu, ko bi mu uspelo zbrati toliko ljudi in pripraviti tak praznik.

To drži: nobena druga slovenska prireditve po vsej Zahodni Nemčiji ne privabi toliko naših rojakov in le malokatera izzveni v tako ubranem slovenskem, verskem, prosvetnem in družabnem duhu kot ta.

Avtomobili z napisi

Tudi letos so prišli Slovenci od vseh koncev Nemčije: od Oberhausna do Münchna, od Nürnberga do Freiburga, kar je dalo srečanju res vseslovenski značaj. Kaj niso bili vsi ti tudi nekaki zastopniki tistih, s katerimi skupaj živijo po vseh koncih Nemčije in ki so jim potem prinesli pozdrave s prireditve?

Marsikatera skupina je sama na lastno pobudo organizirala avtobuse, da je mogla priti v Göppingen: tako skupine iz Heilbronna, Tuttingena, Frankfurta in iz Francije. Nekateri so pripeli na svoje avtomobile velike napise „Binkoštno srečanje Slovencev v Göppingenu“, tako da so že na cesti opozarjali, da bo

danes v Göppingenu nekaj posebnega, pa čeprav tisti, ki so te napise videli, niso vedeli, za kaj gre.

Na srečanje so prihitela tudi zastopstva Slovencev iz drugih držav: iz Francije, Švice in Avstrije.

Prireditve je napovedal kölnski radio v svoji slovenski oddaji, obširno je o njem poročal vatikanski radio. O njem je poročalo krajevno časopisje v besedi in sliki in se silno pohvalno izrazilo.

Zgoraj levo: „Slomšek“ iz Merlebacha (Francija) poje med mašo. — Zgoraj desno: Somašujejo gg. Cimerman, msgr. Kunstelj in dr. Zdešar. — Spodaj: Del božjega ljudstva.

Zunanji okvir — vreden celotne vsebine

Mesto Göppingen s 50.000 prebivavci leži 40 km jugovzhodno od Stuttgarta, sredi zelene gričevnate pokrajine, polne nasadov in gozdov. Je precej oddaljeno od glavnih prometnih žil.

Vreme ni bogvekaj kazalo. Sem in tja kakšna kaplja iz sivega neba še pred začetkom maše ni obetala najboljšega vremena. Kasneje se je preobrnilo: iz negotovih začetkov se je naredil sončen pomladanski dan.

Velika, precej nova cerkev stoji nekje na robu mesta, tam kjer se to že začenja iz doline vzpenjati na pobočja. Že ta lega cerkve kaže, da je Göppingen v jedru protestantsko mesto, zlasti po zadnji vojski so se pa naselili sem tudi ljudje od drugod, po veri katoličani.

Nedaleč proč od cerkve se prav razkošno širi mestna dvorana Hohenstaufenhalle, zgrajena v obliki oglatega amfiteatra s padajočimi terasami k velikemu dnu. Daleč naokoli ni tako mogočne dvorane, pa tudi tako zanimivo grajene ne.

Posebno barvo so dale temu slovenskemu dnevnu naše narodne noše. Bile so iz Esslingena, Oberhausna in Frankfurta, pa nekaj drobiža od vsepovsod.

Dekleta v narodni noši so vsakogar obdarile s slovensko zastavico na prsi. Brez te navidezne malenkosti to snidenje ne bi bilo tako naše, kot je z njo.

Vsakdo je dobil v roke knjižico z naslovom GORETI HOČEM SEBI, NOVIM DNEVOM. Verz je vzet iz našega klasika Franceta Balantiča, ki je bil rojen pred 50 leti in ki je med vojno zgorel v Grahovem. Svetla podoba tega globoko religioznega človeka (saj doživlja v pesmih življenje kot razpon med ničem in Bogom) in odločnega svobodnjaka (saj je zgorel kot upornik proti

totalitarizmu) je dajala glavno vsebino temu srečanju: njegov verz je sijal nad vsem dogaja-

njem. Brošura je služila kot priročnik za bogoslužje v cerkvi in za petje v dvorani.

V cerkvi ...

...med pridigo ...

...in daritvijo

„Ljubezen Boga Očeta z vami vsemi!“

Nemajhna cerkev se je povsem napolnila. 1200 Slovencev in Slovenk.

Okrog oltarja so se razvrstile

narodne noše, ob njih pa člani obojnega pevskega zbora: mešanega zbora „Slomšek“ iz Merlebacha pod vodstvom g. Emila Šinkovca in moškega zbora „Domači zvon“ iz Stuttgarta pod vodstvom g. Milana Ederja.

Pred oltar so prišli direktor slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu msgr. Ignacij Kunstelj, ki je prav za ta dan prišel iz Rima, delegat slovenskih dušnih pastirjev v Zahodni Nemčiji dr. Janez Zdešar in slovenski dušni pastir iz Mannheima g. Jože Cimerman.

Msgr. Kunstelj je pri nagovoru izrazil veselje nad tako množično udeležbo pri maši, predvsem toliko mladih ljudi, potem pa razvil misli o pomenu vere zlasti v tujini, o ljubezni v družini in o

krščanskem pojmovanju dela. Končal je z dvojno prošnjo: naj bi vsi navzoči ohranili v tujini svoje dobro ime res zavednih Slovencev, vestnih delavcev in prepričanih vernikov, in pa, naj bi se združili v molitvi za vse naše brate in sestre po svetu. Mirna, življenjske skušnje polna beseda je segla v srce.

Bogoslužje sta s petjem spremljala oba pevska zbora, od

Zgoraj: Gdč. Katrica Komotar pozdravlja udeležence v dvorani. — Levo: Gdč. Majda Bajt recitira Balantičev „Sen o vrnitvi“. — Desno: Predsednik „Slomška“ iz Merlebacha g. Mav prinaša pozdrave iz Francije.

časa do časa pa je pela vsa cerkev. Posebno pri litanijah je množično petje napolnilo ves prostor.

V modernem amfiteatru

Prosvetno-zabavni popoldanski del se je odvijal v že omejeni dvorani. Mize so bile razporejene na dnu dvorane, pa tudi zgoraj po zadnji polici. Sicer so se pa ljudje posedli tudi po policah, saj je bilo od povsod mogoče videti na vse konce — prav to je posebnost tako graje dvorane.

Spodaj na dnu je bilo precej prostora pripravljenega za ples.

Ob glavni steni je bil postavljen oder, ves žareč v rožah in zelenju. Nad njim so se belile velike črke Balantičevega verza. Tam so pa že tudi stali stoli in pulti za orkester.

Na desni od odra so bili po policah razvrščeni dobinki srečolova.

Na več koncih v dvorani je bilo mogoče kupiti kaj za pod zob, kar je bilo v domači režiji, pijačo pa so točili stalni najemniki dvorane.

„Pozdravljeni!“

Prva je pozdravila navzoče zala Slovenka v narodni noši gdč. Katrica Komotar. Posebej je pozdravila visoke goste in zastopnike Slovencev iz drugih držav, oba pevska zbora in kvintet. V nekaj potezih je začrtala program prosvetno-družabnega dela srečanja.

V nekaj besedah je pojasnil geslo „Goreti hočem sebi, novim dnevom“ župnik za Slovence v Münchnu g. Brane Rozman. „Verz hoče povedati: hočem biti ogenj, ki sveti, ogenj, ki greje. Kakor sveča, ki se použiva, da je drugim svetlo. Kakor drevo, ki v ognju umira, da je drugim toplo. Kako binkoštna je ta misel!“

Gdč. Majda Bajt je doživeto

„Domači zvon“ iz Stuttgarta poje pesem „Slovenec sem“.

Miza ob mizi, rojak pri rojaku.

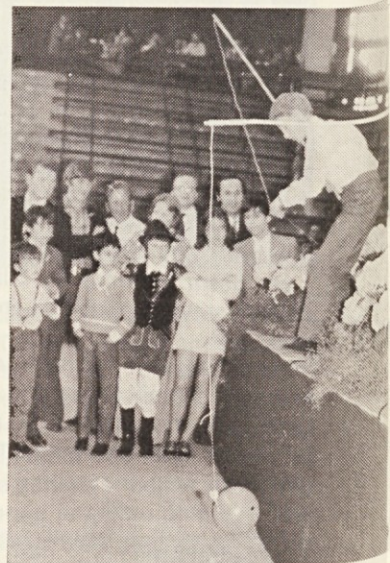
Župnik iz Esslingena izroča diplomu priznanja župniku Cirilu Turku. Dr. Zdešar prevaja.

ca) in rojak iz Bregenza (Avstrija).

Sledili so pozdravi domačinov. G. Georg Mück je govoril v imenu organizacije Katholisches Werkvolk (Göppingen), v imenu domačih katoličanov župnik Wendelin Elbs, v imenu katoličanov iz Esslingena g. Alfred Ebert, ki je tudi prinesel posebno diplomo župniku Cirilu Turku kot priznanje za njegovo odlično delo med Slovenci, in v imenu katoliške organizacije Caritas zastopnik za deželo Baden-Württemberg g. Joseph Porada.

Kdo bo zmagal? Na pol za šalo, na pol zares

deklamirala za zdomce tako pomenljivo Balantičevo pesem „Sen o vrnitvi“.

Kot naravno nadaljevanje teh misli je sledila pesem „Slovenec sem“, ki jo je zapel zbor „Domači zvon“. Prav opazna je bila rast tega zbora iz Stuttgarta v interpretacijski moči.

V imenu Slovencev iz drugih držav so pozdravili ta shod g. Silvo Mav, predsednik društva „Slomšek“ v Merlebachu (Francija), dr. Vojska iz Züricha (Švi-

bolj za dobro voljo udeležencev kot za kaj drugega gre pri veselih tekmovanjih, redni točki binkoštnih sporedov. Res dobijo zmagovavci nagrade, a končno gre za prijetno igro. Prosto-voljci se pomerijo v tekmah, ki pomenijo zanje same neki napor, za gledavce pa precej dobre volje.

Štiri dekleta so tekmovala v „zavijanju mumij“: dve sta morali v čim rajšem času drugi dve oviti od vratu do peta z nekaj deset metrov dolgim trakom papirja. Tri druga dekleta so morala z rokami pokazati določeno uro.

*Dr. Vojska
iz Züricha
prinaša
pozdrave
iz Švice.*

*Ostale slike:
Vesele tekme.*

Otroci so lovili ribe: s trnki je bilo treba prebosti na tleh ležeče balone. Trije moški so se skušali v tem, kdo bo prej brez pomoči rok spravil v usta cigaro, navezano na slamnik. In tri žene na odru so morale s trnki spraviti v usta pod odrom sedečim možem, ki so imeli oči zavezane, nekaj koščkov klobase.

Zlasti pri zadnji točki ni manjkalo smeha in ljudje so spontano nagradili tekmovalce s ploskanjem.

2.300 dobitkov, med njimi trije mopedi in TV-aparat.

Trije mopedi in televizijski aparat

Kdo se ni pri srečolovu spomnil našega dragega g. Frančka Prijatelja, ki je vsa leta tako skrbno skupaj s svojo go. mamo pripravil ta del programa! Letos je prevzela skrb za srečolov ga. Prijateljeva sama.

Srečolov je bil dobro založen: 2000 dobitkov: kot glavni štirje 3 mopedi in televizijski aparat. Celoten potek srečolova je bil brez zatikov — a kaj, ko srečk vedno tako hitro zmanjka! Menda bi lahko prodali še enkrat toliko srečk, pa bi jih še zmanjkalo.

Z mopedi so se s srečanja lahko odpeljali gdč. Anica Blažič v München in kasneje v Novo mesto, ga. Božidara Cajhen v

Levo: Podpredsednik kat. organizacije iz Göppingena pozdravlja. — Desno: Vredno je zatisniti oči — za moped. — Spodaj: Gostje iz Francije z msgr. Stankom Grimsom.

Uhingen, kasneje v Hum na Sotli, g. Stanislav Robič v Sindelfingen, kasneje na Jesenice, ga. Berta Čepe bo pa lahko v Mariboru gledala na zadeti televizijski aparat.

Razgovor, petje, godba, ples, razglednice ...

Živžav v dvorani, ki bi ga bilo zanimivo posneti na zvočni trak, je bil pravzaprav bistveni sestavni del programa. Koliko znancev in prijateljev, koliko novih srečanj in spoznanj, koliko besed, smeha, vzklikov, pozdravov! Saj je možno iti drugam plesat, tudi je možno iti drugam srečo iskati, tako velike slovenske družbe pa ni nikjer drugje!

V enakomernih presledkih je poskrbel za godbo kvintet Stan-

ka Ptičarja, ki je uganil željo vseh, da je nudi predvsem zna- ne slovenske melodije.

Kdaj pa kdaj se je oglasila slovenska pesem, ki jo je zdaj začela peti ta skupina, potem druga: sami od sebe, brez naročila, iz preprostega občutja, da je treba tudi kaj zapeti.

Posebej za to priložnost so bile natiskane posebne barvne razglednice z motivom matere in

Veličastna dvorana, v kateri se je vršil popoldanski del srečanja.

*Hočem biti
ogenj, ki sveti,
ogenj, ki greje,
kakor sveča,
ki se použiva,
da je drugim svetlô;
kakor drevo,
ki v ognju umira,
da je drugim toplo.*

(Misli ob letošnjem geslu)

hčere v narodni noši pred cerkvijo v Göppingenu in zunanjust velike dvorane prav tam. Poseben žig na kartah, ki so šle v stotinah in stotinah med Slovence po svetu, je že sam govoril o tem, s kakšne prireditve prihajajo pozdravi.

Na svidenje drugo leto!

To je le nekaj bežnih vtisov z letošnje binkoštno prireditve. Človek bi pod njimi rad potegnil črto in ugotovil končni rezultat.

Gotovo je — in to je prva ugotovitev — da je s tako prireditvijo veliko dela in potov, tveganja in skrbi. In levji delež tega prevzame vsako leto slovenski župnik v Esslingenu g. Ciril Turk s svojimi sodelavci.

Tudi to je gotovo — in to je druga ugotovitev — da je glavni motiv vsega tega dela idealizem tistih, ki prireditve pripravljajo. Iz kakršnegakoli drugega, manj vrednega motiva bi si nihče ne nakopal na glavo teh sitnosti.

Končno je gotovo tudi to — to je tretja ugotovitev — da so ta srečanja za ohranjanje narodnih in verskih vrednot med Slovenci v Zahodni Nemčiji velike važnosti. Ta zavest naj daje moči tistim, ki ta srečanja pripravljajo, da se tudi v bodoče ne bodo ustrašili nobenih težav in da bodo leto za letom ponovno pripravili tako srečanje.

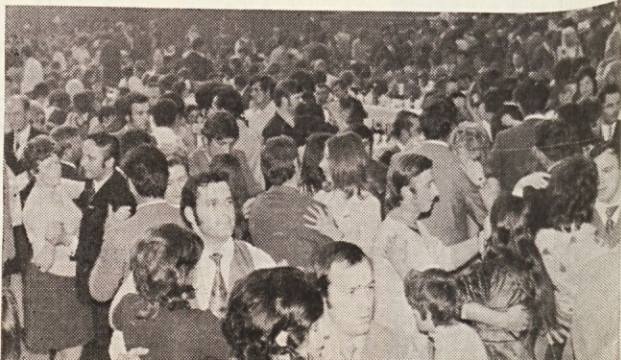
Bog daj, da bi že običajni pozdrav na teh shodih „Na svidenje drugo leto!“ mogel biti vselej obenem tudi napoved za novo srečanje!

Kvintet
Stanka Ptičarja
iz Stuttgarta

Spodaj levo: Župnik Ciril Turk je vse srečanje filmal, da bodo lahko še drugi videli, kako lepo je

bilo. — Spodaj desno: Poštena zabava med domačimi ljudmi — doživetje Slovenije v tujini.

nemčija

Veliki prijatelj Slovencev je umrl

Marsikdo od Slovencev v Nemčiji se bo zlasti z binkoštnih srečanj spomnil častitljivega duhov-

Prelat Teodor Tensundern

nika s klobukom širokih krajev na glavi in debelo cigaro v ustih, ki je vsakogar pozdravil in nagovoril. To je bil prelat Teodor Tensundern, „po krvi Nemec, po srcu Slovenec“, kot je sam o sebi rekel. Ta izraziti mož je 21. julija umrl, sredi priprav na biserno mašo, ki bi jo 13. avgusta obhajal.

danji, dokler ne bo z uradnim odlokom tudi ta spremenjen. Msgr. Kunstelj živi v Londonu na naslovu, napisanem na zadnji strani Naše luči,

82-letni prelat Tensundern je živel zadnja štiri leta v pokoju v Nordwalde pri Münstru. Prej je 30 let župnikoval v Recklinghausenu v Vestfaliji. Nepozaben spomenik med Slovenci v Nemčiji pa si je postavil v letih svojega kaplanovanja v Gladbecku (od leta 1913 do leta 1938).

Ko je bil pokojni še bogoslovec, je zvedel, da živi v Porenju in Vestfaliji okoli 40.000 Slovencev, ki so brez lastnega duhovnika. Prosil je škofa, da bi smel iti med Slovence kot dušni pastir. Škof ga je poslal v Vipavo, kjer se je naučil slovenskega jezika, obenem pa vzljubil slovenskega človeka.

Münstrski škof je imenoval mladega kaplana tudi za slovenskega dušnega pastirja. Med njimi je zaživel Tensundern z vso dušo: bil je njihov duhovnik, otrokom učitelj in pevovodja, marsikomu tolmač in prevajavec, posrednik pred nemškimi uradi in iskatelj dela in strehe. Še zadnji čas je rad ponavljal, da so bila zanj ta leta med Slovenci najlepša duhovniška leta. Njegov pozdrav na slovenskih prireditvah je bil vselej „Živeli Slovenci!“, njegova najljubša pesem „En hribček bom kupil“, slovenščino je tako vzljubil, da ni hotel med Slovenci govoriti drugače kot slovensko.

Jasno je, da so izredno dobrega duhovnika naši ljudje vzljubili. Saj se jim je bližal v njihovem materinem jeziku in je hotel, da ostanejo Slovenci. Zato jih je tudi vsako leto vodil v Slovenijo. Prav to, da jih ni potujčeval, pa ni bilo vseh nacistom: leta 1938 mu je nacistična policija prepovedala vsak stik s Slovenci v Porurju, ker je bil nasprotnik nacizma in ker ni Slovencev ponemčeval.

V priznanje za njegovo delo med Slovenci v Nemčiji sta ga imenovala ljubljanski in maribor-

ski škof za častnega konzistorialnega svetnika obeh škofij; v priznanje za njegovo celotno življenjsko delo ga je pa papež imenoval za prelata.

Pokojnik je bil neke vrste svetovni potnik. Udeležil se je evharističnih kongresov v Chicagu, Manili, na Dunaju in v Barceloni, nekaterih od njih že v visoki starosti.

Sicer pa je bil prelat Tensundern mož izredne dobrote. Od povsod je pošiljal razglednice prijateljem in znancem, ki jih je imel na pretek. Povsod ji iskal poti do ljudi, brez prijateljev bi mu bilo življenje neznosno. Kadar smo imeli gospoda v prijateljskem krogu med seboj, se je vedno „javno spovedal“, da se je tudi vino piti naučil med Slovenci. In če smo posnemali njegov nizki „ja“, ki ga je rad ponavljal, je povedal, da ta „ja“ zlasti v spovednici zelo pomirjevalno vpliva. In ko smo občudovali njegov klobuk širokih krajev, je pojasnil, da je naredil ta klobuk veselje že več ljudem kot pa on sam.

Tak je bil ta veliki prijatelj Slovencev: ves neponarejen in izviran, vas človeški in dober. Gotovo je v Očetovi hiši samo še globlje zaživel prelepe poteze, ki so mu krasile značaj že v času njegovega zemskega bivanja. Vsi, ki smo ga poznali, smo mu zares hvaležni za njegovo dobroto, prijateljstvo in delo med Slovenci v Nemčiji.

Cerkev v Recklinghausnu je bila pri pogrebni maši nabito polna. Udeležili so se je tudi stari Slovenci iz Gladbecka in Bochuma. V imenu Slovencev se je od pokojnika poslovil na grobu g. župnik Ifko.

ZAPADNI BERLIN

Med Veliko nočjo in binkošti smo skušali čimbolj doživeti srečo Kristusovega vstajenja in se pripraviti na milostno poživitve darov Sv. Duha. Pri tem so nam pomagale mašne pridige in skupinski pogovori o pomenu Kristusovega vstajenja za naše življenje ter o delovanju Sv. Duha v člo-

MILAN — Službo božjo v Milanu je prevzel g. Franc Bergant. Prišel bo prvo nedeljo v oktobru naševati. (Cerkev sv. Tomaža, Via Broletto). Vsi lepo povabljeni!

Berlinski igravci ameriške komedije „Zares čuden par“ z režiserjem

vekovni duši, v Cerkvi in svetu. Tudi šmarnice, ki so nas duhovno zbirale okoli Marije, so nas vodile k Sinu in njegovemu Duhu. Povelikonočno blagoslovljanje stanovalj in avtomobilov je končno tudi zblíževalo z vstalem Kristusom in delujočim Duhom.

V omenjenem času smo imeli dve večji kulturni prireditvi. Za 1. maj je bila *proslava dela*, ki je imela namen, da nas prepriča o velikem pomenu dela v krščanskem življenju. Delo ni samo sredstvo za služenje denarja, ampak tudi sodelovanje s Stvarnikom pri ustvarjanju vedno novega sveta, sredstvo za rast v Kristusu in za izkazovanje ljubezni bližnjemu. Pevski zbor, čigar petje je vedno bolj kvalitetno, je pod vodstvom F. Pukmeistra zapel tri narodne pesmi; rojakinje D. Tomažič, L. Strnad in M. Arko so recitirale prav za našo proslavo napisane pesnitve o sv. Jožefu kot zgledu dela, o delu kot stvariteljski dejavnosti in kot osnovni obliki izkazovanja ljubezni Bogu in bližnjemu; dipl. pravnik F. Primožič in doktor Š. Steiner sta imela govora, prvi o novih carinskih predpisih v SFRJ, drugi o delu v krščanski in psihološki luči.

Z drugo kulturno prireditvijo nas je razveselila naša dramska skupina, ki je 7. maja uprizorila ameriško komedijo „Zares čuden

par“. Gledavci so bili z igranjem prav zadovoljni in igravcem A. Ferjaniču, A. Konciliji, D. Strnadu, F. Pintarju, J. Pešču, J. Bogatajevi, G. Milostovi in I. Krajnikovu, posebno pa režiserju F. Lekšetu, hvaležni za dolgotrajen trud, s katerim so jim pripravili tri ure sproščenega smeha.

V Kolpingovem domu smo dobili več prostorov za naše prireditve: klubsko sobo za pevske vaje, šahiranje, branje časopisov in revij itd.; manjšo konferenčno dvorano za verske pogovore, tečaje, seje cerkvenega sveta itd.; dvorano za manjše prireditve, ki lahko sprejme okoli 130 ljudi; nekajkrat na leto pa imamo na razpolago tudi veliko dvorano za večje prireditve. Dvorano, ki služi samo našim potrebam, sedaj prirejamo in slovenimo: z opremo, slikami, barvami, lučmi, s simboličnimi predmeti iz vseh delov Slovenije bi radi v njej ustvarili slovensko vzdušje in domačnost. Berlinski škofiji, ki vse to financira in plačuje najemnino za prostore, smo iskreno hvaležni.

Zakrament svete birme so prejeli: H. Kovačič, R. Kranjc, J. Kurnik, S. Seljak, E. Škrbec, M. Špes in E. Žunič. Vsi birmanci so bili približno v istih letih kot apostoli na prve binkošti. Zato tem pristrčnejše čestitamo!

Poročila sta se Florijan Napotnik iz Mozirja in Dragica Žalec iz Vinice. Bodita srečna!

ESSEN — GORNJA BISTRICA V PREKMURJU

Zadnje dni julija so se odpeljali domov skoraj vsi Bistričanci. Udeležili bi se radi blagoslovitve njihove nove cerkve na Gornji Bistrici. Že pred leti so ameriški Prekmurci z Bistrice sklenili, da bodo na Gornji Bistrici zgradili novo cerkev, posvečeno na čast sv. Antonu. Pobudnica te velike in plemenite ideje je bila domačka Gizela Hozijan, najbolj aktivna Prekmurka v Združenih državah Amerike. Zato ni nič čudnega, če se v teh dneh Bistričanci doma in po svetu šaljijo in pravi-

jo: „Gizela Hozijan bo prišla še na oltar v cerkvi na Bistrici“!

Ob tej priliki moramo omeniti, da je Gospa Gizela najprej sama z lastnimi darovi, potem pa z nabiranjem denarja tudi pri drugih, dolga desetletja pomagala vzdrževati veliko farno črensovsko cerkev. Sedaj pa nam je s pomočjo mnogih vrlih, radodarnih Prekmurcev postavila novo cerkev na Bistrici. Kako zelo so se ljudje veselili dneva 6. avgusta 1972! Toda kot je skoraj vedno, tako je tudi v to veliko veselje in pričakovanje kanila kapljica grenkobe, ko so Prekmurci morali še tik pred blagoslovitvijo cerkve doživeti veliko nesrečo: veliko povodenj. Ko smo poslušali radio in gledali v televiziji poplave ob Muri, smo si Bistričanci v Nemčiji in drugod po svetu zastavljali vprašanje: „Bo voda vdrla tudi v novo cerkev?“ Doma so jokali tisoči in tisoči, kajti škoda je nepopisna in nenadomestljiva.

V veselje nas vseh smo zvedeli, da je nasip od Melinca do Dolnje Bistrice vodo toliko zadržal, da ni vdrla v cerkev. Ob veliki množici ne samo Bistričancev, temveč ljudi iz vsega Prekmurja je bila nova cerkev 6. avgusta blagoslovljena, posvečena in predana svojemu namenu. Domov je prihitela tudi graditeljica Gizela Hozijan in solze veselja in ginjenosti so ji tekale po licu, srce pa ji je vriskalo od veselja in radosti, in Bistričanci bi jo najrajši vzeli na roke in jo nesli skozi domačo vas, katero je Gizela že tolikokrat obiskala iz daljnje Amerike.

„To je bil dan, ki ga je naredil Gospod,“ — najlepši, najsrečnejši v življenju ne samo za Gizelo, temveč za vse, ki na tej Bistrici prebivajo! „OJ CERKVICA TI BISTRICA, BOG ŽIVI TE, BOG ŽIVI TE!“

HESSEN

V Mainzu sta bila krščena Dean Mesarec, sin Ivana in Vlaste, roj. Hrnčič, ter Sabina Živčec, hči Mihaela in Angele, roj. Iler.

Staršem čestitamo in jim želi-

Starši, botri, strici in bratrance se veselijo z Deanom Mesarcem ob njegovem krstu.

mo, da bi bili z otroki vred dobri kristjani, kar pomeni predvsem dobri ljudje!

Med poročno mašo sta si v Frankfurtu *obljubila večno zvestobo* in sprejela blagoslov Amalija Vrisk in Ivan Podmiljšak. Obrede je opravil p. Janez Sodja. Nobena težava naj ne pretrga dobrih sklepov! Vso srečo in blagoslov!

Prvo nedeljo v juliju je prevzel dušno pastirstvo g. dr. Edo Škulj. V farni dvorani so mu novi farani zaželeli dobrodošlico.

Farna skupnost je med mašo prosila za *novokrščence*, ki so jih prinesli starši skupno z botri k prejemu zakramenta: Silke Stottl, hčerka Jožeta in Lidije, roj. Ma-

kovec; Branko Tepeš, sinček Branka in Verone, roj. Horvat; Angela Šket, hčerka Franca in Verice, roj. Atanaskovič. Zaobljuba staršev, da bodo vodili novokrščence po poti Kristusovih nauk, naj jih obvaruje v življenjskih nevarnostih!

V Lichu so prinesli prvorojenčka Stanka starši Marija in Stanko Volčič, da je med slovensko službo božjo sprejel milost *svetega krsta*. Zgled staršev in nauk Cerkve naj ga osrečujeta v življenju!

BADEN

V Augenu pri Freiburgu je praznoval *prvo obhajilo* Stane Močnik. V družbi svojih staršev Staneta Močnik in Pavle, roj. Košnik, je pogumno prenašal „težo dneva“. Veselje so pomnožili tudi babica in dedek ter botra iz Slovenije.

Sabina Živčec v naročju botrice in v družbi domačih po krstu v cerkvi sv. Antona v Mainzu.

V Mannheimu je bila *krščena* Petra Gregorinčič, hčerka Milice Gregorinčič iz Pristave pri Ljutomeru. Med slovensko mašo v Heidelbergu je bila krščena Senka Košmrlj, prvi otrok Franca Košmrlj iz Podklanca in Anice Barun iz Bosne.

V Mannheimu sta si tudi pred Cerkvijo *obljubila zvestobo* Martin Gosenca iz Radovice in Tončka Svatina iz Veržaja. Ob tej priliki je bil krščen tudi njun prvi otrok Darko.

Kot že nekaj let sem je tudi

Novoporočenca Monika Stutz in Jožef Kračan

Prvoobhajanec Stane si je pri botri poiskal mehkejši sedež.

letos med počitnicami v Mannheimu nekaj slovenskih bogoslovcev na počitniškem delu. Tako imajo priliko spoznati, v kakšnih okoliščinah in pod kakšnimi pogoji si služijo naši ljudje v tujini svoj kruh in v kakšnih razmerah živijo. Ob prihodu v Mannheim jih je pozdravil in povabil na prijateljski večer tuk. dekan F. Völker. Posebno pomaga našim bogoslovcem Felix Stürmer. Naši ljudje so veseli njihove družbe, zlasti tisti, ki delajo z njimi.

BUCHEN/ODENWALD

Svojo zakonsko zvezo sta potrdila tudi pred Bogom in Cerkvijo Avgust Smodiš iz Črenšovca in Magda Bencik iz župnije Lendava. Sedaj živita v Hettingenu. Večerno slavlje je povečala krajevna godba, ki je prišla slaviti 85-letnico enega svojih nekdanjih članov. Nevesta se je med drugim zavrtela tudi s 85-letnim slavljencom — domačinom.

Na željo krščanskih staršev Franca Bukovac iz Oštrca in Anice, roj. Prša, iz Lendavskih gorik je bil krščen njun prvi otrok Robert.

POSARJE

V Merchweilerju sta se poročila Jožef Kračan, rojen v Šmartnem pri Litiji, in Monika Stutz iz

Novomašnik Tone Kolar krščuje svojega bratranca Mihaela.

Merchweilerja. Mlademu paru želimo vso srečo in božje varstvo na skupno pot.

V Bierbachu blizu Homburga smo obhajali 16. julija letos slovensko novo mašo Toneta Kolarja iz Šmarja pri Jelšah. Zbrala se je lepa skupina Slovencev iz vse okolice. Novomašnik je prišel obiskat družino svojega strica Petra Kolarja. Ob tej priliki je krstil tudi svojega bratranca Mihca.

MANNHEIM

Sredi julija je Slovence, ki se zbiramo vsakih 14 dni v Mannheimu k slovenski maši, iznenadila žalostna vest, da je na dopustu pri svoji družini v Veščici pri Razkrižju *nenadoma umrl* Peter Makovec, star 48 let. Dolga leta je delal tukaj pri firmi Knauer in skrbno pošiljal zasluženi denar domov, da bi si lepše uredil svoj dom. Med vsemi je bil priljubljen. Bil je, kot vsak pravi Slovenec, vesele narave in se je na naših prireditvah tudi rad zavrtel. Gospodar življenja ga je poklical med svoje zveste. Naj mu bo bogat plačnik!

STUTTGART-OKOLICA

Od zadnjega poročila v „Naši luči“ smo imeli na našem področju kar 21 krstov, 14 fantkov in 7 deklic. Naslednje družine v Stuttgartu so dobile naraščaj: Drago in Silva Muršič hčerkico Sonjo, Božidar in Erika Metelko sinka Andreja, Branko in Marija Hajnšek sinka Darka, Viljem in Terezija Hlebec hčerkico Aleksandro, Anton in Cilka Novak hčerko Danijelo, Jožef in Ana Krpič sinka Damijana, Zvonimir in Danijela Kozan pa sinka Igorja. V Esslingenu smo krstili Gabrijelico Zagoričnik, hčerko Ludvika in Jožice; Gabrijela Meglič, sinka Franca in Fride; Martina Poš, sinka Antona in Jožefe iz Alberthausna; Tomaža Atzinger, sinka Johana in Ivanke iz Wendlingena ter Albina Jezovšek, sinka Albina in Helene, ki stanujeta v Esslingenu. V Affalterbachu sta dobila sinka Marka Peter in Gabrijela Brezni-

kar; v Herligofenu sinka Andrejčka Ivan in Erna Vogrin; v Crailsheimu sinka Fredija Roman in Helena Lampret; v Marbachu hčerko Renato Ivan in Jožica Grabnar; v Plochingenu hčerko Sabino Janez in Angela Pavlišič; v Winnenden sinka Geralda Milena Pivec; v Ellwangu sinka Roberta Anton in Angela Glogovšek. V Ludwigsburgu pa smo imeli krst dvojčkov v družini Alojzija in Milene Južnič. Otroka sta dobila ime Robert in Irenica. — Vsi ti novorojenci so postali pri krstu božji otroci in starši so prevzeli dolžnost, da jih bodo krščansko vzgajali. Ko jim čestitamo k naraščaju, jim želimo tudi, da bi skrbno opravljali svojo vzgojiteljsko nalogo!

Tudi s porokami nismo zaostajali v poletnih mesecih. Osem parov lahko naštejemo, ki so si obljubili življenjsko zvestobo pred oltarjem: V Stuttgartu Franc Škufca iz Ratja in Barbara Frigelj iz Brezja pri Celju; Anton Glogovšek iz Plesa, župnija Sv. Peter pod Svetimi gorami, in Angela Kovač iz Slatine; Drago Muršič iz Maribora in Silva Ramšak iz Ptujja; Janez Žlebič iz Bušnje vasi v Prekmurju in Ana Duh iz Nedevice; Karel Ropin iz Gačnika pri Jarenini in Frančiška Koren iz Sp. Kaple; Jože Krpič iz Grada v Prekmurju in Ana Kovač od Svetega Križa nad Mariborom; Marijan Krajnik, rojen v Drči pri Št. Jerneju, in Jožica Jarkovič rojena v Brežicah; Alojz Vajdič, doma na Brezovici pri Ljubljani, in Marija Dajnko, rojena v Ptujju. — Čestitke in srečo na skupni življenjski poti!

Med vesele dogodke ob krstih in porokah pa je posegla tudi smrtna kosa. V nedeljo, 7. maja, je pri prometni nesreči *izgubil življenje* 35-letni Alojzij Pucelj iz Dan. Do prometne nesreče je prišlo pri Holzgerlingenu nad Böblingenom. Poleg našega rojaka je izgubil življenje tudi neki italijanski delavec, brat pokojnega Alojzija Pucelja pa je bil tako težko ranjen, da je moral za več mesecev v bolnico. Truplo našega rojaka so prepeljali v domovino.

Po krstu Roberta Pesarja pred cerkvijo Sv. Duha v Münchnu.

Naj počiva v miru! Ženi in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Naj tudi zapišemo, da nas je obiskal g. Stanko Cikaneč, slovenski misijonar na Madagaskarju. Nekaj dni se je zadrževal v Reutlingenu pri g. Janezu Demšarju in od tam je prišel v nedeljo, 1. junija, v Stuttgart, da je z lepimi skioptičnimi slikami prikazal deželo, kjer deluje, in težavno okolje v katerem živi. Prav veseli smo bili njegovih besed pri maši in v dvorani. Zbudile so v nas zavest, da smo dolžni misijonarje podpirati.

BAVARSKA

MÜNCHEN

V prejšnji številki Naše luči je moralo zaradi pomanjkanja prostora poročilo iz Münchna odpasti. Zato poročamo sedaj tudi o prejšnjih mesecih.

Naše župnijsko življenje se razvija v smereh, ki smo si jih za letos začrtali: *mešani zbor* pridno vadi, *nemščina* za odrasle se vrši vsako soboto, *slovenski pouk* za predšolske in šolske otroke je izmenoma tudi vsako soboto, *slovensko mašo* imamo vsako nedeljo in zapovedani praznik. Kot po-

sebne dogodke iz zadnjega časa naj omenimo sledeče:

Debatna ura v aprilu je obravnavala peto božjo zapoved: Ne ubijaj! Živahen razgovor je bil dokaz, da je bil predmet razgovora aktualen.

Pri slovenski maši 7. maja je bil navzoč podjunski pevski zbor *Danica*. Na svoji poti iz Nürnberga, kjer je priredil dva koncerta, se je ustavil tudi v Münchnu. Pri maši je izredno občuteno zapel dve pesmi, nato pa še v lokalni, kjer se zbiramo, štiri koroške. V priznanje smo jih pogostili s pijačo, nato jih pa vodili po Münchnu. Škoda je le, da nismo mogli dobiti na razpolago dvorane, kjer so nam bili pevci pripravljeni prirediti koncert. Mogoče se nam kdaj drugič ponudi enaka priložnost in nam uspe dvorano dobiti.

Na praznik Vnebohoda smo priredili *majski izlet*. Bilo nas je 65. Pot nas je vodila skozi Weilheim do Rottenbuch, kjer smo imeli v izredno lepi cerkvi mašo. Ogleдали smo si tudi najlepšo bavarško cerkev v rokokojskem slogu v Wiesu. Potem smo se peljali preko najvišjega mostu na Bavarskem in se za dalj časa ustavili na gradu Neuschwanstein. To znamenitost si je bilo vredno ogledati. Kljub temu, da nam vreme ni bilo naklonjeno, smo velik kos poti prepeli. Za vse je bil izlet prijetna sprememba.

Krščeni so bili: Silvija Flisar, hčerka Štefana in Marije, rojene

Pokojni Alojzij Stumbergar iz Waldkraiburga (Bavarska)

Ostroški; Jožica Štrbunc, hčerka Jožefa in Antonije, roj. Nemec; Dean Michel Suša, sin Ivana in Terezije, roj. Zakrajšek; Aleksandra Šipuš, hčerka Valenta in Jožefe, roj. Kesak; Aleksandra Narcis Leskovec, hčerka Marjana in Marije, roj. Černoša; Rafaela Župančič, hčerka Rafaela Župančič; Konrad Rado Rozman, sin Konrada in Marice, roj. Kos; Martin Pegan, sin Draga Karla in Marije, roj. Dejak; Albert Valentinčič, sin Alberta in Katice, roj. Pernar; Robert Pesar, sin Ivana in Albine, roj. Kambič; Dunja Suzana Tratnik, hčerka Ludvika in Danice, roj. Otrin; Anton Stojnič, sin Antona in Nade, roj. Malešič; Rupert Šauperl, sin Ruperta in Marije, roj. Zemljič. — Staršem iskreno čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro na njihovi življenjski poti!

Pri krstu Marjete Obu v Waldkraiburgu (Bavarska)

Krščena je bila Marjeta Obu, hčerka Rudija in Marije, roj. Krčmar. Staršem čestitamo, deklici pa želimo vse dobro!

Poslovili smo se od našega rojaka g. Alojzija Stumbergarja. Pokojni se je rodil pred osemindesetimi leti na Gradišču pri Ptuj. Dolgo vrsto let je preživel v Waldkraiburgu na Bavarskem. Bil je pri vseh, ki so ga poznali, priljubljen. Prav to naj bo v tolažbo njegovi ženi Mariji in sinu Emilu, ki sta vse prehitro izgubila dobrega družinskega poglavarja. Lepo število rojakov se je zbralo pri njegovem pogrebu. Naj se pokojni spočije pri Bogu, družini pa na še sožalje!

nizozemska

Slovenska grča — G. Janez Kropivšek, predsednik Društva sv. Barbare v Lindenheuvelu, je v aprilu slavil 80-letnico življenja. Rodil se je v Blagovici. Leta 1909 je kot 17-letni fant odšel v Nemčijo na delo, kjer je ostal do vojne. Bil je na bojišču v Galiciji, dokler ni 1915 padel v ujetništvo. V letih 1916—1917 je bil kot ujetnik v Taškentu, kasneje je bil poslan v Kijev. Iz ujetništva je pobegnil domov, kjer so mu dali mesec dni dopusta in ga nato poslali na italijansko bojišče pri Piavi. V letih 1918—1924 je delal v Zagorju. 1924 je prišel v Francijo. 1925 je dobil delo v Holandiji in tam ostal do danes. V rudniku je delal 42 let.

Kljub razgibanemu življenju, kljub dolgoletnemu delu v rudniku je g. Kropivšek čil in zdrav dočkal visoko starost. Prava slovenska grča! Še vedno je duša življenja slovenske skupnosti v Geleenu.

K njegovi žilavosti mu iskreno čestitamo, zahvaljujemo se mu za zvestobo izseljeni Sloveniji in mu kličemo: Še na mnoga leta!

Obisk naših kulturnih delavcev.
— Mešani in moški zbor „Zvon“ in

Slovenska folklorna plesna skupina so drugo nedeljo v maju ob sodelovanju naše mladine in pevskega zbora iz belgijskega Limburga priredili lep kulturni večer za Slovence in Hrvate iz okolice Liègea. Nastopajoči so znova dokazali zgledno kulturno višino, smisel za požrtvovalnost in slog. Mnogi Belgijci so prvič slišali slovensko pesem in videli naše narodne plesne. Bili so polni pohvale. Našim kulturnim delavcem dolgujemo toplo zahvalo.

švica

Tudi v naši slovenski župniji v Švici se uvrščajo med nedelje z običajnim nedeljskim bogoslužjem dogodki, ki dajejo poseben poudarek našemu srečanju na vsako 1. in 3. nedeljo v mesecu ob 4. uri popoldne v cerkvi Dobrega Pastirja (v kripti cerkve Guthirt) v Zürichu na Nordstraße.

Tako smo v nedeljo, 18. junija, sodelovali pri izrednih slovesnostih, katere je opravil naš rojak dr. Alojz Šuštar, škofov vikar iz Chura, ob asistenci našega dušnega pastirja p. Fidelisa, p. Stanislava iz kapucinskega samostana v Krškem in škofovega vikarja iz Trsta, dr. Alojza Škerla.

Pred mašo je dr. Šuštar blagoslovil kip *Fatimske Marije*, za katerega so darovali pri slovenskih mašah naši tukajšnji rojaki.

Med sv. mašo je škofov vikar podelil zakrament sv. birme dveh rojakinjama, ki sta istega dne prejeli krst in prvo obhajilo v kapucinski kapeli v Seebachu, kjer je tudi sedež slovenskega dušnega pastirstva v Švici.

Vse bogoslužje je bilo ta dan prav slovesno. Okoli oltarja so bili zbrani somaševavci z laičnimi asistenti in ministranti. Velika kriptna je bila polna naših rojakov, ki so zavzeto sodelovali, peli, molili in odgovarjali pri maši. Bilo je tako prisrčno kot doma po naših cerkvah ob največjih slovesnostih. Manjkali so nam edino mlaji in

slovensko pritrkavanje; a mogočno zvonjenje je naznanjalo meščanam mesta Zürich a izredno slovesno opravilo pri slovenski maši.

Po maši smo se zbrali v farni dvorani, kjer je eden od laikov izrekel prisrčno zahvalo vsem, ki so pripomogli k tej nepozabni slovesnosti; predvsem seveda dr. Šuštarju, ki rad pride med nas, kadar le more. Pater Stanislav pa se je ves ginjen zahvalil za pomoč, da se mu je končno le izpolnila želja, da bo mogel v kapucinski cerkvi v Krškem 1. avgusta slovesno ustoličiti ta Marijin kip iz Fatime, ob katerem se bodo zbirali verni rojaki.

V počitnicah odhajajo naši rojaki v domovino na dopust, saj so vsi res potrebni počitka. Zato je tudi spored maš nekoliko skrčen. Ko pa se bodo naši ljudje spet vrnili v Švico, bo zopet zaživelo in se razgibalo delo za naše rojake tu v Švici. Vsakdo je že sedaj prav iskreno povabljen k sodelo-

Mavsar Jožef in Angela, roj. Strašek, se počutita srečna s sinčkom Bojanom v Arbonu v Švici.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — „Četrty junij — praznik naših junakov“, posvečen vsem žrtvam komunistične revolucije je bil naslov spominske proslave v Slovenski hiši v Buenos Airesu. Tudi slovenska radijska ura je bila posvečena prazniku naših junakov. Žalne proslave so se vršile tudi po vseh krajevnih domovih. — Dvorana slovenske hiše se je napolnila ob koncertu pevskega zbora „Gallus“. Dirigent dr. J. Savelli je žel s svojim zborom zaslužen priznanje navzočih rojakov. — Slovenska kulturna akcija (gledališki odsek) je povabila v Slovensko hišo rojake h krstni predstavi „Pilatove žene“ v režiji Nikolaja Jeločnika.

AVSTRALIJA — V Canberri je bila slovesna otvoritev in blagoslovitev slovenskega doma „Triglav“. P. Bernard Ambrožič se je po boleznih zopet okrepil in je na željo slovenskega društva izvršil cerkvene obrede.

BRAZILIJA — Ob proslavi 418-letnice mesta Sao Paulo so bili med številnimi narodnostmi tudi Slovenci častno zastopani. Z nadškofom je med drugimi somaševal tudi slovenski duhovnik Ludvik

vanju v cerkvi, pri kulturnih in zabavnih prireditvah ali pri naših nedeljskih popoldanskih srečanjih znancev in prijateljev.

Naše letno slovensko romanje v *Einsiedeln* bo v nedeljo, 24. septembra. Ob 12. uri bo v baziliki sv. maša in ob 3. uri slovesne pete litanije v Marijini kapeli.

Slovenski duhovniki v Einsiedelnu — Iz vseh krajev Slovenije se je 10. julija pripeljalo na svoj 4. študijski tečaj (tokrat v *Einsiedeln*) 88 slovenskih duhovnikov. Torek, 11. julija, je bil posvečen predavanjem, ki jih je imel škofov vikar dr. Šuštar. Popoldne je bila v baziliki sv. maša, katero je s predavateljem sodarovalo 92 duhovnikov. Kaj takega *Einsiedeln* še ni doživel, so se izrazili benediktinski patri. 12. julija so se duhovniki odpeljali v Luzern na Kattetski institut.

Ceglar, Jožica in Tonček Mestnik sta nesla k darovanju s slovenskim trakom ovita kruh in vino. Slovenske narodne noše so zbudile splošno priznanje kot najlepše.

ZDA — Slovenska šola pri fari Sv. Vida v Clevelandu je zaključila šolsko leto 1971/72 s piknikom. 153 slovenskih otrok je redno obiskovalo pouk. Poleg vrtca ima šola osem razredov. Posebni deveti razred nudi obiskovavcem izpopolnjevanje njihovega znanja slovenščine ter poznanja zgodovine in slovenske kulture.

Slovenci ob meji

KOROŠKA — V dvorani Mohorjevega doma v Celovcu je bil občni zbor Krščanske kulturne zveze. Poročila odbornikov so pokazala nesebično delo za dobo od 28. februarja 1971 do 7. junija 1972. Z včlanjenimi prosvetnimi društvi in kulturnimi skupinami Farne mladine je bilo izvedenih 243 prireditev. — Na Slovenski gimnaziji je letos uspešno maturiralo 30 dijakinj in dijakov. — Pevski zbor „Jakob Petelin Gallus“ in plesna skupina iz Sel sta prinesla v Šmohor v Ziljski dolini in v Velikovec

V Amriswilu so bili krščeni: Anton Slemenšek, sin Antona in Majde, roj. Cankar; Assunta Fekonja, hči Zofije; Bojan Skubic, sin Alojza in Ivane, roj. Zobec; Ernest Navršnik, sin Konrada in Helene, roj. Bogataj; David Skubic, sin Jožefa in Ivane, roj. Turnšek. V Appenzellu: Monika Brezovar, hči Hermana in Bogomire, roj. Supin. V Baslu: Patrik Pečoler, sin Stanislava in Olge, roj. Kupnik. V Oltenu: Robert Rauh, sin Štefana in Danice, roj. Plut; Danijel Živčec, sin Agate. V Rapperswilu: Marjeta Leskovec, hči Rudolfa in Anice, roj. Banič. V Winterthuru: Elvis Marc, sin Dušana in Estere; Concetta Mak, hči Marije; Marijan Faletič, sin Antona in Dragice, roj. Kokošin. V Zürichu: Roman Orthaber, sin Janeza in Ljudmile, roj. Lekše; Darija Lencel, hči Antona in Marije, roj. Prodan; Marija

številni publiki slovensko folkloro. Dobra izvedba pod vodstvom pe-
vovodje g. Jožka Kovačiča, naslednika pokojnega dr. Franceta Cigana, je po zasluženem ploskaju navzočih prisilila nastopajoče še k dodatnim točkam. — Katoliško prosvetno društvo je v Globasnici povabilo na otvoritev društvenega odra.

KANALSKA DOLINA — Novo ustanovljeni pevski zbor „Višarski zvon“, pri katerem sodeluje 50 pevcev in pevk iz vse Kanalske doline in ki ga skupaj z otroškim zborom vodi kobariški kaplan Avgust Ipavec, je z velikim uspehom nastopil v Trbižu.

GORIŠKA — V Katoliškem domu v Gorici so priredili akademijo: nastopili so zbor Marijine družbe, otroški zbor, baletna skupina deklic Marijinega vrtca in goriška dekleta z dvema prizoroma.

TRZAŠKA — Na taboru na Repentabru je nastopilo 30 igravcev z Mahničevim „Slovenskim satrom“, sestavljenim iz samih koroških narodnih pesmi. „Višarski zvon“ pa je priredil koncert. — V Ricmanjih so odprli novi Baragov dom. — V slovenske šole na Tržaškem se je vpisalo 1.297 otrok (42 več kot lani).

Ana Golob (roj. 1941), hči Jožefa in Apolonije, roj. Močnik; Marija Gabrijela Rešič (roj. 1952), hči Mustafa in Danice, roj. Briščik; Peter Gnidovec, sin Jožefa in Ivane, roj. Goršič; Hedvika Kus, hči Stanka in Marije, roj. Širok. — Čestitamo staršem, otročičem pa voščimo, da bi rastle in se razvijale ne samo telesno, ampak tudi duhovno.

Zakonsko zvestobo so si obljubili: Alojz Potočnik iz Črešnjevca in Ivanka Vukšinič iz Metlike; Janez Koderman iz Šmartna pod Šmarno goro in Johana Povšnar iz Vovber na Koroškem; Jakob Željko iz Podzemlja in Marjeta Rekar iz Gorij pri Bledu. Mnogi pa so se ali se bodo poročili doma v rojstnem kraju ali na Brezjah med svojim dopustom. Vsem voščimo vso srečo in božji blagoslov.

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bralci sami ustvarijo sodbno o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

MISLI

DOLŽNI SMO PRIČATI ZA RESNICO

Vsa leta, kar sem v Avstraliji, poslušam razne kritike in „kritike“ našega mesečnika Misli. Seveda meljejo urednika in zdaj sem sam med temi mlinskimi kamni.

Eni bi želeli več verskega, drugi več leposlovnega, tretji stikajo v njem za polemiko, četrtim je celo vsak pameten zagovor ali ugovor odveč... List pa gre pri vsem tem mirno svojo pot kot verski, kulturni in informativni mesečnik avstralske slovenske emigracije in orje svojo brazdo.

Vsak pošteno misleči bravec mora priznati, da je Misli temelj resničnosti. V poročanju so odkrite, ne poslužujejo se neresnice ali celo klevet, krivih naukov menda svojih bravcev tudi še niso učile. Molčale pa tudi niso, če in kadar je bilo treba povedati moško domačo besedo v pouk ali pa v obrambo resnice, naj že bo verskega ali moralnega ali pa zgodovinskega značaja. List, ki molči takrat, ko bi moral povedati svoje, ni vreden življenja in zanj bi bilo bolje, da bi nehal svoje mlačno življenje „ugajanja bravcem“.

Zlasti molk nekateri kaj radi poudarjajo: radi bi „molčeče Misli“, pa bi bilo vse prav. Za te je molk edini način, da se ne mešaš v „politiko“. Pod „politiko“ pa razumejo vse, o čemer so jih doma naučili molčati.

Če se Misli sprašujejo, zakaj doma ne priznajo božiča in zakaj je božič še vedno delovni dan, je to „politika“. Če celo iz ust današnjih voditeljev v domovini Misli citirajo stavek, ki je iz kakršnih koli razlogov vreden objave za nas, in ga komentirajo, že spet smo v „politiki“. Če se kak članek dotakne kakršne koli pretekle krivice — in zaradi teh krivic je večina bravcev danes po svetu namesto doma — o vsem tem naj bi list molčal, saj to je „politika“...

Ob tem naštevanju sem se spomnil na zdaj že pokojnega duhovnika, ki sem ga poznal v domovini: prišel je pred sodišče, ker je pridigal o kreposti potrpljenja. Obtožen je bil, da meša „politiko“ v cerkev in ščuva vernike proti vodstvu države: vodstvo je namreč tako popolno, da narodu potrpljenja ni treba... (Sem že predaleč: tudi omemba te resnične zgodbe je za nekatere „politika“, ki bi v Misli ne smela.)

Ali je res slovenski pojem, kaj sploh je politika, za mnoge postal po nasilni prevzgoji tako nejasen in meglen, ali pa se pod to gorečnostjo skriva strah ali kaj drugega, o tem si marsikdaj nisem na jasnem. Gorečnosti za „čisto pisanje“ za molk o vsaki taki „politiki“ se mi naravnost smilijo. Pozabljajo, da smo — hvala Bogu — v svobodnem svetu. Če že morajo doma zgolj zaradi strahu o marsičem molčati (spet sem predaleč: ta stavek je „politika“, četudi vsi vemo, da je resnica), bi bil naš molk ne samo kaj neznačajan, ampak tudi krivičen.

Svoj čas mi je eden bravcev dejal: „Drugo še nekam gre, a tisto pogrevanje dvanajstih tisočev, pobitih v juniju 1945, bi pa že lahko končali...“ Končali? Molčali o slovenskih žrtvah, poslanih v smrt brez vsakega sodnega postopka že po končani vojni, proti vsemu mednarodnemu

novice od doma

USPEH NA TUJEM

Dve slovenski delovni podjetji — „Litostroji“ in „Smelt“ — sta nedavno dosegli v tujini pomemben poslovni uspeh. V ostri mednarodni konkurenci na dveh licitacijah sta dobili za jugoslovanska podjetja posle v skupni vrednosti nad 10 milijonov dolarjev. „Litostroji“ bo opravil dela za graditev črpalnih postaj v dolini Nila, „Smelt“ pa bo dobavil opremo, ki jo bo potrebovala nova jeklarna v Tripolisu.

KRVAVO CESTIŠČE

V zadnjem desetletju se je število motornih vozil v Sloveniji povečalo od 71.000 na več kot 300.000. Gostoto na dokaj zastarelih cestah povečuje v turistični sezoni še okrog 14 milijonov tujih vozil. Slovenija si je pridobila precej žalostno prvenstvo v prometnih nesrečah s smrtnim izidom. Glede tega je menda kar pri evropskem vrhu. Lani je bilo na slovenskih cestah 630 mrtvih, v zadnjem desetletju pa več kot 2600 oseb. Zanimiv je podatek, da se zgodi v Sloveniji kar 72 % vseh prometnih nesreč v naseljih.

VOJAKOM VEČ DOPUSTA

Vojakom, ki služijo enoletni rok, so redni dopust povečali od 10 na 14 dni, vojakom, ki služijo vojsko 15 mesecev, pa od 15 na 17 dni. Mornarji bodo še naprej imeli 20 dni dopusta. Mornarjem so s 1. junijem skrajšali vojaški rod od 24 na 18 mesecev.

SLOVENSKI NOVOMAŠNIKI

Na praznik sv. Petra in Pavla in v nedeljo, 2. julija, so slovenski škofje posvetili v Ljubljani, Mariboru, Kopru, Celju, Ptuj in pri

pravu in vsem mednarodnim mirovnim dogovorom? Molčali o žrtvah, ki so po najhujših mukah našle skupno nasilno smrt in še po preteku četrto stoletja sorodnikom ni mogoče prinesiti cvetja na grob? Materam nemških in italijanskih vojakov je bilo kmalu po vojni mogoče obiskati grobove padlih sinov, pa četudi so bili raztreseni po deželah, ki jim je bil Nemec ali Italijan sovražnik in okupator. Tisočem slovenskih mater in žena je to onemogočeno na domačih tleh. Celo molčati morajo, kakor naj bi po mnenju nekaterih molčali mi, ker je to pač „politika“ ... Še ljubljanski univerzitetni študentje so si pred nekaj leti upali javno vprašati o masovnem junijskem zločinu. Odgovor, da je bila pač vojna, jih ni zadovoljil, revolucije je bil takrat že konec.

Vse civilizirane družbe poznajo ne le pravico, ampak celo dolžnost pričevanja. Zelo se moti, kdor misli, da bo molk pripomogel k narodni slogi. Sloga lahko temelji samo na resnici, nikdar na strahu ali hinavščini. Ljubezen, ki je najmočnejša narodna vez, ne more resnično vzkliti tam, kjer trgujejo z resnico. Le resnica lahko vrne našemu narodu notranjo silo, brez katere zaman išče prave smeri in odločitve na poti do pravične družbene in državne zgrajenosti.

Misli, Kew (Victoria), junij 1972, str. 145—146.

Katoliški GLAS

KDAJ BO DOBILA NOVA
GORICA CERKEV?

Že aprila 1959 je apostolski administrator dr. Toroš vložil prošnjo, naj civilna oblast določi prostor za zidanje škofijske cerkve in škofijskega dvorca neke v nastajajočem mestu. Izrazil je željo, naj v ta namen določi zemljišče v bližini sedanjega občinskega središča, ki je last solkanske župnijske cerkve. Če bi urbanistični načrt predvideval tamkaj druge zgradbe, naj bi se določila lokacija za novo cerkev na koncu mestne magistrale pod Panovcem.

Na to prošnjo je prišel odgovor šele čez dolge mesece. Prošnja je bila zavrnjena, češ da takšni objekti, kot so cerkev, niso predvideni v urbanističnem načrtu mesta.

Na ta čudni odgovor je dr. Toroš vložil priziv. Opozoril je mestne oblasti, da se urbanistični načrti, ki so komaj v osnutku, z lahkoto popravijo po potrebi, zahtevi in želji državljanov.

Na ta priziv je mestna oblast po dolгих mesecih ponovila svojo prejšnjo ugotovitev, da v urbanističnem načrtu ni predvidena cerkev, ne da bi kakorkoli dala kako pojasnilo.

Leta so medtem tekla. Vprašanje cerkve se ni premaknilo z mrtve točke.

Decembra 1963 je dr. Toroš umrl. Ob njegovi smrti je dobil tedanji kapitularni vikar solkanski dekan Andrej Simčič od oblasti v Novi Gorici zagotovilo, da bo takoj dana lokacija za novo cerkev, če bo Sveti sedež imenoval za Novo Gorico pravega škofa.

Aprila 1964 je bil imenovan za novega apostolskega administratorja dr. Janez Jenko. Brž je vložil novo prošnjo za gradnjo škofijske cerkve v Novi Gorici, a spet zaman.

Škof Jenko je večkrat predložil novogoriškemu oblastem potrebo, naj izdajo dovoljenja za zidavo cerkve. To je storil ustno in pismeno, osebno in po zastopnikih.

Oblasti pa niso pokazale nikake dobre volje. Od leta 1964 do 1969 so se izgovarjale, da še ni izgotovljen dokončni urbanistični načrt; da je bil že izdan nalog, naj se določi prostor za novo cerkev, da pa pred jesenjo načrt ne bo izgotovljen. Tista jesen pa ni hotela od nikoder priti.

Zadnja tri leta postavlja mestna oblast kot pogoj za zidavo nove cerkve, naj Sveti sedež imenuje rednega škofa za Novo Gorico. Civilna oblast stavi torej pogoje, ki so izven pristojnosti apostolskega administra-

Sv. Emi 55 slovenskih novomašnikov. Novomašniki izhajajo največ iz kmečkih družin (25), slede delavske, obrtniške in uradniške družine. Poprečje otrok v družinah novomašnikov je 5,5.

ŠTORKLJE OB MURI

Ko je že vse kazalo, da bo zaradi mačehovskega odnosa do štokelj Pomurje ostalo brez teh ptic, ki so v Evropi že prava redkost, je skupno prizadevanje povsem spremenilo njihove življenjske možnosti. Že lani niso v Pomurju več rušili dimnikov in razdirali gnezd. V Petanjcih in drugod so ljudje počakali z rušenjem do jeseni, ko so štoklje poletele na 10.000 km dolgo pot v Afriko. Letos spomladi pa je blizu dvesto parov štokelj našlo lepo urejena umetna gnezda. V vsakem domovanju so pa trije ali štirje mladiči.

NOTRANJSKI MED

Letošnja bera medu bo, kot kaže, precej boljša, kot je bila lani. Čebelarji so lahko v petnajstih dneh kar dvakrat odvzeli čebelam med. Čebele so imele tako dobro pašo, da so izletavale ves dan iz panjev na pašo. Vračale so se tako obložene, da so zaradi teže medu obsedele na spodnjih panjih. Ko so tam odložile del sladkega tovara, so lahko odletele domov v zgornje panje.

ASFALTIRANE CESTE NA VIPAVSKEM

Vse kaže, da so se Vipavci odločili na vseh občinskih cestah zamenjati makadam z asfaltom. Asfaltirali so že cestne odcepe na Ustje, Podrago, Orehovo pri Podnanosu, Slap, Skrilje, Potoče in Kamnje, Stomaž, Budanje in še druge. Nedavno so asfaltirali tudi odcep ceste v Dolgi Poljani.

*

AJDOVŠČINA — Komisija za ekonomiko gospodinjstva je zelo visoko ocenila kvaliteto sadnih sokov ajdovskega podjetja „Fructal-Alko“. V konkurenci z več kot tridesetimi jugoslovanskimi podjetji so sokovi „Fructala“ osvojili

torja v Kopru. V državah, ki imajo kakor Jugoslavija diplomatske odnose s Svetim sedežem, se zadeve ustanavljanja novih škofij rešujejo na ravni najvišjih državnih in cerkvenih predstavnikov.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 20. junija 1972, str. 1.

TEŽKI POLOŽAJ BENEŠKIH SLOVENCEV

V Ljubljani se je mudila skupina predstavnikov Slovencev s Tržaškega, Goriškega in iz Beneške Slovenije.

Globok vtis so pustile besede, ki jih je izrekel župnik Emil Cenčič iz Tarbija, ki je v pretresljivih besedah prikazal težki položaj beneških Slovencev v Italiji.

Uvodoma je pojasnil, zakaj ni med beneškimi Slovenci dovolj narodne zavesti. Sto let jim krajevne oblasti že vcepljajo strah pred slovensko besedo, češ da je vse, kar je slovensko, protidržavno in podobno. Italija, čeprav se danes proglašča za državo, ki je izšla iz odporiškega gibanja in izpoveduje demokratična načela, še danes ne priznava slovenskega značaja Beneške Slovenije.

To ogrožata poleg nestrpnosti oblasti še neprestano izseljevanje in alkoholizem. Zvonovi župnijskih cerkva zvonijo v Slovenski Benečiji samo še mrličem, kajti krsti so postali silno redek pojav.

Rušijo se nezadržno trije stebri slovenske zavesti v Beneški Sloveniji, ki so župnija, družina in vas. Cerkvene oblasti, ki vladajo iz Vidma, so brez posluha za duhovne in narodne potrebe slovenskih vernikov. Tako se nadaljuje taktika, začeta pod fašizmom, da pošiljajo slovenske duhovnike v nižinsko Furlanijo, furlanske duhovnike, nevesče slovenskega jezika, pa pošiljajo v Beneško Slovenijo.

Kljub vsemu zares pretresljivemu položaju, v katerem se nahajajo beneški Slovenci, oropani razumevanja s strani Cerkve in države, pa so določeni nadaljevati boj za svoje naravne pravice.

Pri tem bi se morala tudi matična domovina zavedati svoje odgovornosti, ki jo ima do zamejskih Slovencev. Kdaj bo znala naša matična domovina tako učinkovito nastopiti v korist vseh Slovencev v Italiji, kot je to storila Avstrija v korist svoje manjšine na Južnem Tirolskem, ki živi v Italiji? Zdi se nam, da bomo morali še in še čakati, kajti vodilne kroge v Ljubljani in Beogradu bolj zanima prodajanje ideologije in gospodarski interesi kot pa ohranitev slovenskega življa v zamejstvu.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 22. junija 1972.

NOV VAL RAZLAŠČANJA

Slovenski narodni skupnosti na Tržaškem in Goriškem se obeta nov val razlaščenja njihove zemlje z najrazličnejšimi izgovori. Kmetje iz Štandreža in Sovodenj že bijejo trd boj za obrambo svojih pravic, ki jim jih hočejo zainteresirani krog grobo kršiti in jim s tem prizadeti nepopravljivo škodo.

Na Tržaškem hočejo razlastiti velike površine zemlje slovenskih posestnikov pri Fernetičih za ureditev mednarodnega avtoporta ter na Katinari za univerzitetne zgradbe medicinske fakultete. Nekaj podobnega se obeta tudi Barkovljanom za nameravano cesto na stebrih. In končno je prodrla na dan novica, da želi poldržavna ustanova za tekoča goriva (ENI) razlastiti večjo površino v dolinski občini, ki so jo z razlaščenjem že skoro povsem oglodali.

Slovenska javnost z zaskrbljenostjo spremlja te nič kaj vesele novice, ki si sledijo kakor na tekočem traku.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 20. julija 1972, str. 3.

nad polovico vseh priznanj. Marelični, breskov, borovničev in jagodni sok so prejeli najvišje priznanje.

BISTRICA pri TRŽIČU — Letošnji 9. julij je bil za farno občestvo nove župnije Tržič-Bistrica velik praznik. Nadškof Pogačnik je v nekdanji Pavlinovi hiši v Bistrici posvetil nov oltar in blagoslovil župnijsko kapelo. Župnija je začela živeti. Na ozemlju župnije živi 1800 ljudi, čez nekaj let naj bi jih bilo čez 3000. Prizadevno delo domačinov je bogato poplačano.

BREŽICE — V Brežicah so izčili prometu novi most čez Savo, ki odpira novo zvezo z avtomobilsko cesto in severozahodno Slovenijo. Novi most je dolg 360 metrov in je najdaljši most čez Savo v Sloveniji. Veljal je skoraj 11 milijonov dinarjev.

CELJE — Tradicionalni — letos že peti — specializirani sejem obrti in opreme za potrebe obrtništva, bo letos v Celju od 28. septembra do 8. oktobra. Sejem bo delno na prostem, delno pa v prostorih stadiona „Kladivar“. Sočasno s sejmom bo v Celju tudi šesta mednarodna zlatarska razstava. Sodelovala bo tudi steklarna iz Rogaske Slatine z visokokvalitetnim brušenim steklom.

CERKLJE — V juniju je nastopilo v župnijski cerkvi v Cerkljah na Gorenjskem sedem cerkvenih pevskih zborov iz ljubljanske in mariborske škofije. Pevsko srečanje v Cerkljah postaja že tradicionalno in veliko prispeva k dvigu kakovosti slovenskega cerkvenega petja.

ČRNOMELJ — Rudnik Kanižarica gre prihodnje leto v veliko naložbo. Belokranjci bodo izdelovali teraco in beneške plošče, ki se uporabljajo v gradbeništvu. Raziskave so pokazale, da so v Beli krajini skoraj neizčrpana ležišča školjkastega apnenca, ki je poleg smole osnovna surovina za izdelavo marmornatih plošč. Letna proizvodnja bo znašala 500.000 kvadratnih metrov plošč, ki jih doslej uvažajo iz Italije.

V Tinjah na Koroškem se je 18. junija zbralo okrog 30 slovenskih občinskih odbornikov in kandidatov. Zasedanje je sklical svetnik Mirko Kumer, podžupan mesta Pliberk.

Uvodoma je Kumer ugotovil, da so samostojni slovenski nastopi velike moralne in praktične vrednosti, saj so izraz kulturne in politične moči slovenskega prebivavstva. Sodelovanje z drugimi strankami je včasih potrebno, učinkovito pa le tedaj, če so Slovenci združeni v lastni stranki.

V nadaljevanju sestanka je dr. Sienčnik dejal, da so samostojni nastopi za manjšino nujno potrebni, in je predlagal, da bi koroški Slovenci nastopili v vseh dvojezičnih občinah z enotnim imenom stranke. Tako bi se tudi najboljše pripravili na morebitni samostojni nastop pri naslednjih deželnozborskih volitvah.

Ob koncu sestanka, ki je bil za koroške Slovence nedvomno velike važnosti, so navzoči mandatarji soglasno sklenili nastopiti pri naslednjih volitvah z lastno slovensko listo. Ustanovili so šestčlanski odbor, ki naj pripravi in premotri ustanovitev stranke s skupnim imenom v vseh dvojezičnih občinah.

Te sklepe bi morali pozdraviti vsi, posebej pa bi jih morale pozdraviti odgovorne sile v Sloveniji. Zgodilo pa se je, da je ljubljansko Delo takoj označilo ta sestanek za nepremišljen.

Vedno ista pesem odgovornih oblasti SRS! Kaj se še zdaj ne zavedajo, da so tuje stranke (tako v Avstriji kot v Italiji) grobarji Slovencev? Da je v njih postalo mlačnih nešteto ljudi, ki so jim vtepli v glavo, da velja več razredna zavest kot pa narodna zavednost?

Samo svobodna, samostojna pot v slovenskih strankah bo dala Slovincem tiste moči in zavesti, ki smo je tako potrebni pri našem vsakdanjem boju za obstoj in razvoj slovenstva v Avstriji in Italiji.

Kdaj boš to razumela, mati Slovenija?

Katoliški glas, Gorica—Trst, 20. julija 1972, str. 4.

NAŠ TEDNIK

ZAKAJ NE POROČAJO
V SLOVENIJI O KRIVICAH
NA KOROŠKEM?

Če avstrijsko časopisje, radio in televizija vse pojave zapostavljajo Slovencev na Koroškem ignorirajo, je še mogoče razumeti, kajti nihče ne želi odkriti svetu svojih slabih in šibkih strani. Manj razumljivo pa je, da poročevalci v matični domovini vse to spregledujejo, komaj neke ob robu ali med vrsticami omenjajo.

O nasilju koroškega učitelja nad otrokom slovenske delavke npr. je ljubljansko Delo poročalo šele približno mesec dni po samem dogodku, neke med vrsticami na šesti strani. To je bilo lansko leto. Pred dvema letoma o šovinističnih izpadih proti Slovincem in proti Jugoslaviji ob priliki koroške proslave plebiscita ni časopisje niti črhnilo.

Dvomimo, da bi tako ravnanje moglo biti v duhu dobrega sosedstva, saj gre za dostojanstvo dela ene od narodnosti, ki je prisotna tudi v jugoslovanski skupnosti in sicer celo s pretežnim, t. j. matičnim delom.

Tudi ni mogoče, da bi osrednja poročevalska služba v matični domovini kopirala samo svetovne senzacije, recimo diskriminacijo v Južni Afriki, v Združenih državah, najnovejši primer Angele Davis, spregledovala pa bi poniževanje lastnih rojakov takoj za državno mejo. V bistvu je diskriminacija ista, pa naj gre za Angelo Davis, iz katere ustvari svetovna propaganda svetovni problem, ali pa za preprostega koroškega slovenskega delavca ali kmeta, ki mora celo življenje živeti v neznosnem vzdušju zaničevanja, poniževanja in groženj, vendar ostaja njegova usoda na „lokalni“ ravni, ker je naš človek preskromen, da bi hotel kdo iz njegove usode kovati politični kapital, in prereven, da bi mu hotel kdo pomagati.

Naš tednik, Celovec, 22. junija 1972, str. 8.

DUTOVLJE — Tretji tradicionalni praznik kraškega terana in pršuta v začetku julija v Dutovljah je privabil več tisoč Kraševcev in gostov s Tržaškega. Nastop Tržaškega narodnega ansambla, folklorne skupine „Emona“ iz Ljubljane in članov Primorskega narodnega gledališča iz Nove Gorice so udeleženci z zadovoljstvom spremljali.

GOMILSKO — Sredi Savinjske doline stoji častitljiva cerkev sv. Štefana na Gomilskem. Njeni začetki segajo v dobo gotike. Mariborski škof dr. Držičnik je v začetku julija posvetil v cerkvi nov oltar in podelil zakrament sv. birme.

HINJE — 22. julija je nadškof Pogačnik blagoslovil novo župnijsko cerkev. Prejšnja cerkev je bila porušena med zadnjo svetovno vojno. Nova cerkev je mogočen spomenik skupnih naporov vseh župljanov, zlasti pa vaščanov. Sprejme okoli 600 ljudi. Ko bodo zbrali še kaj sredstev, bodo skušali dodelati še nekatere podrobnosti.

IGA VAS — Prostovoljno gasilsko društvo Iga vas v Loški dolini obstaja že 45 let in je eno izmed najbolj delavnih društev v občini. Samo v lanskem letu so pridobili okoli 30 novih mlajših članov in pripravili zanje posebne tečaje. Tako ima društvo kar 50 izšolanih gasivcev. Društvo ima svoj gasilski dom. Letos so nabavili novo motorno brizgalno, avtomobil in sireno. Občani so sami zbrali za ta nakup 25.000 dinarjev.

KOPER — Konec julija se je v Kopru končal trinajsti tradicionalni folklorni festival. Sklepna prireditev, ki je zaključila sedem festivalskih večerov z nastopi petih folklornih skupin iz Jugoslavije in ene skupine iz Madžarske, je občinstvu predstavila ansambla „France Marolt“ iz Ljubljane in „Tanec“ iz Skopja. Nastop „Slovenskega okteta“ je dopolnil spored.

KRANJ — V začetku avgusta so odprli v Kranju XXII. mednarodni Gorenjski sejem. Letošnji je bil po

Našo javnost je nedavno prizadela novica, da so nasilneži v Celovcu ponovno premazali slovensko napisno tablo na sedežu slovenskih organizacij. Podobno so storili na Tržaškem, ko so se spravili na slovenske krajevne napise.

V takem vzdušju smo lahko le skrajno ogorčeni nad avstrijskim načrtom, ki si je omisllil dvojezične krajevne napise le v 205 vaseh. Ta predlog je povsem nesprejemljiv, ne le za Slovence, ampak za vse, ki jim je še kaj do človečnosti.

Najprej zato, ker bo s tako rešitvijo avstrijska oblast poslej lahko vsakemu, ki bi rekel, da ni postavila slovenskih napisov, odgovorila: „Ni res!“ Tako bo pri nepoučenih spodbila ostrino zahtev po nadaljnjem in popolnem izvrševanju člena 7 državne pogodbe.

Pred tujo javnostjo se bo laže oprala, saj potrjuje z napisi videz, da strnjeno naseljenih Slovencev ni: so le nekaj razpršen ostanek, zaradi katerega ni vredno izgubljati besed. Tuja javnost ne ve, da je bilo tako imenovano dvojezično ozemlje še do nedavnega (marsikdaj še danes) strnjeno slovensko ozemlje, na katerem so redki Nemci predstavljali nepomembno izjemo.

Tretjič pa lahko v vzdušju zastraševanja, kakršno vlada na Koroškem, ti napisi pripomorejo k nadaljnjemu zastraševanju naših ljudi. Prebivavci redkih slovenskih zaselkov, od katerih imajo nekateri le po par hiš, bodo tako še bolj izpostavljeni grožnjam šovinističnih krogov.

Naš tednik, Celovec, 29. junija, 1972, str. 5.

iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. — Op. ured.

JUGOSLOVANSKO SAMOUPRAVLJANJE: „ENI POLNIJO SOD, DRUGI PA ODIPIRAJO IN ZAPIRAJO PIPO.“

Delavci elektro-koncerna „Rade Končar“ v Zagrebu so morali čakati šest tednov na pičlo četrtino svoje plače: uspešnemu izvoznemu podjetju na Hrvaškem je zmanjkalo gotovine, ker mu beograjska devizna centrala dolguje 40 milijonov dolarjev.

V republiki Bosna-Hercegovina so pa za 128.000 industrijskih delavcev plačilne kuverte sploh izostale. Tovarne delavcev spadajo med upnike podjetij, ki že cele mesece niso sposobne plačevanja.

V bosanskem kombinatu rjavega premoga v Tuzli je 13.000 rudarjev ustavilo delo; stavkovne straže so premlatile samoizvoljenega direktorja. Transportna kriza deficitnih železnic je spravila rudnike v izgubo. Delavske plače, ki so odvisne od dobička, so zdrsnile na 160.— mark mesečno.

V maju je 9.200 bosanskih rudarjev prejelo plačo šele z 19-dnevno zamudo, ker — tako „Večernji list“ iz Zagreba — „ni bilo na računih rudnikov praktično niti enega samega dinarja.“ Ker so tudi posojilne blagajne bank prazne, se beograjski list „Politika-Ekspres“ zaskrbljeno vprašuje za bodočnost: „Ali bodo junijske plače blokirane?“

obsegu in številu razstavljalcev nekoliko manjši od lanskega. Sodelovalo je 308 razstavljalcev, izmed teh 93 iz dvanajstih tujih držav. Letos so prvič predstavili izdelke ameriških in azijskih proizvajalcev iz ZDA, Kanade, Japonske, Indije in Hongkonga.

KRANJ — Gorenjska cesta je bila v julijskih in avgustovskih dneh tako zatrpna z avtomobili, da so se pred križišči, kjer je bilo treba za trenutek ustaviti, nabirale tudi po več kilometrov dolge kolone. V njih so bili predvsem tuji turisti, ki so hoteli proti morju ali se vračali domov. Skozi gorenjske cestne mejne prehode z Avstrijo in Italijo, ki so glavna vrata za turiste iz Srednje in severne Evrope na Jadran, je tekla nepretrgana reka vozil. Samo v juliju je na Korenskem sedlu prestopilo mejo nad milijon ljudi. To je za tretjino več kot lani.

LENDAVA — Lendava, mesto pod goricami, se je po vojni močno razširila. Zrasla so nova naselja naftnih delavcev. V mestu je tretjina prebivalstva madžarske narodnosti. V okoliških vaseh so naseljeni večinoma Madžari. Lendavsko župnijo omenjajo že v 14. stoletju, 70 let pa je v Lendavi tudi evangeličanska verska občina. Pred kratkim so na novem pokopališču postavili lep križ. Križ, ki tudi združuje.

LJUBLJANA — Slovenski javnosti je uršulinski red znan po svoji vzgojni tradiciji, saj so njegove šole umsko in življenjsko izoblikovale več generacij naših deklet in žena. Konec junija letos je bila ustanovljena samostojna slovenska provinca s sedežem v Ljubljani. Tako je bila prejšnja jugoslovanska provinca razdeljena na slovensko in hrvaško provinco. Slovenska provinca ima nekaj nad sto članic. Svoje hiše ima v Ljubljani, v Škofji Loki, v Mekinjah in v Izoli. Nova slovenska provincialka je s. Irena Rabič.

LJUBLJANA — V začetku julija so imeli v Dravljah v Ljubljani redno letno posvetovanje študentskih verskih skupin. Udeležilo se

Toda generalni direktor nekega srbskega gradbenega podjetja je povabil svoje poslovne prijatelje z letali v modno kopališče Dubrovnik na delovni obed — stroške („pičlih“ DM 4.000) je plačalo samoupravno podjetje.

Zasebniki v Ljubljani so prodali svoja zemljišča po uradno določeni ceni 1 milijon dinarjev za hektar (približno 200.000 mark). Novim milijonarjem ostaja po odbitku davka več kot pol vsote kot čisti dobiček. Za to bi moral jugoslovanski delavec delati povprečno 45 let, mali kmet pa 135 let.

Dinarskih milijonarjev, posestnikov razkošnih mestnih stanovanj, poletnih vil in jaht za na odprto morje je samo v Beogradu že več sto: to so trgovci izvozniki, industrijski poslovodje in verižniki z zemljišči, pa tudi filmski lepotci, popevkarji in nogometaši. Davčnemu zasledovanju, učinkovitemu le na krajevni ravni, se zlahka izmikajo s spretno posejanimi računi doma in v tujini.

Nad 2% Jugoslovancev živi danes bolje kot ameriški srednji razred, tako je zračnal hrvaški sociolog Stipe Šušar. 70.000 Jugoslovancev — za Američani največja skupina tujcev — je naročilo hotele in vstopnice za olimpijske igre v Münchnu. Plačujejo jih iz zasebnega deviznega računa.

Toda več kot pol Jugoslovancev živi kot mali kmetje na slaborodnih neznatnih površinah do 2,6 ha. Četrтина vseh delazmožnih, t. j. okrog 3 milijone ljudi, zaman išče dela v lastni deželi. Nadaljnji milijon je našel delo samo v tujini. „Jugoslavija je največji izvoznik strokovne delovne sile na svetu,“ je pisal lani novembra zagrebški „Vjesnik“.

Kajti 50.000 delavcev zasluži doma manj kot 100 mark mesečno. 58% vseh zaposlenih v Vojvodini dobi mesečno manj, kot je od države predpisana najnižja meja dohodkov v najbolj industrializirani republiki Sloveniji: 1.000 din (200 mark). Na majskem zasedanju ZK v Bosni je tov. Galeb priznal. „So podjetja, ki bi propadla, če bi zvišala najnižje plače, kot je predpisano, na 800 dinarjev.“

Ideja jugoslovanskega samoupravljanja, po Titovem „človečanska vizija socializma“, je zašla v somrak. Komunistični model države, v kateri naj bi enakopravni ljudje in narodi odločali o razdeljevanju ljudskega premoženja z lastno odgovornostjo, ni odpravil niti odvisnosti mas, niti socialnih nasprotij.

Res, gospodarstvo, osvobojeno državnih načrtovalnih števil in delovnih norm, je moglo v zadnjih 20 letih kosmati družbeni proizvod desetkrat zvišati. Letna stopnja rasti (povprečno 7,3%) spada med najvišje na svetu.

Industrijska proizvodnja se je šestkrat zvišala, izvoz pa celo devetkrat od predvojnega. Zaželeno tržne predmete, kot zapadne avtomobile, izdeluje Jugoslavija po licenci. Tu je v razmerju s številom prebivalstva skoraj trikrat več zasebnih avtomobilov kot v Moskvi. Česar lastna dežela ne izdeluje, so doslej brez težav uvažali. Samo za uvoz 12 različnih vrst viskija je izdalo jugoslovansko ljudsko gospodarstvo v preteklem letu več kot 10 milijonov dolarjev deviz.

Vendar gospodarski razmah in potrošniška pijanost še nista plačana. S preko 3 milijard dolarjev posojil iz tujine spada ta balkanska država med najbolj zadolžene. Samo dolгови in obresti požro vsako leto skoraj vse devize, ki jih skoraj pet milijonov turistov prinese v deželo.

Življenjska raven v Jugoslaviji je od vseh socialističnih držav najvišja, osebna svoboda državljanov in svoboda tiska sta večji kot pod vsakim drugim komunističnim režimom, toda zares uživati more svobodo in standard samo plast s posebnimi pravicami; za množico od plače odvisnih je socializem vsakdanje življenje le malo izboljšal.

Delo privilegiranih se je v teku let spremenilo, krog oseb pa je ostal v največ primerih isti.

„Eni polnijo sod s sadom svojega dela, medtem ko drugi po mili volji odpirajo in zapirajo pipo,“ je tožil šef ideolog Kardelj na slovenskem partijskem zasedanju preteklo jesen...

Spiegel, 12. junija 1972.

ga je okoli 50 študentov-predstavnikov veroučnih skupin, in duhovnikov-asistentov. Srečanje ima namen iskati nova pota študentom, ki žele Boga moliti v duhu in resnici.

LJUTOMER — Hudo neurje v juliju je spremenilo večino potokov v Pomurju v hudournike. Voda se je razlila iz Ščavnice, Lendave, iz Kobiljskega in Peskovskega potoka, iz Krke na Goričkem in drugod. Vse kotline so bile kmalu preplavljene. Vode so se na več krajih razlile čez nasipe razbremenilnega kanala Lendava—Mura. Nekatere vasi ob Lendavi so bile več kot meter pod vodo. Voda je odplavila več mostov čez potoke, trgala ceste in rušila nasipe. V Ljutomeru je Ščavnica zalila vse nižje predele mesta.

LOGATEC — V Logatcu so začeli graditi novo osnovno šolo. Končali naj bi jo do septembra 1974. Predračunska vrednost nove šole je 8 milijonov dinarjev. Poleg šole v Dolnjem Logatcu bodo zgradili šolo tudi v Gornjem Logatcu in v Rovtah.

LOŠKI POTOK — Šolarjem iz Loškega potoka se je naposled urešničila dolgoletna želja. Dobili so novo, sodobno opremljeno šolsko poslopje. Novo šolo so poimenovali po svojem rojaku Antonu Debeljaku, znanem književniku in jezikoslovcu. Šolo so začeli graditi nekako pred dvema letoma. Šolarji bodo prihajali iskat znanja iz sosednjega Hriba, Retij, Travnika, Malega loga, Srednje in Šegove vasi.

MARIBOR — Julijsko neurje je v okolici Maribora povzročilo za okrog 8 milijonov dinarjev škode. Na območju Sladkega vrha, Ceršaka, Št. Ilja, Jakobskega dola, Jarenine in nekaterih drugih krajev se je utrgala vrsta plazov, da so morali iz osmih hiš stanovalce izseliti. Skoraj vsako pobočje v Slovenskih goricah kaže znake plazovitosti. Zaradi plazov je bilo na območju Št. Ilja, Ceršaka in Jakobskega dola odrezanih od sveta kakih 200 ljudi.

MARIBOR — V prvih šestih mesecih letošnjega leta je bilo v mari-

Selnica ob Dravi

borskem območju 2823 prometnih nesreč, kar je za 16 odstotkov več kot lani v enakem času. V teh prometnih nesrečah je izgubilo življenje 36 ljudi. Samo v Mariboru je bilo mrtvih 12 ljudi, med njimi dva otroke. Med vsemi poškodovanimi je bilo 109 otrok. Pri vzrokih nesreč je na prvem mestu neprimerna hitrost. Slede kratka varnostna razdalja, nenadna sprememba smeri, izsiljevanje prednosti. Na petem mestu je višenost.

MURSKA SOBOTA — Pomurje, kjer se po katastrofalnih poplavih stanje počasi pomirja, v nesreči ni ostalo osamljeno. Dva milijona dinarjev je dala slovenska vlada najbolj prizadetim družinam, podprl jih je tudi Rdeči križ Slovenije, vojska je ponudila vojake in stroje. Pomurju ter občinam Ormož, Sv. Lenart in Ptuj je republika zagotovila tudi posebno dobavo koruze za živino ter cementa za obnovo in graditev poškodovanih ali porušenih hiš.

MURSKA SOBOTA — Naš zdomec Viktor Benko iz Sotine na Goriškem je prejel visoko odlikovanje avstrijskega predsednika Jonasa. Benka, ki kot gradbeni delavec pomaga že deset let krotiti snežne plazove v avstrijskih Turah, je zvezno ministrstvo za

gradbeništvo na Dunaju predlagalo za odlikovanje tudi zaradi humanega dela med zdomci iz naših južnih republik.

NEVERKE — Pred petimi leti je tamkajšnje podjetje dalo na trg okoli 4000 ton piščancev na leto. Letos bodo v zahodni Sloveniji, Istri in tudi v sosednji Dalmaciji porabili okoli 10.000 ton piščancev iz Neverk. Prodali bi jih lahko vsaj še tretjino več. Zanimivo je, da je med največjimi potrošniki piščancev iz Neverk Zagreb, ki ima sam sorazmerno bogato zaledje. V Kotu pri Neverkah so nedavno začeli graditi veliko klavnico za piščance; njena letna zmogljivost bo dosegla okoli 20.000 ton.

NOVA GORICA — Če ne bo hujših težav z vremenom, bo letos asfaltiranih 40 km cest v občini. Med drugim bodo potegnili asfaltne prevleke med Grgarjem in Čepovanom, Dornberkom in Gradiščem, Križado in Bregom, v Brdih ter na več drugih manjših cestnih odcepih. Odločena je tudi vsota denarja za najnujnejša dela na cesti Kanal—Kal.

PIRAN — V piranski mestni galeriji so odprli konec julija razstavo del 23 slikarjev iz slovenske in hrvaške Istre. Slikarji pripravljajo že vrsto let priznane razstave pod imenom Ars Histriae ali Umetnost Istre. Razstava je bila dobro obiskana — zlasti od tujih turistov.

PODANANOS — Na rojstni hiši skladatelja Stanka Premrla so odkrili spominsko ploščo. Počastitev sta organizirala Klub starih goriških študentov in Krajevna skupnost iz Podnanosa. Skladatelja Premrla lahko nedvomno uvrstimo med velikane evropske glasbe v prvi polovici 20. stoletja.

PORTOROŽ — Na odrskih deskah novega prireditvenega centra v Portorožu so konec julija zazveneli prvi zvoki letošnjega festivala folklore. Predstavljanje izvirne jugoslovanske, lani pa tudi evropske folklore, je v trinajstih letih prineslo festivalu sloves, ki ga uvršča med najbolj cenjene kulturno-turistične prireditve pri nas.

PTUJ — Ker kmetje na Ptujskem polju vedno bolj opuščajo pridelovanje čebule in se preusmerjajo na pridelovanje koruze in krmilnih rastlin, se bodo morali potrošniki sredi „Lükarije“ letos zadovoljiti z uvoženo čebulo. Zaradi slabega vremena čebula močno gnije, da je domačini ne bodo imeli niti za domače potrebe. Mnogi jo pridelujejo le bolj — vrtičkarsko.

SEMIČ — Mnogo Belokranjcev se potepa po svetu. Radi pa obiskujejo svoje domače kraje. Veliko je med njimi takih, ki so se izselili med obema vojnama v ZDA. Pravi izseljenci so bili pobudniki za organizacijo prvega belokranjskega izseljenskega piknika, ki je bil v prvi polovici avgusta v Semiču. Belokranjski Američani so na piknik prileteli s posebnim letalom. Na pikniku so pripravili tudi lep kulturni spored, v katerem je sodeloval ansambel „Veseli vandrovci“.

SEŽANA — Do leta 1977 bo zraslo 13 stanovanjskih blokov s 412 stanovanjskimi enotami. Zgradili bodo tudi vrtec, ki bo velika pridobitev za Sežano. Že lani so zgradili 3 bloke s 70 stanovanji. Letos bo dokončan blok s 54 stanovanji. Grade tudi veliko garažno hišo. Naselje gradi gradbeno podjetje „Kraški zidar“.

SV. LENART — Mariborska livarna je začela konec julija graditi v

Sv. Lenartu dvorano za proizvodnjo aluminijastih radiatorjev. V novi tovarni se bo lahko zaposlilo 90 oseb.

ŠT. VID pri STIČNI — Tisoč slovenskih pevcev mnogih pevskih zborov iz domovine in zamejstva se je zbralo na izredno uspelem pevskem taboru v Št. Vidu pri Stični. Koncert v nabito polni dvorani je dokazal visoko kvaliteto pevcev in tudi veliko kulturo občinstva.

ŠKOFJA LOKA — Na tradicionalnem izseljenskem pikniku se je v začetku julija zbralo v Škofji Loki nad 10.000 rojakov iz vsega sveta. Srečanje je pripravila Slovenska izseljenska matica. Za prijetno vzdušje so poskrbeli številni ansambli. Pri bogatem kulturnem sporedu so sodelovali: akademski pevski zbor „Tone Tomšič“, folklorna skupina „France Marolt“ in še pet ameriških ansamblov iz Clevelanda in Chikaga.

ŠMARJEŠKE TOPLICE — V zdravilišču v Šmarjeških Toplicah so odprli nov termalni bazen na prostem. Dolg je 52, širok pa 29 metrov. V bazenu je 1400 kubičnih metrov vode, največja globina pa je 140 centimetrov. Temperatura vode, ki se stalno čisti z modernimi čistilnimi napravami, je 30 stopinj Celzija. Ob bazenu je zgrajen tudi poseben objekt, kjer so garderobe, bife in drugo. Že od vsega začetka bazen močno oblegajo kopališčarji.

TOLMIN — Da bi si tudi tolminski kmetje olajšali delo na hribovitih kmetijah, vedno bolj uvajajo mehanizacijo, ki je primerna za te kraje. Danes je v tolminski občini okrog 500 kosilnic, 120 majhnih in 35 večjih traktorjev.

TRBOVLJE — Kot v drugih zasavskih občinah so tudi v središču revirjev končali popis občanov, starih nad 60 let. Ugotovili so, da bi več sto občanov, starih nad 70 let, potrebovalo stalno nego na domu. Ustanovili bodo posebno službo, ki bo poskrbela za varstvo ogroženih občanov. Na pomoč naj bi prišle nekatere socialne službe in Rdeči križ.

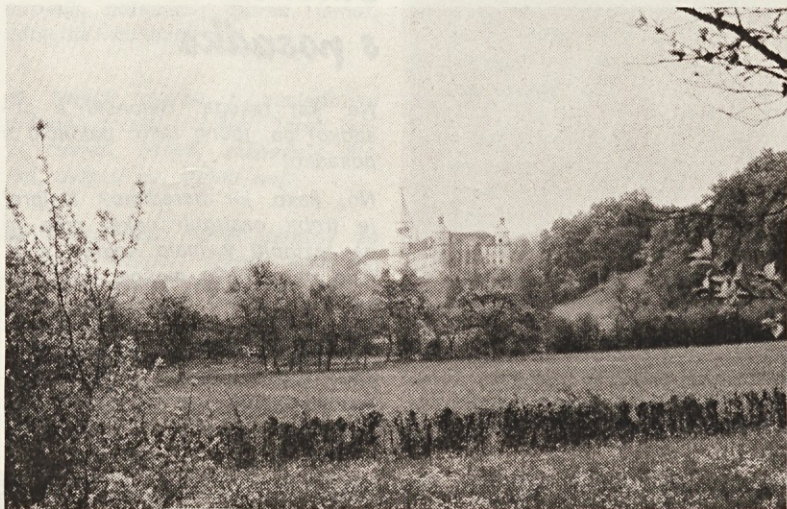
TURNIŠČE — Tovarna čevljev „Planika“ v Kranju ima v načrtu, da bi v Turnišču pri Lendavi zgradila novo tovarno čevljev. Ker je ta kraj z okolico že po tradiciji čevljarski okoliš, bi v novi tovarni zaposlili lahko 400 do 500 novih delavcev. To bi za gospodarstvo lendavske občine pomenilo lepo pridobitev. Doslej je v tej občini zaposlenih le 12 odstotkov tamkajšnjih prebivavcev.

VRHNIKA — Prvi odsek slovenske avtoceste Št. Ilj—Gorica od Vrhlike do Postojne, dolg 32 km, bo gotov do konca oktobra. Na celotni trasi polagajo gornjo plast, pri čemer zaradi najnovejše mehanizacije in dokaj ugodnega vremena dela zelo hitro napredujejo.

Frankolovo pri Celju

ŽUŽEMBERK — Avgusta meseca bi lahko Suho krajino preimenovali v gobarsko krajino. Vseposod je dišalo po gobah, od vseh strani so prihajali gobarji domov s polnimi košarami ali celo s koši gob. Podjetja v Ljubljani so od ure do ure zniževala ceno svežim gobam, ki je padla domala v enem dnevu od 30 na 5 dinarjev. Spričo tako nizke cene je zanimanje za nabiranje gob občutno padlo.

Grad v Veliki Nedelji

Sep
tem
ber

KAJ VIDITE NA RISBI?

Če bi hoteli odgovoriti na vprašanje, kaj vidimo na risbi, bi z dvema besedama najlepše rekli: „Polno življenja!“

Res je, kamor človek pogleda, vsega je toliko, da kar kipi.

Po pojdimo po vrsti!

Prav v levem spodnjem kotu rasteta zastavni gobi, takoj nad njima se pa dviga jablana, ki je bogato obrodila. Lestev je prislunjena k drevesu in vse kaže, da je nekdo v vejah. Dva velika koša sta že polna, pa še po tleh leže jabolka in na vejah še tudi visé. Kot da je zmanjkalo košev, se zdil!

Če ostanemo pri rastlinah, moramo omeniti tam na tleh še veliko bukev, potem pa rože in travo, ki prepletajo kar ves spodnji rob risbe čez in čez.

Potem so tu živali: trije golobi letijo v desno, psiček teče proti levi, poljska miška se je pa postavila na zadnje noge in opazuje, če je vse okrog varno.

Nekako na sredi risbe teče fantič proti levi in se ozira za zmajem: seveda, jeseni spet obiščejo deželo vetrovi in kdo bi se odpovedal veselju, ki je združeno s spuščanjem zmaja!

Ali je to že vse? Omeniti je treba še oblake in sončne žarke in obširno poljano tam zadaj.

Jesen je čas zrelih sadov.

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Pikica je napudrala dakeljčku gobček in Pufi je z grozo strmel v zrcalo.

Gospod brivec Strgulec je pozabil striči Tončka in Tonček se je ves tresel od zadovoljstva.

Pikica je bila popolnoma resna in je začela zdaj za spremembo prebirati na glas, kar je pisalo na lepakih, ki so viseli v brivnici.

Včasih je besedila tudi premešala. „Uporabljajte Plešolovo novo frizuro za rast las, pri meni dobite vse tovrstne cene za originalne tinkture, če ste zadovoljni, povejte vsem, tu prebadamo uhlje za uhanne, če ste nezadovoljni, povejte meni, nobene pleše več, velika moda, v nedeljah odprto od osmih do desetih, gospodo naprošam, naj se hodi strič med tednom, kurja očesa pred uporabo dezinficiramo, britve so nepotrebna nadloga, varujte se zobnega kamna.“ Vse to je prebrala s tako dolgočasno pojočim glasom, kakor da deklamira pesem.

Pufija je to zelo utrudilo, zdehal je, se na stolu zvil v klobčič in zadremuckal.

Balončki s posadko

Na, kaj takega! Balončki s posadko! Ja, točno tako: balončki s posadko!

No, kako jih naredimo? Najprej je treba nastrgati nekaj mila in ga raztopiti v malo segreti vodi, tako da dobimo močno peno. Ko se voda ohladi, ji dodamo malo glicerina. Iz svilenega papirja izrežemo 2 cm velike močičke. Njihove glave zmočimo z milnico in jih pritrdimo na že napihnjene balončke.

„Kaj ni prima?“ je Tonček vprašal gospoda Strgulca.

„Hvala lepa,“ je rekel brivec. „Dva dni takšnegale direndaja, pa bi videl bele miši.“

Potem je zbral vse svoje sile in začel rožljati s škarjami. Rad bi bil čimprej končal striženje, da bi spravil dekletce iz brivnice. Imel je slabe živce.

Potem je prišel v brivnico debel možakar z belim predpasnikom, kakršne nosijo mesarji.

„Takoj bo, gospod Volar,“ je rekel brivec. Tonček je gledal napeto v zrcalo, da bi mu nič ne ušlo.

Mesar je sédel na stol in že naslednji hip zakinkal. Pikica se je ustopila predenj.

„Gospod Volar,“ je rekla debe-luhu, „ali znate peti?“

Mesar se je zdramil, sukal v zadregi svoje debele, rdeče, klobasaste prste sem in tja in odkimal.

„O, škoda, škoda,“ je rekla Pikica. „Sicer bi midva lahko kaj lepega štiriglasno zapela. Ali znate vsaj kakšno pesmico deklamirati? Kaj šumiš, zeleni gozd? ali Na planine vabi me srce?“

Gospod Volar je spet odkimal in poškilil proti časopisu, ki je visel na kljuki. Pa se ni upal.

„In zdaj zadnje vprašanje,“ je rekla Pikica. „Ali znate stati na rokah?“

„Ne,“ je rekel gospod Volar odločno.

„Ne?“ je vprašala Pikica zaskrb-ljeno. „Nikar mi ne zamerite, a takšne nenadarjenosti še svoj živi dan nisem srečala!“

Pokazala mu je hrbet in stopila k Tončku, ki se je pritajeno hihi-tal. „Takšni so odrasli ljudje,“ je rekla svojemu prijatelju. „Mi naj znamo vse, računati in peti in zgo-daj hoditi spat in prevračati ko-zolce, njim se pa o vsem tem niti ne sanja. Sicer pa — poglej, kako se mi je zob omajal.“ Na široko je odprla usta in drezala z jezi-kom v beli zobček, da se je majal sem ter tja.

„Tega si moraš izpuliti,“ je rekel Tonček. „Vzemi sukanec, na-pravi zanko okrog zoba, drugi ko-nec priveži na kljuko pri vratih, nato pa steci od vrat proč — bum, in zob bo zunaj!“

„Praktični Tonček,“ jo rekla Pi-kica in ga priznavalno potrepjala po ramih. „Naj vzamem belega ali črnega?“

„Kaj?“ je vprašal.

„Sukanec,“ je odgovorila.

(Dalje na 3. strani ovitka)

Podoba našega življenja. Kar kdo seje, to žanje. V življenju in v večnosti. Tako je tudi naj-bolj prav.

Kljub bližajoči se zimi, ko bo vse življenje v naravi zamrlo, je tudi jesen lepa in dobra — kot vsak letni čas.

UČIMO SE O BOGU

BOG JE DAL ČLOVEKU TUDI KOŠČEK BOŽJEGA ŽIVLJE-NJA, KI GA IMENUJEMO MI-LOST. A ČLOVEK JE TO BOŽ-JE ŽIVLJENJE ZAPRAVIL Z IZ-VIRNIM GREHOM.

Kje v svetem pismu bere-mo o izvirnem grehu? Pre-beri tisto poročilo!

● Nariši vodoravno črto v vsej širini strani. Na sredi na-riši navzgor obrnjen meč, ki naj predstavlja angela pri raju. Leva stran naj predstavlja živ-ljenje v raju (sonce z žarki, ze-leneče drevo, roža, trikotnik, ki pomeni Boga), desna pa življe-nje na zemlji po izvirnem grehu (trnje, kača, oblak, iz katerega švigajo strele, plug, lobanja).

ODREŠENIK, KI GA NAM JE BOG POSLAL, SE IMENUJE JEZUS KRISTUS. JE BOG IN ČLOVEK. KOT ČLOVEK SE JE RODIL PRED 1972 LETI V BET-LEHEMU.

Ali je Jezus govoril o sebi, da je on tisti Odrešenik, ki ga je Bog poslal? Ali je go-voril o tem, da je božji Sin? Kako je dokazal, da ni na-vaden človek? Kakšne ču-deže je Jezus storil?

● Kaj lahko storiš, da tudi drugi Jezusa spoznajo? Nariši v zvezek v simbolih kakšen Je-zusov čudež (npr.: spreminje-nje vode v vino s 6 vrči!)

Domača šola

● Uporabi v stavkih naslednje pri-merjave: zvit kot lisica, debel kot polh, neroden kot medved, uren kot zajec, previden kot kača!

● Imenuj samice naslednjih ži-vali: jelen, bik, konj, pes, petelin, maček, oven, kozel, srnjak, volk, lev, lisjak, puran, gosak, pav, medved, zajec, osel, kozel, vran, golob, tele, mravljiniec, racman!

● Kako vprašuješ v tujem me-stu, v vlaku, v lekarni, v trgovini?

● Napiši spis: RAD HODIM V ŠOLO. Povedal vam bom, zakaj!

● Napiši, kaj dela kmetovavec, trgovec, rudar, ribič, lovec, tesar, gozdar, livar, steklar, krovce, strojnik, potapljač, tkavec, jamar, zdravnik, duhovnik!

● Napiši stavke z naslednjimi glagoli: goreti, trohneti, žareti, kli-ti, cveteti, veneti, razpadati, štr-leti, dvigati se, kuhati se!

● Poišči kar največ izrazov za glasove! Primer: Ogenj prasketa. Miš cvili. Potok žubori. Pes laja.

● Opiši drevo, hišo, potok, cesto, npr.: Drevo je košato, krivenča-sto, nizko, polno, golo, pritlikavo, visoko ...!

V Rusiji je razširjeno mnenje, da obstajajo dvojna nebesa: kapitalistična in komunistična. Nekega dne je na komunistična nebesa potrkal star mož z belo brado in prosil, da bi smel noter. Peter ga je strogo vprašal:

„Kakšen poklic je imel tvoj oče?“

„Bil je industrijalec.“

„In tvoja mati?“

„Bila je trgovčeva hči.“

„Kaj je bila tvoja žena?“

„Aristokratinja.“

„Kaj si ti v življenju počel?“

„Mnogo sem potoval in nekaj knjig napisal.“

„Vse to zveni zelo meščansko. V teh okoliščinah bi komaj mogel misliti, da te smem spustiti v komunistična nebesa. Kako se pa pišeš?“

„Karel Marx.“

„Gospod doktor,“ dopoveduje starejša gospa psihiatru o svojem možu, ki stoji poleg nje, „moj mož je prepričan, da je on ura za parkiranje avtov.“

„Zakaj pa nič ne govori?“ se čudi psihiater.

„Kako naj govori,“ mu pojasni gospa, „če ima pa usta polna drobiža!“

„Res,“ pravi zdravnik advokatu, „vaš poklic ni ustvarjen za to, da bi iz ljudi delali anjele.“

„Ne,“ odgovori advokat, „to je vam prepuščeno.“

„Tako majhen si, pa si kar sam prišel v kino?“

„Ja.“

„Pa si vstopnico tudi sam kupil?“

„Ne, ata jo je.“

„Kje pa je ata?“

„Doma vstopnico išče.“

Zdravnik skuša alkoholika resno vzeti v roke:

„Brez pomena je stalno hoditi k zdravniku, če se potem ne držite navodil. Konec z alkoholom in sicer brezpogojno... Če vam je to tako težko, poiščite si kakšno nadomestilo za to; mogoče vsakokrat namesto konjaka po eno banano.“

„Tega ne mislite resno,“ odgovori pacient. „Kako naj pojem na dan trideset banan?“

Neki mož je vedno zamenjaval svoji hčerki dvojčici. Ko sta odhajali spat, je dejal Mojci: „Lah-

ko noč, Lenka!“ Lenki pa: „Lahko noč, Mojca!“

Tega očetovega zamenjavanja jima je bilo počasi dovolj, pa sta mu nekega večera odvrnili: „Lahko noč, mamica!“

Direktor: „V ponedeljkih zmeraj zamujate.“

Uradnik: „Ali sploh veste, da je danes že sredo?“

Najmanj zadovoljni partner v zakonu je tašča.

Profesorjeva žena možu: „Tvoja pozabljenost je tako presneto nalezljiva! Šla sem v mesto, da bi tebi kupila kravato, sem pa sebi kupila obleko.“

„Čim dalj časa opazujem te vaše slike, tem bolj me zanima...“

„Kako jih slikam?“

„Ne, ampak zakaj jih slikate.“

„Gospod mesar, ali bi mi lahko presekali glavo čez pol?“

„Lahko, gospa. Samo klobuk snemite prej, da ne bo kakšne škode!“

1. DEJANJE

2. DEJANJE

3. DEJANJE

VRANA VRANI MERCEDESA NE IZKLJUJE.

„No, vidiš, žena, zdaj smo pa o bodočih novih cenah mleka natančno poučeni: 55 par za toliščno enoto...“

TATTOVI SO OBUPANI: AMATERJI ŠE HUJE KRADEJO.

„Zakaj pa izvažate živino, če je doma tako primanjkuje?“

„Zaradi deviz.“

„Kaj pa potem kupite za devize?“

„Meso in mleko.“

ENIM NE GRE V RAČUN, DA GRE DRUGIM VSE NA RAČUN.

„Bojda se kani Vojvodina preusmeriti od pridelovanja žita v zelenjavo.“

„Sijajno, torej se bomo morali tudi mi preusmeriti od navadnega kruha na pečeno solato.“

BOGATA KULTURA JE ZA REJE-NE OBOŽEVAVCE.

„Tovariš direktor, jutri vas bom na sestanku kritiziral, saj veste, da je to sedaj moderno.“

„Je že v redu, tovariš tajnik, samo danes dopoldne mi napišite dober govor, ki bo odgovoril na vašo kritiko!“

STANOVANJE NA ŠVEDSKEM JE ZA 16 ODSOTKOV CENEJŠE KAKOR V JUGOSLAVIJI. HKRATI PA ŠVEDSKI GRADBENI DELAVEC ZASLUŽI 5,5KRAT VEČ OD JUGOSLOVANSKEGA. (VEČERNJI LIST)

Vendar jugoslovanski gradbeni delavec gotovo preživlja vsaj 5,5-krat toliko administrativnega osebja kot švedski, da članov komisij in odborov z njihovimi družinami niti ne štejemo.

ČUDEŽ: NEKATERIM PADA MANA Z NEBA, KER MLATIJO PRAZNO SLAMO.

Kruh se gotovo ne bo podražil, lahko pa bi se podražil papir, v katerega kruha ne zavijajo.

ŽIVEL 1. MAJ, PRAZNIK VSEH POLITIČNIH DELAVCEV, DRUŽBENIH DELAVCEV, KULTURNIH DELAVCEV, PROSVETNIH DELAVCEV, ZDRAVSTVENIH DELAVCEV, STROKOVNIH DELAVCEV IN DELAVCEV!

Prvi maj je bil letos dela prost dan; če bi delali, bi ustvarili še večjo izgubo.

KAJ MI BO SAMOKRITIKA, SAJ NISEM DELAL!

„Pri nas ne vemo, kdo pije, kdo plača.“

„Mi pa vemo, kdo pije, zato pa ne upamo reči, da ne bomo plačali.“

ALI JE KULTURNO, S PRSTOM KAZATI NA RAZREDNEGA SOVRAŽNIKA — TO JE ZDAJ VPRAŠANJE.

Druge dežele se borijo proti revščini, Jugoslavija pa proti bogatstvu.

ČLOVEK JE NAŠE NAJVEČJE BOGASTVO. POSEBNO ŠE, ČE IMA ODPRT DEVIZNI RAČUN.

Žena možu: „Kaj pa zdaj cincaš — bi kupil, ne bi kupil solate? Popit je rekel, da lahko za tisto, kar zaslužiš, kupiš, kar hočeš.“

NEKAJ SMRDI, A NE DUHAM, KER SEM ZAVEDEN.

Če bi storili vse, kar smo že napovedali, bi bila svetla prihodnost že za nami.

PROBLEM JE, KAKO SHUJŠATI OD TUJEGA DELA.

„Kaj pa počnete?“

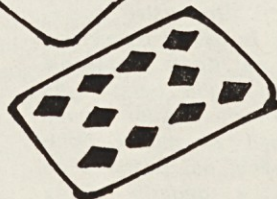
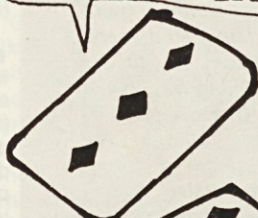
„Muhe preganjam! Cesto smo asfaltirali in to tako tenko, da se

cestišče udere, če sede muha nanj.“

OD SKUPNIH 5 ODSOTKOV DOVOLJENEGA PORASTA CEN V LETU 1972 SMO ŽE V PRVEM TROMESEČJU DOSEGLI 2,8 ODSOTKA PODRAŽITVE. (VEČERNJI LIST)

Plan bomo tedaj izpolnili že sredi junija. Na počitnice bomo šli brezskrbni in nasmejani.

KLEPET

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (all enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● PREVAJAM vse slovenske, srbske in hrvaške dokumente v nemščino in obratno, hitro in zanesljivo. Sodnijski tolmač MARTIN SAPOTNIK, Moers-Meerbeck, Luisenstr. 23.

● SLOVENEK, nekadivec, nealkoholik, lepega značaja, povprečne zunanosti, želi spoznati zaradi ženitve preprosto slovensko dekle do 30 let. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani spodaj. (Štev. 28).

● VDOVEC, živeč v Nemčiji, 66 let, katoličan, zdrav, močan, nekadivec, nealkoholik, finančno preskrbljen, s svojim stanovanjem in vrtom, išče mirno in dobro ženo za gospodinjstvo, ki dobi dom nedaleč v Nemčiji, pod pogojem poroke, v lepem kraju. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani. (Štev. 29).

● SLOVENEK iz Gorice, 46 let, 1,70 m, tehnični poklic, hiša v Nemčiji, želi spoznati primorsko dekle iz okolice Gorice ali Istre, do 35 let. Naslov posreduje uprava Naše luči, če pošljete v pismu pristojbino, kot je navedena na levi tretjini te strani. (Štev. 30).

● PROĐAM gradbeno PARČELO z dograjeno kletjo in stanovanjskim poslopjem pri Sv. Miklavžu pri Mariboru. Ponudbe na naslov: Marija Heinrich, Miklavž 145, p. Hoče, Maribor.

● PROĐAM novo enostanovanjsko HIŠO, 9x10 m in 10 arov vrta. Voda, elektrika, centralna, deset minut od železniške postaje Krško-Resa. Ogled od 1. septembra vsak dan. Naslov: Martin Živič, Ilija Gregoriča 13, 68270 Krško.

● PROĐAM gradbeno PARČELO z zemljo ali brez zemlje, 1 km od Murske Sobotice. Pišite na naslov: Viktor Husar, Mittlere Uferstr. 74, 706 Schorndorf, BR Deutschland.

● PROĐAM kmečko hišo v vasi blizu Kranja, Jugoslavija. Pišite na naslov: Marija Rader, Unterburg 96, 9125 Kühnsdorf, Kärnten, Austria.

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno posreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

● SLOVENSKA GOSTILNA V MÜNCHNU, Baader Str. 46, najemnik Alojz Mihelin, tel. (0811) 26 38 01. Domače jedi in domača kapljica. Domači orkester. Tukaj boste srečali znanec in prijatelje. Rezervacija prostorov za svatbe tri dni prej. Vabi Vaš Lojzek.

Družinska pratika ZA LETO 1973

je že izšla. Naročite jo pri upravi Mohorjeve družbe v Celovcu, Viktringer Ring 26, ali pri poverjenikih „Naše luči“.

Dva primera za detektive

V neki draguljarni je neznanec ukradel zabožček z biseri. Detektiv Šeruga je dal policiji naročila, naj poišče osumljene Jazbeca, Vovka, Mačka in Lisjaka.

Pri zaslišanju so govorili takole:

Jazbec: „Jaz sem bil.“

Vovk: „Lisjak je bil.“

Maček: Jaz nisem bil.“

Lisjak: „Jaz sem bil.“

Njihove izjave so si torej nasprotovale: dva sta obtožila sama sebe, eden je obtožil drugega, samo da bi zmedli detektiva Šerugo.

Po skrivnih kanalih pa je detektiv Šeruga zvedel, da so se vsi štirje zmenili, da bo samo eden od njih govoril resnico.

Kdo od štirih je krivec?

Pet prijateljev je organiziralo skupen izlet, tako da je vsak od njih v svojem avtu peljal tja grede svojo sestro in svojo sestrično.

Nazaj grede je eden od fantov zagrešil tatvino. Detektiv Šeruga je dobil nalogo, naj ga izsledi.

Pri zasliševanju se je Šerugi posrečilo dobiti naslednje podatke: Za povratak so dekleta zamenjala avte tako, da so bili v vsakem avtu spet po en fant in dve dekleti, a v nobenem ni bilo takih, ki bi si bili med seboj v sorodu. Ludvikova sestra je potovala s Pavlom, medtem ko je sedla v Ludvikov avto sestrična fanta, katerega sestra se je vrnila z Marjanom. V Go-

razdovem avtu se je peljala sestrična fanta, v čigar avtu je bila tudi Gorazdova sestrična, medtem ko je sedela Francetova sestra ob bratu dekleta, ki se je vozilo s Francetom.

Detektiv Šeruga je zvedel še odločilni podatek, da je tatvino zagrešil fant, ki je vozil Francetovo sestrično.

Iz gornjih podatkov je detektiv Šeruga našel tatu. Koga je ukazal zapreti?

REŠITEV PREJŠNJE DETEKTIVKE: Trditev Blaža Sedovnika, da je odšel Peter Zalar nekako ob devetih od njega zdrav, ni mogla držati. Zalarja so morali kasneje, ko je prenehal snežni metež, ustreljenega položiti na pločnik, ker bi drugače detektiv Poznič na truplu, ki bi nujno moralo biti zasneženo, ne mogel od daleč videti male rane, pa tudi ostalih podrobnosti ne.

PIKICA IN TONČEK

(Nadaljevanje s 37. strani)

„Belega,“ je rekel Tonček.

„Prav, stvar bom prespala,“ je rekla Pikica. „Boste kmalu končali, gospod Strgulec?“

„Kmalu,“ je odgovoril brivec. Potem se je obrnil in rekel gospodu Volarju: „Nemogoča smrklija, kaj?“

Na cesti je Pikica prijela Tončka za roko in vprašala: „Ali je bilo hudo?“

„No, precèj hude si zbijala,“ je rekel. „Drugič te ne bom več vzел s sabo.“

„Prav, me pa ne boš,“ je odgovorila in zpuštila njegovo roko.

V petkih je prihajala Pikica eno uro poprej iz šole kakor druge dni. Ravnatelj Kramar je to vedel in je poslal šoferja z avtomobilom, da bi odpeljal deklico domov. Ob tej uri še ni potreboval avtomobila,

in Pikica se je tako rada vozila z avtom.

Šofer je dvignil roko k čepici, ko je Pikica stopila iz šole, in odprl vrata. Stekla je k njemu in mu veselo segla v roko.

„Dober dan, gospod Šuntajs,“ je rekla.

Druge deklice so se že veselile. Zakaj če so prišli z avtom po Pikico Kramarjevo, se je vselej odpeljalo z njo toliko deklic, kolikor jih je le šlo v avto. Danes pa se je Pikica — z eno nogo je bila že v avtu — obrnila, pogledala žalostno vse po vrsti in rekla: „Otroci, ne zamerite mi, sama se bom peljala.“

Tedaj so deklice obstale pred avtom kakor politi kužki.

„Važen popravek imam,“ je pojasnila Pikica. „In pri tem bi mi bile samo v napoto.“

Potem je sedla čisto sama v veliki avto, povedala šoferju neki naslov, šofer je vstopil, odpeljala

sta se in dvajset majhnih deklic je žalostno gledalo za lepim avtom.

Čez nekaj minut se je avto ustavil pred velikim poslopjem, in to poslopje je bilo spet šola!

„Dragi gospod Šuntajs,“ je rekla Pikica, „trenutek ali dva potrpite, prosim vas.“

Gospod Šuntajs je prikimal in Pikica je naglo stekla po stopnicah. Bil je še odmor. Šla je v prvo nadstropje in vprašala nekega fantiča, kje je učiteljska soba. Odpeljal jo je k nji. Potrkala je. Ker nihče ni odprl, je potrkala še enkrat in to precej močno.

Tedaj so se vrata odprla. Velik, mlad gospod je stal pred njo z obloženim kruhom v roki in jedel.

„Vam tekne?“ je vprašala Pikica.

Zasmejal se je. „In kaj bi še rada vedela?“

(Se bo nadaljevalo)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

RAVNATELJSTVO slovenskega dušnega pastirstva v zdomstvu:

Tajnik: Franc Bergant, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W.9.

(Tel. 01-735-66455).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Slovenska katoliška misija, 7 Rue Gutenberg, Paris 15°

(Tel. 577-69-93)

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Telefon 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Slovenski župnijski urad, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Slovenski župnijski urad, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 02 92).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Mittelstätterstr. 91/0.

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneggstr. 13.

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 7 85 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11 — 31 54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).